

1 Mayıs'ta Taksim'e!

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Nisan 2015 Sayı: 40

Fiyatı: 2 TL (KDV dahil)

1 Mayıs yaklaşırken, İstanbul Valisi, 1 Mayıs'ın Taksim'de yapılmasına izin vermeyeceklerini duyurdu. Bu, işçi ve emekçileri savaşa davet etmektir. Çünkü 1 Mayıs, işçinin, emekçinin mücadele günüdür. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de işçi ve emekçiler, yaklaşık yüz yıldır 1 Mayıs'larda meydanlara çıkar, taleplerini haykırır. Buna engel olunan yerlerde ise, çatışmalar çıkar, yaralananlar, ölenler olur.

Ülkemiz, yasaklı 1 Mayıslarıyla ünlüdür. '77 1 Mayısı, kontrgerilla katliamı olarak hafızalara kazınmıştır. Sadece '77'de değil, sonrasında da Taksim'de, Kadıköy'de şehitler verildi. Yasaklar getirilerek, ya da "bahar bayramı" yapılarak, 1 Mayıslar unutturulmaya, engellenmeye çalışıldı. Kitlelere korku ve dehşet yayılarak, bir "suç"muş gibi gösterildi. İşçi ve emekçilerin birlik ve dayanışma içinde seslerini yükseltmeleri, en büyük korkuları oldu.

Bu yıl da aynı politikayı izliyorlar. Her mesleğin bayramına, her spor kulübünün sevinç gösterisine açık olan Taksim, yine işçi ve emekçilere kapatılıyor. Dünyanın her yerinde işçi ve emekçiler, 1 Mayıs günü kentten en büyük meydanlarına çıkarken, Türkiye'de buna izin verilmiyor. Deniliyor ki, gidin Yenikapı'ya, sesinizi de nize duyurun, taleplerinizi suya atın!

1 Mayıs, yasaklara sığmayan, zincire vurulamayan bir gündür! Doğduğu günden bu yana, kendi özgürlük alanlarını kendisi açmıştır. İşçi ve emekçiler, yasaları, yasakları çiğneyerek 1 Mayısları kutlamıştır. Bugüne dek hiçbir hak yoktur ki, yasalara rağmen mücadele edilerek kazanılmamış olsun! Bundan böyle de aynı şekilde olacaktır. İşçi ve emekçiler istediği yerde ve istediği şekilde bayramını kutlayacaktır.

Sayfa 2'de sürüyor

Söz sırası işçilerde

**DÜNYA
EMEĞİN
OLMALI!**

Söz sırası işçilerde DÜNYA EMEĞİN OLMALI!

Taksim ile 1 Mayıs özdeşleşmiştir. '77 katliamından bu yana Taksim'in adı 1 Mayıs Meydanı'dır. Onları birbirinden ayırmak mümkün değildir. Bunu denemeye kalkanlar, tarihsel olarak yenildiler. Tüm engellere rağmen Taksim'e girildi. Ne sıkıyönetimler, ne olağanüstü haller, bunu durdurabildi. Bu yıl da durduramayacaklar! Usta şair Nazım Hikmet'in dediği gibi, bizi savaşa davet edenlere tek yanıtımız; "davetleri kabulümüzdür" olacaktır!

***

AKP hükümeti, işçi ve emekçilerden duyduğu korkuyla yasa üzerine yasa çıkartıyor. En son "iç güvenlik" dedikleri faşist yasaları da yürürlüğe koydular. Bilindiği gibi, bu yasa mecliste büyük kavgalara yol açmıştı. Birçok milletvekili yaralandı. Gece sabahlara kadar süren oylamalarda, vekiller neye oy verdiklerini bile bilmeden ellerini kaldırıp indirdiler. Hatta AKP milletvekilleri yanlışlıkla CHP'nin önerisine el kaldırarak, görüşme süresini uzattı. vb.... Böylece parlamentonun, kelimenin gerçek anlamıyla "burjuvazinin ahır" olduğu bir kez daha görüldü.

En son hükümetle HDP'nin İmralı heyetinin ortak açıklamasında, "silahlara veda" karşılığında, AKP'nin de "iç güvenlik" paketini geri çekeceği söylendi. Fakat öyle olmadı. AKP, en çok önem verdiği 60 maddeyi meclisten geçirdi ve cumhurbaşkanına gönderdi. Erdoğan da "geç bile kaldı" dediği paketi jet hızıyla onayladı. Yani AKP bu paketin geçmesini "çözüm süreci"nden daha fazla önemseydiğini ortaya koydu.

Tam da 1 Mayıs öngününde çıkartılan bu faşist yasalarla, esasında işçi ve emekçilerin hak alma mücadelesini durdurmayı hedeflediklerini gösteriyorlar. Krizin etkisiyle daha da yoksullaşan işçi ve emekçilerin tepkisinden korkuyorlar. İşsizlik rakamları, resmi olarak bile yüzde 10'ları aştı. Her 5 gençten biri işsiz! Çalışanların başında ise işsizlik, bir "demoklesin kılıcı" gibi sallanıyor! İşsiz kalma korkusuyla, çok düşük ücretlere, 10-12 saat süren mesaile-re katlanıyorlar.

Sadece çalışma hakları değil, yaşam hakları da tehlike altında. Günde 5 işçinin öldüğü bir ülkeden söz ediyoruz. İşçi cinayetlerinin katliama dönüştüğü bir ülkeden...

Elbette bu kadar baskı ve sömürü altında tutulan bir sınıf, birgün patlayacaktır! İşte egemenlerin en büyük korkusu da budur. O yüzden faşist yasaları peş peşe çıkarıyorlar. O yüzden

12 Eylül'ü aratmayacak uygulamaları devreye sokuyorlar.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü baskını sırasında, öğrencilerin ellerini arkadan kelepçeleyp nasıl yere yatırdıklarını gördük. Sadece gözaltındaki arkadaşlarını bekleyen bu öğrenciler, dayaktan geçirildi; kafaları, burunları kırıldı. Nezarethaneler, yeniden işkence yuvasına dönmüş durumda. Şiddet, özellikle devlet şiddeti her yerde kol geziyor.

Son çıkan faşist yasalarla, bugüne dek yaptıklarını resmileştirdiler. Yeni cinayetlerine de zemin hazırladılar. Ama herşey onların istediği gibi gitmiyor ve gitmeyecek!...

***

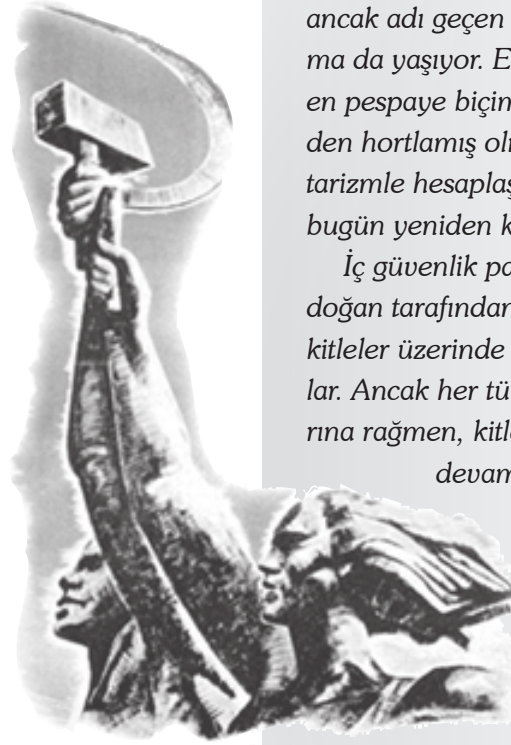
Esasında devlet, her yanından dökülüyor. "Güvenlik" diye bağırırken, yargıdan emniyete sözde en güvenli kurumlarında bile "güvenlik zafiyeti"nden geçilmiyor. Adli Tıp'tan TUBİTAK'a, hiçbir kurumunun belgesine güvenilmiyor! Sahtecilik, dolandırıcılık, her tarafı sarmış durumda. KPSS'deki kopya skandalından sonra, 2010 yılı içinde yapılan tüm sınavlarda kopya çekildiği ortaya çıktı. Elbette bu sadece 2010 ile sınırlı değil. AKP hükümeti dönemi, özellikle de son yılları, büyük bir pervasızlık içinde yapılan yolsuzluk, usulsüzlük, dolandırıcılık ile geçti. Her yerden çürümenin pis kokusu yükseliyor.

31 Mart günü, Türkiye tarihinde ilk kez ülke çapında elektrikler kesildi. Yaklaşık 8 saat süren bu kesintinin nedeni halen açıklanmış değil. Bu süre içinde nelerin yapıldığı, hangi gizli işlerin halledildiği ise bilinmiyor. Tabii bu kesintilerin, tıpkı geçen seçimlerde olduğu gibi, seçim günü yapılma olasılığı da var.

Türkiye, her yerinden dökülüyor artık. Ampül de sönüyor! Egemenler yeni arayışlar peşinde. Belli ki, at değiştirme zamanı geldi. Atlar değişecek ama oyun aynı şekilde sürecek...

Bu oyunu bozacak tek sınıf, işçi sınıfıdır. Onların örgütlü ve birleşik gücüdür.

1 Mayıs, işçi ve emekçilerin bu gücü ortaya koyduğu gündür. Söz şimdi onların...

Okurlara...

Merhaba,

Seçimlere daha iki ay olmasına rağmen, en yoğun gündemlerden biri olmaya devam ediyor. AKP oy kaybederken Erdoğan da parti üzerindeki otoritesini kaybediyor. CHP "önseçim"le bir atak yaptı; geçmişte cemaatle kurduğu ilişkinin izlerini üzerinden atmak ve solcu tabana yeniden ulaşmak istiyor. HDP ise, barajı aşmaya çalışıyor, ancak adı geçen adaylar nedeniyle belli bir sıkışma da yaşıyor. En önemli sorun ise, reformizmin en pespaye biçimi olan parlamentarizmin yeniden hortlamış olması. '71 devrimciliği parlamentarizmle hesaplaşmış ve onu gömmeyi başarmıştı, bugün yeniden karşımıza dikiliyor.

İç güvenlik paketi adı verilen saldırı yasası Erdoğan tarafından onaylandı. 1 Mayıs öncesinde, kitleler üzerinde baskı oluşturmak için uğraşıyorlar. Ancak her türden yasalarına, polis saldırılarına rağmen, kitleler bu yıl da Taksim'e akmaya devam edecek. Yasaklı Taksim, kitle eylemiyle özgürleşecek.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

**Yayinevimizden çıkan
"Feminizm mi Sosyalizm mi?"
adlı kitabı, kitapçılardan ve
büromuzdan temin edebilirsiniz.**

40. Sayıda

3	Seçimlere iki ay kala partilerin hazırlıkları
6	DHKP-C'den adliye baskını
7	Newroz'da Öcalan mesajı
	Divan işçilerinin direnişi sürüyor
8	İşsizlik kapitalizmin ürünüdür
9	Türkiye işçi cinayetlerinde Avrupa birincisi
10	İran ABD ile anlaşılıyor mu?
12	Yemen'de savaş
14	1 Mayıs'ta Taksim'e
16	1 Mayıs'ın tarihi
17	1 Mayıs işçilerin kaniyle yazıldı
18	Atılım'ın feminizm koşusu
20	Gazi 20. yılında anıldı
21	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
23	Rojava Devrimi üzerine

S eçimlere doğru gün sayılırken, partiler hazırlıklarına hız vermiş durumda. Nisan ayının ilk haftasında milletvekili aday listelerini Yüksek Seçim Kurulu'na (YSK) teslim etmeleri gerektiğinden, milletvekili pazarlığı kıran kırana sürüyor. Parti binaları milletvekili aday adaylarının akınına uğramış durumda.

Elbette bunun başında AKP geliyor. Üç dönemdir hükümet olan bir partinin nimetlerinden faydalanmak isteyen binlerce kişi, kuyrukta bekliyor. Ama asıl soru, kimlerin milletvekili seçileceğine Erdoğan'ın mı, yoksa Davutoğlu'nun mu karar vereceği... Milletvekili adayları da pozisyonlarını buna göre belirleyecekler.

Erdoğan'ın tüm listeyi kendisi-

AKP bir yanda Gül'ün muhalefeti ile uğraşırken, diğer yanda "paralelci" avını sürdürüyor. Bugüne dek milletvekili aday adayları olarak AKP'ye başvuranlar içinde 1000'den fazla adayın "paralelci" şüphesiyle elendiği söyleniyor. **Aday adayları, birbirlerinin ayağını kaydırmak için, kendi dışındaki herkesi "paralelci" olmakla suçlayınca, "paralelci" ihbarından geçilmiyormuş! Milletvekili adaylarını soruşturmak için kurulmuş olan AKP komisyonları, bu durumla başedemeyip, MİT'ten yardım istemişler.** Yani AKP'nin turnikesinden geçmeyi başarabilen aday adayları, bir de MİT'in taramasından geçecek! Ondan sonra ancak AKP milletvekili adayı olabilecekler!

AKP'de kan kaybı

Erdoğan'ın yolsuzluklara bulaşmış olması, cumhurbaşkanı olmakla yetinmeyip "başkanlık" istemesi ve elini partiden bir türlü çekmemesi, ona karşı hoşnutsuzluğu arttırıyor. Son olarak **Davutoğlu, AKP'nin seçim bildirgesine "başkanlık sistemi"ni yazacaklarını belirtmiş olsa da, AKP içinde bu konuda farklı görüşler bulunuyor.** Erdoğan'ın "Türk usulü başkanlık"ına, önce Gül'den bir karşı çıkış gelmişti. Ardından Arınc da "olacaksa alafranga başkanlık olsun" diyerek, Erdoğan'ın başkanlık tarzını istemediğini ortaya koydu.

Erdoğan, sadece Arınc'tan saldırıya uğramıyor. AKP içinde artık sözünü geçiremediğine dair birçok emare ortaya çıktı. Meclisteki yolsuzluk görüşmelerinde Erdoğan'ın tüm çabasına rağmen 60 milletvekili "evet" dedi. AKP'nin kurucularının Erdoğan'ın karşısına geçtiği artık açıkça görülüyor. Daha önemlisi, Erdoğan'ın "sır küpüm" dediği MİT Başkanı Hakan Fidan'ın Erdoğan'a rağmen istifa edip milletvekili adayı olmasıydı. Sonrasında geri dönmesi, Erdoğan-Fidan arasında köprülerin atıldığı gerçeğini değiştiriyor.

Bütün bunlar arka arkaya sıralandığında, **Erdoğan'ın iyice yalnızlaştığı görülüyor. Ve AKP içinde süregelen kargaşa, AKP'nin güç kaybetmekte olduğunu gösteriyor.** Daha önceki seçimlerde AKP'yi yüzde 50'lerde gösteren araştırma şirketleri, şimdi yüzde 40'ın altını işaret ediyorlar. Buna kızan AKP, araştırma şirketlerine dönük de operasyonlar yaptırdı. Fakat bunun inişe geçen AKP'yi yukarı çıkarma ihtimali yok!

Seçimlere iki ay kadar bir zaman varken, AKP gözle görülür bir kan kaybı yaşıyor. Seçimler yaklaştıkça bu kan kaybının daha da artacağını tahmin etmek zor değil. Buna karşın AKP'nin birçok atağı, saldırısı da olacaktır. Seçim hilelerinde ustalaşan AKP, buna rağmen kazanamayacağını anlarsa, provokatif girişimlere de başvurabilir. Hatta kimi CHP'liler, kazanamayacağını anlayan AKP'nin, seçimleri yaptırtmamaya çalışacağını bile ileri sürüyorlar. **Hiçbir diktatörün seçimle gitmeyeceğinden hareketle, Erdoğan'ın da kaybedeceği bir seçimi erteleme veya engelleme çabasına gireceği iddia ediliyor.**

Siyasette iki ay, elbette uzun bir süre. Bu süre içerisinde daha birçok gelişme olacaktır. Fakat kesin olan AKP'nin kan kaybının süreceğidir. **Egemen sınıflar bu dönem "koalisyon hükümeti"ne yeşil ışık yakmış görünüyorlar.** Gerek

Seçimlere iki ay kala Partilerin hazırlıkları

nin yapacağını duyurduğu, bunun da Davutoğlu'nda rahatsız yarattığı söyleniyor. Fakat AKP'deki rahatsızlık bununla sınırlı değil. Erdoğan'ın başkanlık ısrarından, Abdullah Gül'ün atraksiyonlarına, AKP içinde bitmek bilmeyen "paralelci" avından, Bülent Arınc'ın salvolarına kadar, AKP'de sular durulmuyor.

Seçimlere doğru AKP kazanı

AKP içindeki kazan, uzun bir süredir kaynıyordu. Ama seçimler yaklaştıkça daha fazla fokurdama başladı ve sular taşı. Önce Bülent Arınc'ın Erdoğan'ı hedef alan açıklamaları, ardından Melih Gökçek-Arınc kapışması, AKP'nin kurucularından Mehmet Ali Şahin ve Hüseyin Çelik'in televizyon programlarında yaptıkları konuşmalar, AKP içindeki yarılmayı tereddüte yer bırakmayacak şekilde ortaya koydu.

AKP'nin bu "ağır toprak"ının "üç dönem" engeline takıldıkları için bu dönem milletvekili seçilmeyecek olmaları, daha rahat konuşmalarını sağlıyor olabilir. Ama bunların, sotaya yatmış bekleyen Abdullah Gül'den bağımsız olmadığı da sır değil. **AKP içinde yaklaşık 60 milletvekilinin Abdullah Gül'ün yanında saf tuttuğu, bir süredir söyleniyordu.** Gül'ün seçimin sonuçlarına göre yeni bir parti kurarak AKP içindeki hoşnutsuzları kendi etrafında toplayacağı bekleniyor.

"Paralelci" paranoyası AKP'yi öyle bir sarmış durumda ki, yapılabilecek en büyük hakaret ve saldırı "paralelci" suçlaması oluyor. Gökçek-Arınc kapışması da bu iddia üzerine koptu. Gökçek, Arınc'ın ailesinin Gülen Cemaati ile ilişkisini ortaya dökünce, Arınc da karşı saldırıya geçti. "Ankara'yı parsel parsel sattın" diyerek Gökçek'e yüklendi ve elindeki belgeleri seçim sonrasında kamuoyu ile paylaşacağını duyurdu.

Gökçek'in yolsuzluklarının haddi hesabının olmadığını, 20 yıldır yapmadığı hukuksuzluğun kalmadığını, sadece Ankara halkı değil, Türkiye biliyor. Ancak kendi partisi içerisinde böyle bir ifşaat ilk kez yapılıyor. Tabi muhalefet partileri, Arınc'a çağrı yaparak bu belgeleri hemen açıklamasını istediler. Esasında belgeleri saklamak da ayrı bir suç!

Fakat bu kapışmanın hem AKP'ye hem de kendilerine ne büyük bir zarar verdiği hatırlatılarak, her ikisine de "ih-tar" çekildi. Gökçek, televizyon programlarını iptal etti ve geri adım attı. **Ama Arınc'ın susmaya hiç niyeti yok! Son bombası, "henüz kral çıplak demedik" sözü oldu.** "Kral" ile Erdoğan'ı kastettiği açık! Her ne kadar sözlerinin arasına Erdoğan'a övgüleri koysa da, Arınc'ın Erdoğan'a yönelik salvoları bitmiyor, bitmeyecek!

Siyasette iki ay, uzun bir süre. Bu süre içerisinde daha birçok gelişme olacaktır. Fakat kesin olan AKP'nin kan kaybının süreceğidir. Egemen sınıflar bu dönem "koalisyon hükümeti"ne yeşil ışık yakmış görünüyorlar. Gerek kitlelerde artan hoşnutsuzluk, gerekse burjuva klikler arasındaki çelişkiler, bu dönemde tek başına bir AKP hükümetini kaldıramıyor. Buna bölgedeki son gelişmeleri ve Türkiye'nin dış politikadaki iflasını da eklemek gerek.

kitlelerde artan hoşnutsuzluk, gerekse burjuva klik-ler arasındaki çelişkiler, bu dönemde tek başına bir AKP hükümetini kaldıramıyor. Buna bölgedeki son gelişmeleri ve Türkiye'nin dış politikadaki iflasını da eklemek gerek.

CHP'ye "ön seçim" dopingi

AKP içinde çatlak sesler daha fazla çıkarken, CHP "ön seçim" rüzgarı ile yelkenlerini şişirdi. Uzun bir süredir AKP'nin gerilemekte olduğu görülüyordu. Fakat asıl sorun "muhafelet" in ne yapacağı idi. En başta da anamuhalefet partisi CHP'nin AKP'deki bu gerilemeye rağmen, bir atak yapamamış olması eleştiriliyordu.

Fakat CHP, 41 ilde "ön seçim" kararı alarak, hem kendi içindeki durgunluğu kırdı, hem de kitlelerle yeniden bağ kurmayı, seçmenini canlandırmayı başardı. Her şeyden önce CHP milletvekili aday adayları, diğer partilerden önce seçim yarışına girdiler. "Önseçim" de delegelerin değil, üyelerin oy kullanacak olması, hepsini tek tek üyelerle temasa geçmeye zorladı. Semt semt dolaşmak zorunda kaldılar. Kendilerini CHP üyelerine tanıtmak ve güvenlerini kazanmak için yoğun bir uğraş verdiler.

Kılıçdaroğlu'nun da İzmir'den önseçime katılması, "demokrasi" üzerine daha rahat konuşmalarını sağladı. Erdoğan'ın "tek adam"lığı karşısında, "demokrat" Kılıçdaroğlu imajı verildi. Kılıçdaroğlu'nun yüzde 86 gibi yüksek bir oranla birinci olması, onun parti tabanı tarafından da benimsendiğini göstermesi ve meşruiyetini arttırması bakımından yararlı oldu.

Zaten Kılıçdaroğlu'nu daha fazla öne çıkaran, popüler hale getiren çabalarda artış söz konusu. Geçtiğimiz günlerde "Anadolu'nun Kemali" belgeselinin galası, Kılıçdaroğlu'nun katılımıyla gerçekleşti. Belgesel gösteriminin ardından sahneye çıkan Kılıçdaroğlu, birçok yokluk ve yoksulluk içinde nasıl okuduğunu, bu noktaya nasıl geldiğini anlattı. Daha önce Dersimli olduğunu bile söylemekten çekinen Kılıçdaroğlu, şimdi "Anadolu'nun bağrından çıkan" bir köy çocuğu imajıyla ortaya çıkıyordu.

Bu seçimlerde CHP'nin propagandasını, geçmişte Cem Uzan'ın Genç Partisi'nin de reklamını yapan Ali Taran'ın üstlendiği açıklandı. Ayrıca ABD'de Obama'ya seçim kazandıran kişinin de CHP'nin seçim çalışmalarını yürütmek için ülkeye geldiği söyleniyor. Yani CHP, hem Türkiye'den hem ABD'den en parlak isimlerle bir seçim propagandası yürütecek. Bu aynı zamanda imaj yenilenmesi anlamına geliyor. Öyle anlaşıyor ki, işe Kılıçdaroğlu ile başlamışlar. Kılıçdaroğlu'nun sessiz, sinik yapısını değiştirip "yoksul ama gururlu" bir karizma yaratmaya çalışıyorlar.

CHP son seçimlerde "sağa açıldığı" için çok eleştirilmişti. Özellikle cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Ekmelettin İhsanoğlu'nu aday göstermesi, başta Aleviler olmak üzere geniş bir kesimin tepkisini çekmişti. Ve CHP'nin tabanından Selahattin Demirtaş'a kayma olmuştu. Şimdi de CHP'nin en büyük korkusu, kendi tabanını

HDP'ye kaptırmak. Onun da etkisiyle bu seçimlerde daha fazla "sol" söylemleri öne çıkartıyor. "Bu düzen değişmeli", "halkın iktidarı kurulacak" gibi Ecevit'in 1974'te kullandığı sloganları kullanıyorlar.

Elbette bu değişim, sadece HDP'ye oy kaptırmamaktan gelmiyor. Şu dönem kitlelerin istemlerinin de bu yönde olması, CHP'yi yeniden "sol"a yöneltiyor. Milletvekili adaylarının da "sol" tandanslı olmasına özen gösteriyorlar. Zaten "önseçim"lerde en yüksek oyları alanlar, bu türden adaylar oldu. Örneğin Mustafa Sarıgül, çok zengin bir kampanya yürütmesine rağmen 5. sırada kaldı. (Kontenjandan gelecek isimlerle 10. sıraya gerileyeceği bildirildi.) Buna karşın kitle eylemlerinde sıkça görülen ve "sol" kimlikleri daha belirgin olan Aykut Erdoğan, İlhan Cihaner, Mahmut Tanay, Özgür Özel gibi isimler, ön sıralarda yer aldılar. Bu tercihler, kitlelerin nasıl bir milletvekili istediğini de ortaya koyuyordu.

CHP seçim programının daha halkçı bir çizgide olacağı şimdiden netleşmiş durumda. Programın ağırlıklı bölümünün ekonomi olacağı söylendi. Krizin etkilerinin halkın cebini iyice yakmaya başladığı bugünlerde, ekonomik taleplerin öne çıkması, son derece doğal. Bir yanda artan dolar, diğer yanda büyüyen enflasyon, başta gıda olmak üzere en

temel ihtiyaçları astronomik bir şekilde zamlandırdı. Buna karşılık asgari ücret, açlık sınırının altında. Ücretlere yapılan zamlar yüzde 3-5 oranında... Bu koşullarda Kılıçdaroğlu'nun emeklilere yılda iki kez "bayram ikramiyesi" vaadi bile büyük bir ilgi gördü. Üstelik "noter tastikli" olan bu vaadin CHP'nin oylarını daha şimdiden arttırdığı söyleniyor. Hemen ardından Davutoğlu'nun emeklilerin maaşına seyyanen 100 TL zam yaptıklarını duyurması, CHP'nin vaadinin ne denli etkili olduğunu gösteriyor.

Kısacası CHP, yeni imaj yöneticileriyle, seçim vaatleriyle, milletvekili adaylarıyla, yeniden "sol"a yöneldiğinin işaretlerini verdi ve bu durum CHP'yi canlandırdı. Özellikle de "ön seçim" çalışmaları, CHP'ye adeta "tazen kan" oldu ve kendine güvenini getirdi. Giderek daha iddialı konuşuyorlar. Bu seçimlerin herhangi bir seçim değil, "rejim değişikliği"ni getireceği, bir "dönüm noktası" olacağı üzerinde duruyorlar, o yüzden de AKP'nin tek başına hükümet kuramayacağı bir meclis bileşimi istiyorlar. Zaten hedeflerinin yüzde 35 olduğunu deklare

ettiler. Dolayısıyla CHP, seçim sonrası bir koalisyon hükümetinin "büyük ortağı" olmaya hazırlanıyor. Seçim stratejisini de bunun üzerine oturtmuş görünüyor.

HDP'nin sıkıntıları

Bu seçimin en gözde partisi HDP'nin ilk başlarda estirdiği rüzgar, biraz durulmuşa benziyor. Bunda en önemli faktör, HDP'den aday olacağı söylenen milletvekillerinin tabanda bir hoşnutsuzluk yaratması.

Henüz milletvekilleri adayları netleşmiş değilse de, geçmişte AKP grup sözcülüğü yapmış Dengir Mir Mehmet Fırat'ın isminin geçmesi bile yetti. Kılıçdaroğlu'nun ortaya çıkardığı ilk yolsuzluk dosyası, Dengir Fırat'ındı. Ve AKP'de yolsuzluktan dolayı istifa zorlanan tek isim Fırat oldu. Fırat'ın bölgedeki uyuşturucu trafiğine de bulaştığı söylentiler arasında. Böyle bir kişinin HDP'den aday olması ihtimali bile, HDP'ye oy verecek olanlarda rahatsızlık yarattı.

Sadece bu örnek, HDP'nin milletvekili adaylarını belirleme işinin hiç kolay olmayacağını gösteriyor. Daha önce Kadir İnanır'ın da adı geçmiş, fakat İnanır bunu kabul etmediğini bildirmişti. HDP, tanınmış isimlere yönelmiş görünüyor. Bu durumun tabanda nasıl karşılanacağı belirsiz. Bugüne dek Kürt halkı kendi yanında gördüğü, tanıdığı, birlikte eylem yaptıkları vekilleri seçmişti. Şimdi durum değişti. Çünkü HDP'yi destekleyeceklerini açıklayan kurumlar, ondan milletvekili de istiyorlar. Başta Aleviler olmak üzere çeşitli ulusal azınlıkların mecliste temsili, HDP'yi zorlayacaktır. Önceki dönemde Süryani bir adayı meclise taşıyan HDP, şimdi diğer azınlıkların bu yöndeki taleplerini yerine getirmekle karşı karşıya.

Yüzde 10 barajının aşması durumunda 60 civarında milletvekili çıkaracağı varsayılıyor. Yeni adaylara yer açmak için, şu an milletvekili olanların büyük bir kısmını yeniden aday yapmayacaklar. Eşbaşkanlar ve "İmrallı heyeti" dışında kalan milletvekillerinin bu dönem seçilme-yeyeceği bildirildi. HDP'de "iki dönem" kuralı da var. Yani iki kez seçilenler yeniden aday olamıyor. Bu durumda 16 milletvekilinin adaylığı otomatikman düşüyor. Demirtaş'ın bunlarla tek tek görüşeceği, belki farklı görevler teklif edeceği söyleniyor. AKP'nin "üç dönem" milletvekillerine "plaket" verilerek onure etmesi gibi, HDP de kimseyi küstürmeme gayretinde.

HDP, bu seçimlerde asıl olarak Alevi oylarını almak istiyor. Bu yönde yoğun bir çalışma içindeler. Avrupa Alevi Birlikleri başta olmak üzere bazı Alevi kurumları, HDP'yi destekleyeceklerini açıkladı. Daha önce ekseriyatı CHP'ye oy veren Alevi kurumları, bu seçimlerde bölündüler. Özellikle yurtdışında HDP, CHP'den daha fazla oy potansiyeline sahip. Yurtdışında çalışmaya giden, ya da zorunlu sürgün yaşayan Kürtlerden, mültecilere kadar geniş bir yelpaze HDP'ye oy verecek. O yüzden HDP yurtdışından gelecek oyları çok önemsiyor ve onları oy kullanmaya teşvik ediyor.

HDP'nin en önemli kozu, genç ve nüktedan bir

eşbaşkana sahip olması. Demirtaş, sadece kendi tabanının değil, genel kitlenin de sempatisini topluyor. Zaten cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yüzde 10'a yaklaşan bir orana ulaşmalarında, Demirtaş'ın kişiliği önemli bir rol oynamıştı.

Son olarak meclisteki grup toplantısında en kısa süreli konuşmayı yaparak (2 dakika) bir kez daha dikkatleri üzerine çekti. Konuşmasının tek konusu, Erdoğan'ı başkan yaptırmamaktı. Belli ki, HDP'ye oy vermeyi düşünen liberal, demokrat kesimlerden, HDP'nin AKP ile bir kez daha uzlaşarak Erdoğan'ı başkan seçtireceğine dair kaygılar yükselmişti. Demirtaş, bu kaygıları yatıştırmak ve onların güvenini kazanmak için, adeta "Erdoğan'ı başkan yaptırmayacağız" yemini yaptı.

Demirtaş bu sözü verdi de, Öcalan bu konuda iki yıl kadar önce söylediklerini geri aldı mı?

Öcalan ile "İmralı heyeti"nin 23 Şubat 2013'te gerçekleşen görüşmesinde, üzerinde en çok durulan konulardan biri, başkanlık sistemi olmuştur. Öcalan, "Başkanlık sistemi düşünülebilir. Biz Tayyip Bey'in başkanlığını destekleriz. AKP ile bu temelde bir başkanlık ittifakına girebiliriz" diyordu. Hem de bunları "AKP'yi 10 yıldır ayakta tutan benim", "biz AKP'ye iktidarı altın tepside sunduk" diyerek, AKP'ye verilen desteği itiraf ederken ve bunun AKP tarafından istismar edilmesinden yakınırken söylemişti. (Tutanaklar ortadadır.)

Bildiğimiz kadarıyla Öcalan, sonrasında bu görüşlerini değiştiren farklı bir açıklama yapmadı. O halde Demirtaş, Öcalan ile çelişme pahasına mı "Erdoğan'ı başkan yaptırmayacağız" sözü verdi; yoksa "dün dündür, bugün bugün" diyerek, hiçbir özeleştiriyapmadan U dönüşü mü yapıldı?

Demirtaş'ın yemin billahına rağmen, HDP şahsında Kürt siyasal hareketine güven duyulmasının böyle haklı nedenleri bulunuyor. Bugüne dek hemen her seçim öncesi AKP'ye destek verildi. AKP için kritik önemde birçok konuda ya sessiz kalarak, ya onay vererek adeta "koltuk değneği" olundu. En son Erdoğan'ın meclisteki cumhurbaşkanlığı yemini sırasında, Demirtaş'ın ayakta alkışlaması hatırlardadır.

Özcesi HDP ne sözler verirse versin, AKP konusunda kitlde henüz tam bir güven sağlamış değil. Ama Erdoğan'ın başkanlığını artık ABD'nin bile istemediği koşullarda, kürsüden "Erdoğan'ı başkan yaptırmayacağız" demek kolaydır. Ama tabi "Erdoğan'ı başkan yaptırmama" sözü, ne "başkanlık sistemi"ne karşı oldukları anlamına geliyor; ne de Erdoğan dışında başka bir AKP'linin başkanlığını dışlıyor.

HDP bu konuda net bir görüşe hala sahip değil. Kimi HDP'liler, AKP'yi "rejimi değiştirmek"le suçluyor ve varolan rejimin savunucusu durumuna düşüyor. Parlamenter ya da başkanlık, bu faşist sömürücü rejimi savunmak HDP'ye düşmemeli!

Bütün bu sorunlara, sıkıntılara rağmen HDP, büyük olasılıkla yüzde 10 barajını aşacaktır. Hatta

bazı araştırma şirketleri yüzde 11 bile göstermektedir. Her ne kadar CHP "önseçim" atağı ile tabanından HDP'ye kayışı nispeten engelse de, CHP'den HDP'ye akış olacaktır. Daha önce AKP'ye giden bazı Kürt oylarını alması da mümkündür. Ama asıl olarak, bugüne dek sandığa gitmeyen kesimleri kendisine çekmiştir. Bu yanıla parlamentodan kesilen umutları yeniden canlandırma gibi, düzene büyük bir rahatlama sağlayan bir rol üstlenmiştir.

Parlamenterizme karşı mücadele

7 Haziran seçimlerinin rejim açısından kritik önemde olduğu kesindir. AKP, bir kez daha tek başına hükümet kuracak çoğunluğu elde ettiğinde, bugüne dek fiilen yaptığı pek çok şeyi yasalaştıracaktır. Fakat Erdoğan'ın üzerinde ısrarla durduğu "başkanlık sistemi"ne geçiş, egemen klikler arasında süregelen çelişkilerden dolayı, yine de mümkün görünmemektedir. Zaten AKP içinde bile "başkanlık sistemi"ne karşı olanlar vardır. Abdullah Gül, bunu açıkça ilan etmiştir.

Seçimler yaklaştıkça, AKP'nin meclisteki eski gücüne ulaşamayacağı daha fazla netleşiyor. Birinci çıkması durumunda bile, koalisyon yapmak zorunda kalacağı, ya da farklı koalisyon seçeneklerinin devreye gireceği anlaşıyor. Her halükarda bir partinin tek başına hükümet kuramayacağı, geçmişte olduğu gibi yeniden koalisyon hükümetleri döneminin başlayacağı, az-çok belli olmuştur.

Egemenler cephesinden bu seçimler, "rejim değişikliği"ne izin verilip verilmeyeceği açısından kritik öneme sahiptir.

Devrim cephesinden ise, parlamentonun yeniden bir "umut" olarak sunulması, devrim yerine düzen-içi iyileştirmelerin öne çıkarılması, bu doğrultuda kitlelerin sandığa çağırılması gibi, çok daha ciddi bir durum söz konusudur. Reformizmin en uç ve en açık hali olan parlamenterizm, tüm bünyeyi sarmış durumdadır. '71 devrimci kopuşu, parlamenterizmden kopuştu. O dönem TİP'le estirilen parlamenter hayaller, '71 devrimciliği ile tuzla-buz edilmişti. Şimdi HDP ile aynı rüzgar estiriliyor. Ve bugüne dek "seçimler çare değil, tek yol devrim" diyenler, hatta her durumda seçimleri boykot edenler, HDP'nin arkasına takılmış gidiyor. Bu yönüyle Türkiye devrimci hareketinin yaklaşık 40 yıllık bir geriye sürükleniş içinde olduğunu söyleyebiliriz.

Elbette komünist ve devrimcilerin "parlamentodan yararlanma" ilkesi çerçevesinde bağımsız aday çıkarması, ya da devrimci bir partiyi desteklemesi mümkündür. Ancak tarihin hiçbir döneminde komünistler, kitlelere parlamentoyu "umut" olarak göstermezler. Parlamentoda belli bir sayıya ulaştıklarında "halkın iktidarı"nı kuracaklarını iddia etmezler. Aksine parlamentonun bu düzenin "incir yaprağı" olduğunu, asıl kararların farklı yerlerde alındığını, orada bir oyun sergilendiğini anlatırlar. Ve parlamento kürsüsünü de bu "oyunları" teşhir etmek, perde arkasında alınan kararları kitlelere duyurmak için kullanırlar. Halkın iktidara gelmesinin ancak devrimle olacağını, gerçek kurtuluşun sosyalizmde olduğunu sürekli yinelerler.

HDP bunların hangisini yapıyor? Programında "devrim" ve "sosyalizm" sözcük olarak bile geçmiyor! Adına "yeni yaşam" dedikleri programları, tamamen sistem-içi iyileştirmelerle sınırlı. Öcalan'ın "müzakere başlıkları" olarak sıraladığı 10 madde içinde, kitlelerin somut demokratik-ekonomik taleplerinden bir teki bile yoktur. Soyut laf kalabalığı içinde çözüm sürecini bir biçimde yasal kılıfa sokma gayretinden ibarettir. Seçim barajının kaldırılması, hasta tutsakların bırakılması, hatta "iç güvenlik paketi"nin geri çekilmesi gibi en basit şartlar bile ileri sürülmüş değildir.

Sözde bunlar, "şart" olarak konuşulmayacak, hemen yapılması gereken şeylerdir. Ama yıllardır "çözüm süreci" adı altında yapılan görüşmelerde bu doğrultuda tek bir adım atılmadı. Buna karşın masadan da kalkılmadı. Son olarak hükümetle İmralı heyetinin ortak açıklamasının ardından, Pervin Buldan "hükümetin iç güvenlik paketini çekeceğini, hasta tutsakları bırakacağını" söylemişti, ama hükümet en önemseddiği maddeleri geçirerek paketi yasalaştırdı bile. Bu arada bir tek hasta tutsak tahliye edilmedi ve içeriden cenazeler gelmeye devam ediyor...

Daha bir dolu gerçek ortada iken, kendine devrimci, sosyalist diyen birçok kişi ve kurum, HDP'ye oy vereceklerini duyuruyor ve kitlelerden HDP'ye oy istiyorlar. Kitleleri sandığa gitmeye teşvik ediyor, parlamenter yoldan birşeylerin değişebileceğine inandırmaya çalışıyorlar. Kısacası yıllardır savundukları görüşleri terk ederek, reformizmin kirli sularına yelken açıyorlar. Ve ne yazık ki, geçmişte söyledikleriyle bugün yaptıkları arasındaki çelişkiye dair tek bir satır yazmadan, tek bir açıklama yapmadan...

Biz komünistler, tek başımıza kalma pahasına kitlelere gerçekleri söylemekle yükümlüyüz. Reformizmin kendini parlamenterizm biçiminde en pespaye haliyle ortaya koyduğu bu kesitte, görev ve sorumluluğumuz daha da büyüktür. Bir kez daha '71'in devrimci kopuşu yerine getirilmeli, parlamenterizme prim verilmemelidir.

Parlamenterizme karşı mücadele, günün devrimci görevidir. Bunun somut karşılığı ise, "seçimler çare değil, sandığa gitme"dir. "Düzen partilerine oy yok", "Kurtuluş devrimde, sosyalizmde" sloganlarını ısrarla yükseltmektir. Komünistlerin ve tutarlı devrimcilerin tavrı bu olmalıdır.

DHKP-C'den adliye baskını

DHKP-C savaşçıları, 31 Mart günü Berkin Elvan dosyasının sürüncemede bırakılmasını protesto ve teşhir etmek amacıyla bir eylem gerçekleştirdi.

Çağlayan'daki İstanbul Adliyesi'ne bir baskın düzenleyen savaşçılar, Berkin dosyasının savcısı Mehmet Selim Kiraz'ı rehin aldı. Haber, DHKP-C savaşçılarının çektiği fotoğrafın internette yayınlanmasıyla duyuldu.

Berkin Elvan dosyasında iki yıla yakın süredir 5 savcı değişti. Bu süre içinde kayda değer bir ilerleme sağlanmadı. Kamuoyu baskısı sonucunda emniyet, o gün Okmeydanı'nda görev yapan polislerin listesini savcılığa vermek zorunda kaldı. Ancak soruşturma sürekli yavaşlatılıyordu. Polislerin fotoğrafları apaçık ortadayken, Berkin'i vuran polisleri teşhis etmek son derece kolayken, iki yıl boyunca dosya adeta yerinde saydı. Bu durum aslında "Emri ben verdim" diyen, mitinglerde Berkin'in annesini yuhalatan Erdoğan'ın, polisleri koruma tutumunun göstergesiydi. Benzer

biçimde diğer Haziran şehitlerinin katilleri olan polisler mahkemelerde yargılanmak değil, korundular, ödül gibi cezalara çarptırıldılar. Çünkü katil polislerin hakettikleri cezalara çarptırılması, sonraki eylemlerde pervasızca sıklıklarını engelleyecekti. Devlet, cumhurbaşkanından savcısına kadar, katilleri korumaya çalışıyordu. Berkin dosyasının bu kadar sürüncemede bırakılmasının nedeni de buydu.

Berkin'in katillerinin açıklanması talebiyle yapılan rehin alma eylemi başladıktan sonra avukatlar "arabulucu-müzakereci" olarak içerideki savaşçılarla görüşmelere başladılar. Yaklaşık 7 saat süren görüşmelerin ardından, taleplerin kabul edilmediği bir aşamada, çatışma ve patlama sesleri duyulmaya başladı.

Devletin, rehin alınan savcı Mehmet Selim Kiraz'ı zaten gözden çıkarmış olduğu, operasyonun yapılma biçiminden belliydi. Çatışma sırasında DHKP-C

savaşçıları Şafak Yayla ve Bahtiyar Doğruyol şehit düştü.

Ertesi gün, Vatan Caddesi'nde bulunan İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne silahlı baskın düzenlendi. Baskın sırasında devletin "canlı bomba" diyerek hedef gösterdiği DHKP-C militanı Elif Sultan Kalsen şehit oldu.

Berkin Elvan eylemlerle anıldı

Geçtiğimiz yıl, 11 Mart'ta yitirdiğimiz Berkin Elvan, eylemlerle anıldı. Berkin, Haziran isyanı sırasında Okmeydanı'nda polisin kafasına gaz bombası sıkması sonucu ağır yaralanmış ve 269 gün hastanede yaşam savaşı vermişti. Hastanede 16 yaşına giren Berkin, 16 kiloya düşerek yaşamını yitirdi. Ve cenazesi milyonlarca kişinin katılımıyla büyük bir öfke seli içinde kaldırıldı.

Ölümünün birinci yılında Türkiye'nin birçok şehrinde Berkin Elvan için yürüyüşler, boykotlar ve basın açıklamaları yapıldı.

Berkin Elvan için ilk anma 7 Mart'ta ailesinin ve Taksim Dayanışması'nın çağrısıyla Okmeydanı'nda gerçekleşti. Anmaya Proleter Devrimci Duruş, Halk Cephesi, Kaldıraç, ESP, HDP, Partizan, Halkevleri, SDP, DHF, EMEP, BHH, HTKP katıldı. Saat 12.00'de Okmeydanı Cemevi'nde yemek verildi. Sonra kortejler oluşturularak Berkin'in vurulduğu yere gidildi. Burada ailesi bir konuşma yaptı. Ardından sloganlarla Feriköy mezarlığına yüründü.

Mezarlıkta ilk olarak saygı duruşunda bulunuldu. Berkin'in babası Sami Elvan ve Taksim Dayanışması adına bir temsilci konuşma yaptılar. Konuşmalarda katillerinin belli olmasına rağmen hala yar-

gılamanın başlamadığı, ancak bu hesabın er geç sorulacağı vurgulandı. Berkin'in mezarına karanfiller bırakıldı ve marşlar söylendi. Anmaya beş bine yakın kişi katıldı. Proleter Devrimci Duruş okurları otobüs yoluna "Berkin Elvan ölümsüzdür! Berkin Elvan'ın katilleri yargılsın" yazılı pankart astı. Yürüyüş güzergahına TİKB(B) yazılımaları yapıldığı görüldü.

11 Mart'ta ise Halk Cephesi, DHF, BDSP, Kaldıraç, Okmeydanı'nda saat 12.00'de Berkin Elvan'ın vurulduğu sokakta toplandı. Burada anmalar yaptı. Mezarına yürümek isteyen kitleye, polis tomalar ve akreplerle saldırıya geçti. Mahalleye çekilen kitle, barikatlar kurdu ve akşam saatlerine kadar direnişi sürdürdü.

Günler öncesinden yapılan boykot çağrılarına polis okulları ablukaya alarak ve öğrencilerin dışarıya çıkmasını engelleyerek cevap vermek istedi. Sabah saatlerinden itibaren Okmeydanı çevresini gaza boğdu. Gazi Mahallesi, Nurtepe, Sarıgazi, 1 Mayıs Mahallesi, Gülsuyu semtlerinde eylemler gerçekleşti.

Aynı gün Ankara Tuzluca'yı'daki anma yürüyüşüne de polis saldırdı. Saldırı sonucu yaralananlar ve gözaltına alınanlar oldu. Yüksel Caddesi'nde eylem yapmak isteyen liselilere saldıran polis, öğrencileri yerlerde sürükleyerek gözaltına aldı. İzmir ve Urfa'da da yapılmak istenen eylemlere polis saldırdı.

Berkin Elvan'ın ölümünün birinci yılında gerçekleşen eylemler bir kez daha gösterdi ki, Haziran isyanı ve şehitleri unutulmayacak! Katillerden hesap soruluncaya kadar mücadeleye devam edilecek.

Mahkemeler sürüyor devlet saldırıyor

✓ Gülsuyu'nda devlet destekli uyuşturucu çeteleri tarafından katledilen **Hasan Ferit Gedik**'in duruşmasında çeteler aileleri ve avukatları ölümle tehdit etti. Ailelere her türlü saldırıyı ve baskıyı yapan polis ve özel güvenlikler, çetelerin mahkeme salonuna bıçakla girmesine göz yumdular.

4 Mart'taki duruşmada aileyi tehdit eden çeteler, aynı akşam Gülsuyu'nda Halk Cephesi'nin kurumlarına saldırdılar. Adliye'den çıkan bir devrimci Adliye yakınında silahla çeteler tarafından yaralandı.

✓ 25 Mart'ta görülen **Mehmet Ayvalıtaş** Mahkemesi'nde de içeride aileye, dışarıda da bekleyen kitleye saldırı oldu. Duruşma başlamadan aileleri salona almayacağını söyleyen polis ve özel güvenlik, Ayvalıtaş'ın yakınları ve avukatlarının bulunduğu gruba gaz sıkı ve saldırdı. Mehmet Ayvalıtaş'ın babası Ali Ayvalıtaş polisler tarafından tartaklandı ve yere düştü. Oğlunun ölümünün ardından eşini de kaybeden Ali Ayvalıtaş, bu duruma isyan etti.

Aileye saldırıldığı haberi geldikten sonra, dışarıda bekleyen kitle adliye girişine doğru yürüdü. Burada da kitleye gaz bombaları ve tomayla saldırıldı. Mahkemeye katil yine getirilmedi. Mahkeme heyetinin, görüntülerin incelenmesi için Tübitak'a yaptığı talep ise "yeterli personel yok" gerekçesiyle karşılanmadı. Mahkeme 12 Haziran'a ertelendi.

✓ Şırnak Cizre'de 6 Ocak'ta **Ümit Kurt**'u göğsünden vurarak öldüren polis M.Ş verdiği ifadenin ardından serbest bırakıldı. Ümit Kurt'un kendisine ateş açtığını söyleyen M.Ş. Kurt'a hedef gözeterek ateş açtığını da itiraf etmesine rağmen, tutuksuz yargılanmak üzere bırakıldı.

Son yıllarda newroz kutlamaları, Öcalan'ın mesajına kilitlenmiş durumda. Bu yıl da öyle oldu. Daha newroz öncesi, İmralı heyeti ile hükümet, Dolmabahçe'de Öcalan'ın "müzakere başlıkları" olarak sıraladığı 10 maddeyi kamuyona duyurdular. İlk olarak orada Öcalan'ın PKK'ye "silahları bırakma" kongresini toplama çağrısı yapacağı söylendi. Bununla birlikte, Öcalan'ın newroz mesajı yine büyük bir merak konusu olarak beklendi.

Newroz öncesi, Kürt illerinden Diyarbakır'a "Öcalan'a Özgürlük" yürüyüşü yapıldı. Ve yaklaşık bir hafta boyunca başta Kürt illeri olmak üzere pek çok yerde newroz kutlamaları gerçekleştirildi. Elbette en büyük kutlama her zamanki gibi Diyarbakır'da oldu.

Yaklaşık 1 milyon kişinin katıldığı Diyarbakır Newroz'u'nda, bu yıl da Öcalan'ın mesajı öne çıktı. Kürtçe ve Türkçe okunan mesajda, beklendiği gibi PKK'ye silahsızlanma çağrısı yapıldı. Fakat bunun için net bir tarih verilmedi. Hükümetten "izleme kurulu", "hakikatleri araştırma komisyonu" gibi adımlar atılmasının beklendiği belirtildi. Daha önce Dolmabahçe'de ifade edilen şeylerin dışında yeni bir mesaj verilmedi.

Diğer yandan, Öcalan'ın geçtiğimiz aylarda TSK'nın YPG ile işbirliği içinde Halep'ten Türkiye sınırına taşıdıkları Süleyman Şah Türbesi'ne atıfta bulunarak "Eşme ruhu"ndan söz etmesi, yeniden "misak-ı milli"ye gönderme yapması, dikkat çeken bir konu oldu. Genelkurmay, yazılı bir açıklama yaparak, YPG ile işbirliğini reddetti. Böylece Öcalan'ın "Eşme ruhu" ile vermek istediği mesajı boşa düşürdü.

Ama asıl açıklama, Newroz öncesi Erdoğan'dan gelmişti. Erdoğan, Çanakkale Savaşı

Newroz'da Öcalan mesajı

üzerine yapılan bir toplantıda "Kürt sorunu diye bir şey yok" diyerek, eski retorığı yineledi. Ayrıca Dolmabahçe'deki görüntüyü doğru bulmadığını, "izleme komitesi"ne katılmadığını söyleyerek, hükümeti de zor durumda bırakan açıklamalar yaptı.

Erdoğan'ın bu sözleri, seçim öncesi milliyetçi oyları çekmek için sarfettiği söylense de, Erdoğan'ın yeni bir rotaya girdiği anlaşıyor. 17-25 Aralık operasyonlarının ardından Cemaatle yollarını tamamen ayıran Erdoğan, kendine yeni dayanak olarak TSK'yı almak istiyor. TSK'nın toplantılarına katılarak, Cemaat tarafından aldatıldığını söylemesi ve adeta özür dilemesi, bunun işaretlerindendi.

Zaten 17-25 Aralık sonrası, Ergenekon adıyla yapılan tüm tutuklamalar adım adım sona erdirildi. Ve geçtiğimiz günlerde Balyoz davası yeniden

görülerek hepsi beraat ettirildi. Böylece ordu üzerindeki "darbe" suçlaması kaldırıldı ve "iade-i itibar" yapıldı.

Öncesinde de, hakkında yurtdışına çıkma yasağı bulunan Doğu Perinçek'in bu yasağı, Ermeni soykırımının olmadığını anlatması için kaldırılmıştı. ABD ile arası açılmaya başlayan Erdoğan, geçmişte tasfiye etmeye çalıştığı Avrasyacılarla arayışa çalışıyordu. TSK ile yakınlaşma ve artan milliyetçi sözlerin de bununla bağlantısı vardı.

Bu yeni arayışlar, Erdoğan'ı kurtaracak mı, bilinmez. Ama "çözüm süreci" denilen şeyin tam bir oyalama ve aldatma olduğu bir kez daha açığa çıktı. Erdoğan'ın bu karşı çıkışlarından sonra Bülent Arınç'ın, Newroz mesajının son anda değiştiğini iddia etmesi (Silahsızlanma konferansı için 15 Nisan tarihinin verilmekten vazgeçilmesi) her ne kadar HDP tarafından yalanlansa da, bu mesajlarla nasıl oynandığını gösteriyor.

Geçen yıl, Öcalan'ın mesajını okuyan Sırrı Süreyya Önder, bu yıl için mesajın doğrudan Öcalan tarafından okunacağını söylemişti. Bunun üzerine beklentiler de büyük oldu. En azından Öcalan'ın görüntülü bir şekilde sözlü mesajı beklendi ve son ana kadar bu yöndeki bekleyiş canlı tutuldu. Fakat hükümet, buna da yanaşmadı. Bir Newroz daha, şişirilen beklentiler ve hayal kırıklığı ile son buldu.

Fakat Rojava'daki direnişle moralleri artmış olan Kürt halkı, kendi gücünün daha fazla farkına varmış durumdadır. Öcalan'ın özgürlüğü dahil olmak üzere, elde edeceği hakları kendi gücüyle alacağını bilincindedir. "Çözüm süreci" PKK'nin de artık gündeminin gerisine düşmüştür. Yeni konjonktür, yeni ittifaklar ve yeni olanaklarla, yeni bir dönem başlamıştır.

Divan işçileri direnişlerini eylemlerle sürdürüyor

Divan işçilerinin 18 Şubat'ta başlattıkları direnişleri sürüyor. DİSK-Gıda İş'e üye oldukları için işten atılan işçiler, Taşdelen'deki fabrikanın önünde kurdukları çadırda direniyorlar. Ayrıca Koç Holding'e ait işletmelerin önünde protesto gösterileri düzenliyorlar.

Geçtiğimiz ay Harbiye'de bulunan Divan Otel'in önünde gösteri yapmışlardı. Ardından Bağdat Caddesi üzerinde bulunan Divan Pastaneleri'nde eylemler yaptılar. Ayrıca Yeşilköy'de Koç Holding'in de katıldığı "gıda fuarı"na giderek seslerini duyurdular. Bu eylemlerde etrafta bulunan kitlenin yakın ilgisi ve desteğiyle karşılaştılar.

Direnişte olan diğer işyerleri ile de dayanışma ziyaretlerini sürdürüyorlar. Maltepe Üniversitesi çalışanlarının direnişiyle dayanışmak amacıyla Maltepe'ye giden direnişçi işçiler, Yeşilköy'deki eylemin ardından Bakırköy Belediye işçilerinin başlattıkları direnişlerine destek olmaya gittiler. Karşılıklı sloganlarla birbirlerine güç veren işçiler, sınıf dayanışmasının güzel bir örneğini sundular.

Taşdelen'deki direniş çadırlarına ise ziyaretler sürüyor. Biz de DSB olarak ziyaret ettik. Ayrıca Divan

Otel'de gerçekleştirdikleri eylemlerine de destek vermek amacıyla katılmıştık.

15 Mart günü gerçekleştirdiğimiz ziyarette direnişin gidişatı ve gelişmeler üzerine sohbet ettik.

"Divan işçisi yalnız değildir" DSB imzalı pankartımızı açarak "Divan işçisi yalnız değildir", "Yaşasın sınıf dayanışması", "Direne direne kazanacağız" sloganlarını işçilerle beraber haykırdık. Hava soğuk olduğundan, direniş çadırında yanan sobanın etrafında halka oluşturarak sohbete başladık. Gıda-iş sendikasının temsilcisi direnişin durumunu anlattıktan sonra, Ülker işçilerinin direnişinin nasıl kazanımla sonuçlandığını da anlattı. Ülker işçileri Öz Gıda-iş sendikası DİSK Gıda-iş sendikasına geçtikleri için işten atılmışlardı. Aylarca direnişten sonra sendikal tazminatlarını da alarak direnişi sonlandırırlar.

Gıda-iş'te örgütlenen Çanakale Danone işçileri de sohbetimizin konusu oldu. Konuşmanın tekrar Divan işçilerine gelmesi için Taksim Divan Otel'in önünde

yapılan eylemin anlamlı olduğunu, patronu rahatsız ettiğini belirterek; "bunu süreklileştirmeyi düşünüyor musunuz? Koç Holding'in başka şirketleri önünde de eylemler yapmayı düşünüyor musunuz?" sorularını yönelttik. Konuşmaya yer yer işçi arkadaşlar da katılarak, kendi aralarında bütün bunları değerlendirdiklerini, yeni eylemler yapmayı düşündüklerini ifade ettiler. Fakat bunun gelişmelere göre yer ve gün belirlemek şeklinde olacağını söylediler.

Sendikalardan yeterli desteği görmediklerini ifade eden işçiler, bu desteğin parasal boyutundan çok eylemsel boyutunun önemine vurgu yaptılar.

Çadır içerisinde süren ziyaretimizde konuşmalar ilgi oldukça yüksekti. Haklı direnişlerinin yanında olduğumuzu belirterek direniş yerinden ayrıldık.

TÜİK işsizlik rakamlarını azaltıyor İŞSİZLİK KAPİTALİZMİN ÜRÜNÜDÜR

TÜİK işsizlik verilerini açıkladı. Buna göre, resmi işsizlik yüzde 10,9! Geçtiğimiz yılın aynı dönemiyle karşılaştırıldığında yüzde 1,3 artmış durumda. Tarım-dışı işsizlik oranı ise, yüzde 12,9 oldu.

İşsizlik sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 563 bin kişi artış göstererek 3 milyon 145 bine ulaştı. İş talep edenlerin sayısı geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre 1 milyon 807 bin artı. **Açıklanan bu rakamlar bile, krizin en ağır şekilde yaşandığı 2009 yılının işsizlik oranını geçerek, rekor kırdı.**

TÜİK'in açıkladığı işsizlik verilerinde, geçici bir işte çalışıp iş bittiği için işsiz kalanlar, toplam işsizler arasında ağırlıklı kesimi oluşturuyor. Toplam işsizlerin yüzde 36'sı, yani 1 milyon 131 bini geçici bir işte çalışanlardan oluşuyor. Kadınlarda tarım-dışı işsizlik oranı yüzde 16,7 olarak gerçekleşti. Kadınlar için resmi işsizlik oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,1 puan artarak yüzde 12,6'ya yükseldi. **Gençlerde ise (15-24 yaş) işsizlik yüzde 20'lere ulaşmış. Yani her 5 gençten biri işsiz!** Bu oran, yüksek öğrenim mezunları arasında daha da artıyor.

Gerçek işsizlik gizleniyor

İş başına gelen bütün hükümetler hep gerçek işsizliği gizlemişlerdir. AKP hükümeti rakamsal hilelerle, yöntem değişiklikleriyle işsizliği en fazla gizlemeye çalışan hükümet ünvanına sahip. Çünkü **işsizliğin yüksek olması ekonominin ne kadar kötü olduğunun göstergesidir** aynı zamanda. Başka bir ifadeyle toplam ulusal gelirin adaletsiz bir şekilde üç-beş burjuvazinin elinde toplanmasıdır.

TÜİK'in işsizlik hesaplama yöntemi, burjuva liberaller tarafından bile eleştiriliyor. Çünkü TÜİK'te geniş tanımlı işsizlik yok! İş bulma umudunu kaybetmişler, TÜİK'in hesaplamasında yer almıyorlar. Son üç ay içerisinde bir gün veya bir saat çalışanlar da, işsiz sayılmıyorlar vb...

Hal böyle iken, TÜİK 2014 Şubat döneminde yeni bir hesaplama yöntemine girerek, işsizliği daha düşük göstermektedir. **Önceden 'son üç ay' referans alınırken, yeni hesaplama yöntemiyle 'son dört hafta' alınmaktadır.** DİSK'in araştırmasına göre bu yöntem değişikliğiyle işsizlik oranı 0,4 puan gerilemiş, işsiz sayısı ise 165 bin kişi azaltılmış gösteriliyor.

Diğer yandan TÜİK işsizlik araştırmasını illere göre tarım ve tarım/dışı şeklinde ayırtmıyor. Oysa işsizlik araştırmasının illere göre tarım ve tarım/dışı diye ayrıştırılıp verilmesi gerekir. Çünkü tarımın işsizliği gizleyen özelliği var. Tarım nüfusunun ağırlıklı

Patronlar daha fazla kar için, işçileri uzun saatler çalıştırmanın yanı sıra, az işçiyle çok iş çıkarmaya çalışırlar. Herkese iş herkese çalışma hakkı, 4 vardiya 6 saatlik iş günü, işsizlik fonu patronlara değil, işsizlere açılmalı, işten atmalar yasaklansın, taşeron sistemi kaldırılmalı vb talepler etrafında mücadeleyi yükseltmekten başka çare yoktur.

olduğu illerde bu ayırım yapılmadan gerçek işsizlik saklanmış olur. Bu noktada Mustafa Sönmez'in, daha önceki TÜİK'in işsizlik verilerini araştırma yöntemine dönük 4 Temmuz 2014 tarihli Sözcü gazetesindeki yazısında verdiği rakamlar dikkat çekicidir. TÜİK'in verdiği genel işsizlik oranı, Ağrı ve çevresi için yüzde 6-7'dir. Yani Türkiye ortalamasının 2 puan altında bir işsizlik sorunu varmış gibi görünüyor. Oysa aynı bölgede tarım/dışı işsizlik yüzde 15'in üzerinde. Bu yolla 8 puan işsizlik gizlenmiş oluyor.

Kısacası TÜİK'in verilerinin gerçek işsizliği yansıtmadığı ortada. Zaten **DİSK'in yaptığı araştırma-ya göre, gerçek işsizlik yüzde 10,9 değil, yüzde 18'dir. Aralık 2014 döneminde resmi işsizlere, umudu olmadığı için veya diğer nedenlerden dolayı son 4 haftadır iş aramayanları eklediğimizde, işsizlik oranı yüzde 17,8; işsiz sayısı ise 5 milyon 563 bin kişi olarak karşımıza çıkar.**

Kadınlarda geniş tanımlı işsizlik oranı ise, yüzde 25, gençlerde yüzde 30 olarak gözüküyor.

Bir an TÜİK'in verilerini gerçek işsizlik olarak kabul etsek bile, işsizliğin ne kadar tehlikeli boyutlara geldiğini görüyoruz. Gerçek işsizliği göz önünde bulundurduğumuzda, tehlikenin ötesinde alarm veriyor. Özellikle gençler arasındaki işsizliğin bu denli yüksek olması, krizin giderek derinleştiğini gösteriyor.

Kapitalist emperyalist sistemde işsizlik sürekli olur. Ama işsizliğin belli sınırları aşip yükselmesi, krizin varlığını gösterir. Ve gidişat,

işsizliğin daha da artacağı yönündedir. AKP hükümetinin 'ekonomiyi düze çıkardık', 'büyüyoruz' söylemlerinin ne kadar boş olduğu görülmektedir.

Kapitalizm işsizliği üretir

Kapitalist sistemin ekonomi yasaları, çalışabilir bütün nüfusun istihdam edilmesine izin vermez. Azami kar elde etmek için üretimin yapıldığı bu sistemde, her kapitalist azami karını sürekli artırmaya çalışır. Herkes payını artırmaya çalıştığından dolayı merkezi bir planlama yapamazlar. Ayrıca **işsizlerin olması, patronların azami karlarını artırmanın güvencesidir. Çalışan işçileri basınç altında tutmak ve düşük ücrete çalıştırmak için, yedek iş gücüne ihtiyaç duyarlar.**

Patronlar daha fazla kar için, işçileri uzun saatler çalıştırmanın yanı sıra, az işçiyle çok iş çıkarmaya çalışırlar. Üç kişinin işini bir işçiye yaptırırlar. Dolayısıyla işsizler ordusunu büyütürler. İşsizleri çalışanlara karşı koz olarak kullanırlar. Dışarda binlerce işsiz beklediğini bilen işçi, işini kaybetmemek için bir çok şeye boyun eğer. Ücretinin artırılmasını isteyen işçilere patronlar 'dışarda yarı fiyatına çalışan binler var' diyerek susturmaya çalışır.

Teknolojinin gelişmesi işçilerin iş yükünü hafifletmek için kullanılmaz, tam tersine çalışan işçilerin üzerine daha fazla yük bindirir. Teknolojideki her gelişme işsizler ordusunu çoğaltmıştır. Bu yüzden ki, tarihte işçilerin ilk eylemleri makinalara karşı olmuştur. Kısacası işsizlik, kapitalist sistemin ayrılmaz bir ürünüdür.

Kapitalist sistemde işsizlik ortadan kaldırılmaz ama azaltılabilir. **Çalışma saatleri kısaltılarak ve vardiya sistemi artırılarak işsizlikte düşüş yaratılabilir. Fakat bu kapitalizmin azami kar dürtüsüne aykırıdır.**

İşsizlik bu denli yüksek olduğu halde Türkiye, çalışma saatleri en uzun ülkeler arasındadır.

Türkiye'de haftalık çalışma süreleri, devlet memurları kanununa göre 40 saat, iş yasasına göre ise 45 saat. İş yasasına göre bir işçi, yılda en fazla 270 saat fazla mesai yapabilir. Bu süre 52 haftaya bölündüğünde, işçinin haftalık çalışma süresinin 50 saati geçmemesi gerekiyor. Sosyal-iş sendikasının Şubat 2014 tarihinde yaptığı araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'de ücretli çalışanların yüzde 44,8'i, yani neredeyse yarısı, haftada 50 saatten fazla çalışıyor. (Tam rakamlar şöyle: Yüzde 19'u haftada ortalama 55 saat, yüzde 21,4'ü haftada ortalama 65 saat, yüzde 8,8'i ise haftada ortalama 75 saat)

Araştırmaya göre, son 25 yılda tam zamanlı

çalışan ücretlilerin haftalık ortalama çalışma süresi, 47.6 saatten 52.1 saate çıkmış! Yani çalışma süresi yaklaşık 5 saat artmış. **Fazla mesai ücretlerinde yasalara uyulsa, işçiler her ay normal ücretlerinin yüzde 60'ı kadar fazla ücret alacaktır.** İşte işsizliğin artmasında en önemli faktörlerden biri, patronların işçileri uzun saatler düşük ücrete çalıştırmalarıdır.

Diğer taraftan **işsizlik bu denli yükselirken, dolar milyaderleri de artmaktadır.** Forbes dergisinin her yıl yaptığı dünya zenginleri listesine Türkiye'den 32 tekeliçi patron, "dünya zenginleri listesi"nde yerini aldı. Türkiye'nin en zengini de 4,4 milyar dolar servetiyle, Koç ve Sabancıları sollayan Murat Ülker oldu.

Burjuvazi ve hükümetlerinin işsizliği çözmek diye bir derdi yoktur. Onların tek derdi, azami kârdır. Çok gerilere gitmeye gerek yok, sadece AKP hükümetinin işsizliği çözmek veya azaltmak için yaptığı bir tek yasal düzenleme söz konusu değil. Buna karşın işçi emekçilere saldırının adı da "istihdam yaratmak"tır.

AKP hükümetinin esnek çalışma, taşeronlaştırma, özelleştirme konusunda yasal düzenlemelerinin hepsi, işsizliğe çözüm olarak sunulmuştur. Kriz döneminde patronların kitlesel işçi kıyımına 'teşvik paketleri' ile destek olmuştur. Keza patronların da işsizliği azaltmak için iş saatlerini kısaltıp dışarıdaki işsizlerden işçi alıp çalıştırdıkları görülmemiştir. Tam tersine her fırsatta işçileri işten çıkarırlar, beş işçinin yapacağı işi, üç işçiye yaptırırlar. Sadece ve sadece çalışanlarla işsizler birlikte hareket ettiklerinde, işsizliği azaltmak için bir takım düzenlemeler yapmak zorunda kalırlar.

Herkese iş herkese çalışma hakkı

İşsizlik yalnızca istatistiksel bir olgu değildir. Aynı zamanda sosyal, siyasal boyutları olan bir sorundur. İnsan üreten toplumsal bir varlıktır. **Kapitalist sistem insanın bu üretken gücünü, çalışma hakkını elinden alarak, ona, değersiz bir varlık duygusunu yaşatır. Ama üreten toplumsal bir varlık olarak insan, yeri geldiğinde harekete geçer, ayağa kalkar.** Bunun tarihte pek çok örneği vardır. İşsizlerin ayaklanması, çalışanlarla işsizlerin birlikte harekete geçmeleri gibi...

En belirgin 1831 yılında Fransa'nın Lyon kentinde gerçekleşen ayaklanmadır. Bu ayaklanmada işsizler 'ya bizi kurşuna dizin, ya da iş verin' diye haykırıştır. **Lyon'un sloganı "ya çalışarak yaşamak, ya da savaşarak ölmek"tir.** Ölümüne bir direniş sergilenir.

Burjuvazi de bunu bildiği için, işsizliğin çığlaştığı dönemlerde

'sosyal patlama'dan bahsederler. Hükümetler aracılığıyla daha baskıcı, faşist yasaların böylesi dönemlerde arka arkaya çıkarılması boşuna değildir.

İşsizliğin düşkünleştirici bataklığı içerisinde yaşamaktansa, işçi sınıfının bir parçası olarak birlikte örgütlenip harekete geçilmelidir. Herkese iş herkese çalışma hakkı, 4 vardiya 6 saatlik iş günü, işsizlik fonu patronlara değil, işsizlere açılmalı, işten atılmaları yasaklansın, taşeron sistemi kaldırılmalı vb talepler etrafında mücadeleleri yükseltmekten başka çare yoktur.

Türkiye işçi cinayetlerinde Avrupa birinciliğini koruyor

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, 10 Mart 2015'te Ankara'da düzenlenen bir toplantıda Türkiye'nin işçi cinayetlerinde Avrupa birincisi dünya üçüncüsü olduğunu reddetti. Bakan "bunlar temeli olmayan, sloganvari bazı ifadelerdir. Hangi istatistiğe göre Türkiye dünyada üçüncü sırada? Soma ve Ermenek olayları olmamış olsaydı, Türkiye'de 100 bin işçiden 6 ölümün gerçekleştiği bir ülke noktasına gelecekti. 2002'de 100 bin işçiden 16 işçi hayatını kaybederken, bugün 100 bin işçiden 6 ölüm gerçekleşme noktasına geldik. O derece pozitif bir seyir vardır. 6 kişi fazla değil mi? Çok fazla. Hedefimiz, iş kazalarında ve meslek hastalıklarında hiçbir işçinin ölmemesi. Avrupa'da bu 100 bin işçiden 3 işçi" dedi.

İşçi Sağlığı ve Güvenliği Meclisi'nin yayınladığı rapora göre, 2015 Ocak ayında 125 işçi, Şubat ayında 85 işçi, işçi cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Tek başına bu iki ay bile ne kadar korkunç bir tabloyu önümüze koyuyor. Soma maden katliamında resmi olarak açıklanan -ki daha fazla- 301 maden işçisinin kitlesel katliamı... Ardından Ermenek'te 18 madencinin daha katledilmesi, Mecidiyeköy Torunlar İnşaat'ta yaşanan katliamlar...

Aziz Çelik'in 13 Mart tarihli Birgün gazetesinde Bakan Çelik'e bağlı kurumlar ile Eurostat verilerini kullanarak yaptığı araştırma, Bakanın yalan söylediğini ortaya koyuyor. Çelik'in araştırmasına göre, 2003-2014 yılları arasında işçi cinayetleri ve meslek hastalıkları sonucu ölen işçilerin sayısı 14 bin 587'dir. Bakan Çelik'in verdiği rakamların yanlış olduğunu belirten Aziz Çelik; işçi ölüm oranının 2013'te 10.9, 2014'te ise 15.4 olduğunu ortaya koyuyor. Bakan "Soma ve Ermenek olmasaydı 100 binde 6 olacaktık" diyor. Bunun da yanlış olduğunu belirten A. Çelik, "Soma Ermenek olmasaydı, 100 binde 12.8 olacaktı" diyor.

Keza AB ülkeleriyle kıyaslandığında 2011 yılı itibarıyla AB içinde yer alan 15 ülkede işçi ölümü oranı yüz binde 1,8 Türkiye ise 15,4! Türkiye işçi cinayetleri AB 15 ortalamasının 8,5 katı. Almanya, İsveç ve Finlandiya söz konusu olduğunda bu oran, 13 kata yükseliyor. Öte yandan uzun dönemli (2003-2011) karşılaştırmada, AB verileri yüz binde 2 civarında seyrederken, Türkiye'de yüz binde 11 civarında seyrediyor. İşte tablo bu kadar açıkken, Bakan halen bu demagojilere baş vurabiliyor.

Son yıllarda işçi cinayetleri katliama dönüşmüş durumda. Öyle ki, burjuva kalemşörler bile "kaza değil cinayet" demeye başladılar. Aslında Bakan da çok iyi biliyor ki, Türkiye işçi cinayetlerinde Avrupa birincisi, dünya üçüncüsü. Burjuvazinin çıkarları yalan gerektiriyorsa, onu yapmaktan çekinmiyorlar. Burjuvazi ve hükümetleri istediği kadar yalan söylesinler, gerçekler saklı kalmaz! İşçi cinayetlerine karşı yapılan eylemlerinin önünü bu yalanlarıyla da durduramazlar.

İran ABD ile anlaşıyor mu?

Son dönemde üst üste gelen kimi gelişmeler, İran ile ABD'nin bir yakınlaşma içinde olduğu yorumlarını artırıyor. Özellikle dünyaya ABD emperyalizminin yenilmezliği gözlüğünden bakan çevreler, İran'ın da ABD'nin rotasına girdiğini, ABD'nin İran'ı da kendisine yedeklediğini, İran'a geri adım attığını vb iddia edebiliyorlar.

Gelişmelere yüzeysel bir bakış, onları doğruluyormuş izlenimi yaratıyor zaten. İran'la emperyalist ülkeler arasında yürütülen nükleer müzakerelerde anlaşma sağlandı ve İran nükleer programını sınırlamayı kabul etti. Suriye ve Irak'ta IŞİD'e karşı ortak savaşma görüşmeleri yapıldı. ABD ile İran arasında gizli pazarlıklar yürütüldüğü öne sürüldü. En son Yemen'de İran destekli Şii Husilerin yükselişine karşı ABD'nin sessiz kaldığı, hatta Husiler El Kaideciler'e karşı savaştığı için ve ABD de Yemen El Kaidecileri'ne karşı İHA'larla (İnsansız Hava Araçları) saldırılar düzenlediği için; ABD'nin örtük biçimde Husileri desteklediği iddia edildi.

Oysa gerçek durum bu değildir. **Yüzeydeki görüntü genellikle yanıltıcıdır. Gerçek olan, ülkelerin stratejik hedefleridir. Taktikler savaşın seyrine göre farklılaşma yaşayabilir, birbiriyle çelişik görünen taktikler, koşullardaki farklılaşmaya bağlı olarak, ama aynı stratejinin bir parçası olarak gündeme gelebilir.**

İran ile ABD arasında yaşanan da budur. Dünya ABD ve Çin-Rusya arasında bir hegemonya savaşı altındadır. Askeri olarak Rusya, ekonomik ve siyasi olarak da Çin, ABD'nin en büyük rakibidirler. Kaldı ki, Çin de askeri gücünü giderek artırmakta, savaş kabiliyetini yükseltmektedir. Ortadoğu, onun bu gücünü sınadığı bölgedir.

Bu koşullarda, geleceğini Rusya ve Çin'e bağlamış İran açısından, ABD stratejik bir düşmandır. Ve Ortadoğu'da ABD'nin çıkarlarının karşısına dikilmiş olan, sürekli ABD'nin planlarını zora sokan İran da, ABD için stratejik bir düşmandır. Bunun dışında her anlaşma-uzlaşma-ışbirliği görüntüsü, geçici bir ateşkes, dönemsel bir zorunluluk olarak görülmelidir. Dahası, bu dönemlerde bile, alttan alta yürütülen politikalar daha dikkatli bakmak gerekir.

Savaşın dengelerinde önemli değişiklikler olduğu koşulda, elbette stratejiler yeniden tanımlanacak, dost-düşman ilişkileri farklılaşacaktır. Öyle bir dönem geldiğinde elbette ABD ile İran arasında da bir anlaşma-uzlaşma-ittifak söz konusu olabilir. Ancak

son 15 yıldır, savaşın dengeleri aynı doğrultuda ilerlemektedir. Kısa dönemli değişiklikler bir yana, son 15 yıldır ABD emperyalizmi sistemli bir biçimde ve her aşamada adım adım gerilemekte, Çin ise her geçen gün hegemonya alanını genişletmektedir. Rusya daha dalgıç bir seyir izlemekle birlikte, onun da kimi mevziler elde ettiğini, güç ve etkinliğini artıran bir emperyalist olduğunu söylemek mümkündür. Ve bu koşullar altında, söz konusu ülkelerin stratejik değişiklikler yapmaları, emperyalist kampaşmadaki yerlerini değiştirmeleri için bir neden yoktur.

İran'ın durdurulamaz yükselişi

Geçtiğimiz aylarda **Suudi Arabistan'da eski kralın ölmesi üzerine başa geçen Salman bin Abdülaziz, bir süredir "Şii hilali"ne karşı "Sünni cephesi" oluşturma çağrıları yapıyor.** Türkiye dahil olmak üzere birçok ülkeye bu çağrısını gerçekleştirdi, önemli bir kısmı olumlu yanıt verdi. Bu çağrı, bölgede İran'ın yükselişinin de, bu yükselişten duyulan korkunun da büyüklüğünü gösteren bir çağrıdır.

İran'ın Ortadoğu'da etki gücünü artırdığı, artık tartışılmaz bir gerçeklik. ABD'nin hegemonya kurmaya çalıştığı alanlarda, İran'ın önlemez yükselişi sürüyor. **Ortadoğu'da ABD saldırısı başladığından bugüne, İran'ın dört ülkede hakimiyetini kurmuş olduğu, artık çok daha yoğun biçimde ifade ediliyor: Lübnan, Suriye, Irak ve Yemen. Yemen, "Şii hilali"ne bağlanan son ve en stratejik noktayı oluşturuyor.** Bu durum hem ABD'yi hem de Suudi Arabistan'ı fazlasıyla tedirgin ediyor.

Bugün Suriye'de Esad'ı devirmenin mümkün olmadığı artık kesinleşmiş durumda. **Esad, dünyanın dört bir yanında akan cihatçılara, Ortadoğu ve ABD'den yağan dolarlara, Türkiye sınırında cihatçılarla girdiği her çatışmada Türkiye'nin cihatçılara hava ya da topçu desteği vererek savaşa dahil olmasına rağmen yenilmiyor.** Ve elbette bunu, Rusya'nın, Çin'in, İran'ın desteğiyle, Lübnan Hizbullahı'nın ve

İran Devrim Muhafızları'nın doğrudan Suriye topraklarında çarpışmasıyla başarıyor. ABD emperyalizmi ise, 2011'de Suriye'de savaşı başlatma gerekçesi yaptığı "Esad gitmeli" sözünü artık ağzına bile almıyor.

Irak'ta ise ABD uzun zaman önce kontrolü kaybetti. Kürdistan bölgesi, ABD'ye en yakın duran kesim. Zaten ABD Erbil'de en önemli askeri üslerinden birini kurmayı planlıyor. Ancak Kürdistan bölgesi bile, bağımsız devlet kurmasına izin verilmediği için, ABD'ye karşı tepkili. Sünni bölgesi iktidardaki gücünü kaybetmenin ve bunu bir türlü geri alamamanın sıkıntısını yaşıyor. Buna çare olarak ABD IŞİD'i palazlandırıp sahneye sürmüş, Sünni aşiretlerin desteğiyle Irak içinde özerk bir Sünni alan yaratmaya girişmişti. Başlangıçta Sünni aşiretlerin onayladığı bu durum, IŞİD gibi bir katliam ve vahşet örgütünün "eline düşme"nin sıkıntıları başgösterince değişmeye başladı. İşin bir yanı kendi bölgelerinde gericiğin pençesine düşmeleri, dünyanın dört bir yanından toplanmış katiller tarafından yönetilmeye başlanmalarının oluşturduğu rahatsızlıktı. Daha önemlisi ise, dünya kamuoyunun önünde, IŞİD'in işbirlikçisi olarak tanımlanmak giderek daha ciddi bir soruna dönüştü.

Bu duruma en büyük darbe de yine Şii güçlerden, İran'dan geldi. **ABD, Irak'taki Şii etkisini kırmak amacıyla IŞİD'i sahaya sürmüştü, ama IŞİD'e karşı savaş Irak'ta Şii etkisini güçlendirdi. Geçtiğimiz ay başlatılan Tikrit saldırısı bu durumu daha da pekiştirdi.**

Tikrit, Irak'ın devrik başkanı Saddam'ın memleketi, Irak eski rejimi Baas'ın merkezi ve Sünni bir kent. 10 Haziran 2014'te IŞİD saldırısı başladığında, direnişsiz biçimde IŞİD'e kapı açan, IŞİD ile birlikte Sünni gücünü artıracaklarını uman kentlerden birisi Tikrit. Ve bugün **İran'ın Şii askeri güçlerinin desteğiyle ve Irak'ın Şii ordusuyla, bir ay süren saldırıların ardından, Tikrit'te IŞİD varlığı temizlendi. Ve İran, dünya halklarının nefretini kazanmış IŞİD'e karşı saldırıyı yöneten, zafer kazanan, Irak halkına yardım eden bir ülke olarak halkların sempatisini kazandı.** IŞİD'in geriletilmesi, hem Irak'taki Şii yönetimin, hem de İran'ın gücünü pekiştiren bir unsur oldu.

Ve İran, Irak ve Suriye'de IŞİD'e karşı verilen savaş konusunda artık "olumlanan güç" olarak tanımlanıyor Batılı emperyalist dünya tarafından.

Yemen'de Husilerin iktidarı ele geçirmesi,

ülkenin en önemli kentlerinde kontrolü sağlaması, El Kaide'ye karşı savaşıması, İran'ın doğrudan desteğiyle gerçekleşmektedir. Üstelik Suudi Arabistan önderliğinde 10 ülkenin katıldığı koalisyonun bombardımanına, Yemen topraklarına asker çıkarmasına, onların arkasındaki ABD desteğine rağmen. Yemen'deki Zeydi halkın bir kısmının İran tarafından Şiileştirildiği ve Husi savaşçılarının bunlardan oluşturulduğu (Zeydiler de Şiilere benzemekle beraber, aralarında kimi farklar bulunuyor), Husilerin yıllarca İran'da eğitildiği, Yemen uçaklarını İranlı pilotların kullandığı zaten biliniyor.

Bütün bu gelişmeler, ABD'nin Ortadoğu politikalarının ne kadar sorunlu hale geldiğinin, güç kaybının boyutunun önemli göstergeleri.

İran'la nükleer müzakerelerde varılan anlaşma da, bu tabloyla doğrudan bağlantılıdır. Görünürde İran geri adım atmakta, nükleer çalışmalarını emperyalistlerin denetimine ve yol haritasına bağlamaktadır. Ancak **anlaşma sonrasında İran'da yapılan kutlamalara bakmak, anlaşmadan kimin karlı çıktığını göstermeye yeterlidir. İran sadece bir söz vermiştir, karşılığında ise İran ekonomisine büyük zarar veren ambargonun ve yaptırımların kaldırılması gibi son derece önemli bir kazanıma sahiptir. Bu durum, İran'ı rahatlatan bir unsurdur, ABD'yi değil.** Çünkü denetimlerin dışında yöntemlerle, İran'ın nükleer çalışmalarını sürdürmesinin önünde bir engel yoktur. Gerek Rusya, gerekse Çin, bugüne kadar zaten kayıtdışı yöntemlerle bu nükleer çalışmalarını desteklemekteydi, bundan sonra da bunu sürdürebilirler.

* * *

Irak'ta 2003 yılında ABD işgali başladığından bu yana, Ortadoğu ülkeleri artık devlet kimlikleriyle değil, mezhep kimlikleriyle tanımlanıyor. Siyasi dengeler mezheplere göre kuruluyor, ittifaklar ve savaşlarda mezhepler gözetiliyor.

Bu tabloyu ortaya çıkaran, doğrudan ABD'nin Ortadoğu politikasıdır. **Ülkeleri savaşıarak yenmeyi başaramadığında, "böl-parçala-yönet" taktiğini devreye soktu. Halkları bölmek ve birbirine düşürmenin en etkili yolu da, zaten tarihsel bir altyapıya sahip olan mezhepsel ayrılıkları körüklemektir.** Ve 2003 yılından itibaren, mezheplere göre konuşmak, siyasal literatüre çok daha fazla yerleşti.

Gerçekte sermaye din-mezhep-ulus farkı gözetmeden herkesimi sömürmek ister. Zaten Ortadoğu'da mezheplere göre ittifaklar kurduklarını iddia edenler, başka alanlarda mezhep ya da din ayrımı gözetmeden sömürü ilişkilerini kurmaya çalışıyorlar. ABD'nin bile, Irak'ı ele geçirmek için önce Sünnilere karşı Şiilerle işbirliği yaptığı, sonra Şiiler'i kontrol altına alamadığını görünce bu defa Sünnileri kazanmaya çalıştığı ortada.

Ancak bu durum, bölgedeki güçlerin de işine geliyor. Kendi saflarını güçlendirebilmek için mezhepsel ayrımları körüklüyorlar. Suudi kralı Salman'ın "Şii hilali"ne karşı "Sünni cephesi" oluşturma çabası ve bu "Sünni cephe"nin ilk icratının Yemen'e saldırı olması da bunun ürünü.

Suudi kralı elbette bu hamleyi kendi başına yapmıyor. Tersine ABD'nin adına bir "vekalet savaşı" yürütüyor, ABD'nin politikalarıyla uyumlu politikalar izliyor.

ABD ise, İran'la "barışıyor" görünürken, gerçekte biraz zaman kazanma ihtiyacı duyuyor. Ortadoğu'daki savaşta yaşadığı siyasi-ideolojik yenilgiler (İŞİD'in dünya halklarının nefretini kazanmasından Suriye'de Esad'ın yıkılmamasına, ama bu arada bütün Ortadoğu'nun ve birçok Afrika ülkesinin yangın yerine dönmüş olmasına kadar) ABD'yi fazlasıyla yıpratmıştır. Dünya kamuoyu, Afganistan'dan bugüne yürütülen savaşın nedenlerini giderek daha fazla sorgulamaktadır.

İran, gerek Tıkrit'te İŞİD'e karşı kazandığı zaferin, gerek Suriye'nin direnişindeki payının, gerekse Husilerin elde ettiği iktidar zaferinin rahatlığı içindedir. Bu başarılarla dünya genelinde önemli bir prestij kazanmış durumdadır. Uymayacağı anlaşmalara imza atarak üzerindeki baskıyı, ambargo ve yaptırımları hafifletmesinden bir kaybı yoktur, tersine önemli bir rahatlama kazanacaktır.

ABD ise, soluklanıp, savaşa yeni bir hamle kazandırma çabasında. **Önceki başkan Bush savaş politikalarıyla dünyanın tepkisini kazanmıştı; şimdi ki başkan Obama ise, zayıf bir yönetim imajı oluşturarak ABD'nin güç ve prestij kaybına neden oldu. ABD emperyalizmi, şimdi savaşı tırmandırma hazırlığındadır.** Ve yeni manevralarını devreye sokuncaya kadar, kamuoyunun üzerindeki baskısını hafifletmek, bu arada farklı işbirlikçilerini (Suudi Arabistan gibi) öne sürmek çabasıdır.

İşgal, grev, direniş...

Bakırköy belediyesi işçileri grevde

Bakırköy Belediyesi'nde BYUAŞ'a bağlı taşeron şirkette çalışan ve Belediye-İş'e üye olan işçiler, TİS görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine

21 Mart'ta greve çıktılar. Bakırköy Belediyesi önünde grev çadırı kuran grevci işçiler, halaylarla kurdukları çadırlarında bekleyişe devam ediyorlar. CHP'ye bağlı Bakırköy Belediyesi, işçilerle 27 Mart'ta görüşme talep ederek

grevin altı aylığına ertelenmesini istediler. İşçiler bu talebi kabul etmeyerek, TİS imzalanana kadar greve devam edeceklerini duyurdular. Seçim öncesi böyle bir direnişin kendilerini vuracağını düşünen CHP'li yöneticiler ve milletvekilleri de aynı şekilde direniş çadırına gelerek grevin bir müddet ertelenmesini istediler. Görüşmeler devam ederken, hiçbir hassasiyet göstermeyen ve işçileri taşerona mahkum eden belediyeler, sıkıştıkları anda farklı manevralara başvuruyorlar.

Grevin hemen öngününde 19 Mart'ta kendi brimlerine bir yazı gönderen Bakırköy Belediyesi, grevci işçilerin tutanakla tespit edilmesi, hiçbir maaşının ve sosyal hakkının verilmemesi, servislerden yararlanılmamasını istedi. İşçiler 27 Mart'ta Bakırköy Belediyesi'ni işgal ettiler, sonra çadıra geri döndüler. İşçilerin ve sendikanın göstereceği kararlılık, TİS'in istenilen şekilde imzalanmasını sağlayacaktır.

İzmir'de belediye işçilerinden işgal

İzmir Karşıyaka Belediyesi'nde Altaş taşerona bağlı çalışan işçiler, Şubat ayı içinde Nakliyat-İş'e üye olmaya başladı. DİSK'e bağlı Nakliyat-İş sendikasına üye olan işçilerin bu faaliyetlerine hazmedemeyen Karşıyaka Belediyesi ve taşeron şirket, işçileri toplayarak "belediyede sendika istemediklerini ve derhal istifa etmelerini" istedi. Buna karşı çıkan 3 işçi işten çıkarıldı. Sendikadan istifa etmeyen 240 işçiye de baskılar yapıldı. İşçiler ise bu durumu Karşıyaka Belediyesi'ni işgal ederek gösterdi. 24 Mart'ta yapılan işgal sonrasında işçilerle görüşmek zorunda kalan belediye başkanı ve yardımcıları "sendikal örütlenmeye müdahale etmeyeceklerini" söyleyince işgal bitirildi.

Sağlık emekçileri grevdeydi

Sağlıkta Dönüşüm Reformu adı altında sağlık emekçilerine, işçi ve emekçilerin sağlık hizmetinden yararlanma haklarına karşı gerçekleştirilen saldırılara karşı 13 Mart'ta grev yapıldı. KESK'e bağlı SES ve Kamu-Sen tarafından düzenlenen grevde, emekçiler yürüyüşler ve basın açıklamaları yaptılar. Hastanelerde acil brimler dışında çalışma yapılmazken, İl sağlık müdürlükleri önüne yürüyüşler ve eylemlerde talepler sıralandı. Sağıkta taşerona son verilmesi, adil ve yüksek bir ücret, 40 saatten fazla çalışmanın zorunlu mesai ücretinin verilmesi, sağıkta nitelikli eğitim ve sağığın ücretsiz hale getirilmesi talebiyle yapılan grevde, sloganlarla yürüyüşler gerçekleşti. "

Tıp Haftası dolayısıyla, birçok yerde doktorlar ve sağlık çalışanları eylemler yaptılar. Sağıkta sömürünün son bulması istendi. 15 Mart'ta Taksim Tünel'den Taksim Meydanı'na yürüyüş yapmak isteyen ve anıta çelenk bırakmak isteyen doktorların önü Galatasaray Lisesi'nde kesildi ve yürüyüşe izin verilmedi. Barikat önünde eyleme devam edildi ve açıklama yapıldı.

Yemen'de savaş

Yemen'de Husilerin iktidarı ele geçirmesi ni kendileri açısından bir tehdit olarak gören Arap ülkeleri, Suudi Arabistan yönetiminde bir koalisyon kurarak, 26 Mart günü, Yemen'e saldırıya geçti. Önce "Kararlılık Fırtınası" adı verilen bombardıman başlatıldı ve 8 Arap ülkesi (Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Bahreyn, Ürdün, Sudan, Kuveyt, Fas) bu bombardımana katıldı. Arkasından Suudi Arabistan, 150 bin kişilik orduyla Yemen topraklarını işgal etmeye girişti. Mısır 30 savaş uçağıyla bombardımana katılmasının yanı sıra, 4 savaş gemisinin de Suveys Kanalı'ndan Yemen sularına doğru hareket ettiğini açıkladı.

Pakistan ve Türkiye ise, saldırıya doğrudan katılmadılar, ama destek vereceklerini açıkladılar. Özellikle Türkiye, saldırıya desteğini hemen ortaya koydu, devrik Yemen hükümetinin yanında olduğunu ifade etti. Yemen'e yapılan saldırının ardındaki en önemli güç ise, ABD emperyalizmidir. Saldırı, onun planı doğrultusunda ve Suudi Arabistan'ın yeni kralı Salman'ın önderliğinde yürütülmektedir.

ABD, Husiler tarafından yıkılan eski hükümete olan desteğini her aşamada ifade etmişti. Başkent Sana'nın Husilerin eline geçmesi ve eski cumhurbaşkanı Hadi'nin Aden'e taşınmasının ardından, ABD elçiliğini Aden'e taşıyarak, Aden'e uçak seferleri başlatarak ve diğer ülkeleri de büyükelçiliklerini Aden'e taşımaya zorlayarak, kimin yanında olduğunu açıkça gösterdi. Keza, Suudi önderliğindeki bombardımana da açık destek verdiğini duyurdu.

Bu arada BRİCS ülkeleri (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti) elçiliklerini Husi denetimindeki Sana'da tutmaya devam ediyor; böylece Husi yönetimi ile bir sorunları olmadığını gösteriyorlar.

Yaşanan saldırı, diğer şeyler bir yana emperyalistlerin ve işbirlikçilerin ikiyüzlülüğünü ve demagogilerinin sahteliğini göstermesi bakımından çarpıcıdır. Suriye'de harekete geçen muhalefet, ABD destekli Sünni ittifakın her türlü desteğini alarak "demokrasi isteyenler" olarak kutsanırken, benzer koşullarda harekete geçen Yemenli Husiler, "darbeci" olarak etiketlenip derhal bombardımana tabi tutulmaktadır.

Suudi Arabistan benzer bir saldırıyı geçtiğimiz yıl Bahreyn'de de gerçekleştirmişti. Bahreyn'de dini ve siyasal baskılara karşı harekete geçen Şii halk, doğrudan Suudi Arabistan ordusu tarafından saldırıya uğramış, hareket vahşetle bastırılmıştı.

Ayaklanmadan yönetim değişikliğine

Yemen'deki muhalif hareketin başlangıcı, 2011 yılının sonunda, Tunus'ta patlak veren Arap Ayaklanmaları'na kadar uzanır. O dönemde, birçok Ortadoğu ve Arap ülkesi gibi, Yemen'de de kitle hareketleri patlak vermiş; 1978'den bu yana ülkeyi yöneten Cumhurbaşkanı Ali Abdullah Salih'e

karşı ayaklanmalar başlamıştı. **Bu ayaklanmaların Tunus'tan farkı, Tunus'ta kitle hareketi olarak gelişirken, Yemen'de aşiretlerin kontrolünde ve iktidardan pay isteme amaçlı olarak gelişmesiydi.** Tarihi güç ve iktidar savaşlarıyla dolu olan, bu nedenle silah ve savaşma gücü (25 milyon nüfuslu Yemen'de 60 milyon silah olduğu tahmin ediliyor) yüksek olan aşiretler, yönetimde temsil edilmek, Kuzey ile Güney arasındaki eşitsizlikleri sona erdirmek istiyorlardı.

Hareketin gücü artıp, yönetim için ciddi bir tehdide dönüşünce, ABD'nin ve Suudi Arabistan'ın devreye girmesiyle, Salih'in yetkilerini, yardımcısı Abdrabbu Mansur Hadi'ye bırakarak çekilmesi kararı alındı. Hadi, Şubat 2012'de tek aday olarak girdiği seçimlerde cumhurbaşkanı seçildi. Ancak Hadi, Salih döneminin uygulamalarını sürdürmeye çalışınca, kitle tepkisi yeniden yükseldi. Özellikle Şii nüfus, ABD ve Suudi Arabistan destekli yeni hükümete karşı da direnişini sürdürdü, Husilerle hükümet arasındaki çatışmalar arttı.

Bu koşullarda, Cumhurbaşkanı Hadi, Şii Husiler (Ensarullah Hareketi) ve Güney Yemen Hareketi'nin baskıları sonucunda ulusal diyalog konferansları düzenlemek zorunda kaldı. Hükümet ile Husiler arasında "Barış ve Ulusal Ortaklık Anlaşması" imzalandı, ancak bu anlaşma çatışmaları bitirmeye yetmedi. Çünkü anlaşma, tüm siyasi grupların yönetime adil ve eşit katılımını öngörüyordu; ancak hükümet buna uygun davranmadı.

Eylül ayından itibaren, Şii Ensarullah Hareketi, ulusal birlik hükümeti kurulması ve yolsuzluklarla mücadele edilmesi talebiyle kitleler gösteriler örgütledi. Devlet bu gösterileri kanla bastırmaya çalıştı, ancak başarısız oldu. **Husiler, 22 Eylül'de, başkent Sana'ya girdiler ve hükümeti baskı altına aldılar.**

Ama hükümet, hem anlaşma maddelerini uygulamıyor, eski statükonun devamından yana olan isimleri kilit görevlere atamaya devam ediyor; hem de anayasaya Yemen'in 6'ya bölünmesini öngören bir madde yerleştirmeye çalışıyor ve Husilere karşı savaşacak aşiretleri el altından silahlandırıyor. Daha fazla beklemeyen Husiler, 20 Ocak günü Cumhurbaşkanlığı sarayını kuşattılar.

22 Ocak günü, Cumhurbaşkanı Hadi ve Başbakan Halit Bahhah istifa ettiler. Ancak parlamento toplanamadığı için istifalar resmileşemedi ve bir

iktidar boşluğu doğdu. Bu ortamda, o güne kadar Husilerle beraber hareket eden ayrılıkçı Güney Yemen Hareketi, bağımsızlık için harekete geçti ve Yemen'in bölünmesi ihtimali ortaya çıktı.

İstifa eden hükümetle BM aracılığında yapılan görüşmeler sonuç vermeyince, **Şii**

Ensarullah Hareketi, 6 Şubat günü "Yol Haritası"nı açıklayarak kendi iktidarını kurmaya girişti. 6 Şubat Kararları'na göre, meclis feshedildi ve 551 üyeli Ulusal Geçiş Konseyi kuruldu; istifa eden cumhurbaşkanının yetkilerini devralan 5 üyeli bir cumhurbaşkanlığı kurulu oluşturuldu; güvenliği sağlamak üzere bir Ulusal Güvenlik Konseyi kuruldu.

Bu süreçte eski Cumhurbaşkanı Hadi, ABD ve Suudi Arabistan'ın yönlendirmesiyle, ülkenin güneyindeki Aden kentine kaçarak, yönetimi buradan gerçekleştireceğini ilan etti. Böylece **başkent Sana'da Husilerin, Aden'de eski yönetimin bulunduğu fiili "ikili iktidar" dönemi başladı.**

Oluşan iktidar kargaşasına son vermek amacıyla Husilerin Aden'i de ele geçirmek üzere harekete geçmesinin ardından, Suudi Arabistan bombardımanı başladı. Ancak bombardımana rağmen, Husiler Aden'e girmeyi başardılar. Eski cumhurbaşkanının bile bırakıp kaçtığı, ABD ve işbirlikçilerinin elçilik açarak destek verdiği Aden, Husilerin eline geçti. Suudi saldırısı devam ettiği için, Aden'i elinde tutup tutamayacağı henüz belli değil, ancak her koşulda, ülkenin önemli kentleri, bugün Husilerin kontrolünde.

Parçalanmış bir tarih

Yemen tarihi iç çatışmalar tarihidir aynı zamanda. **3 bin yıllık bir geçmişe sahip, devlet mekanizmasının zayıf, aşiret yapısının güçlü olduğu Yemen topraklarında, emperyalistlerin çıkar çatışmaları doğrultusunda iç savaşlar her dönem körüklenmiştir.**

1538-1918 yılları arasında Osmanlı Devleti'nin sınırları içinde yer alan Yemen'de hakimiyeti kurmak çok kolay olmamıştı. Osmanlı'nın dağılmasının ardından ülke İngiliz hegemonyasına girdi. 1930'lu yıllarda Yemen'de Zeydi Mütevekkile Krallığı kuruldu. Suudi Arabistan buna karşı mezhep ayrılığını körükleyerek Sünni halkı Zeydilere karşı kışkırttı. Yemen '60'lı yıllarda Güney Arap Emirlikleri Federasyonu çatısı altında üçe bölünmüş durumdaydı. **1967 yılında ise, Güney Yemen'de Rusya destekli ve kendini sosyalist olarak tanımlayan bir yönetim kuruldu,** ülkenin adı Güney Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti olarak değiştirildi. Rusya bu bölgede bir askeri üs kurmuştu.

1991 yılında Irak'a saldırı amaçlı olarak BM'de yapılan oylamada Yemen'in ret oyu kullanması ve Saddam'a destek vermesi, Rusya olan ilişkisinin en somut göstergesidir.

İki Yemen'in birleşmesi için çeşitli girişimlerde bulunuldu. 1972 yılında Kaddafi aracılığıyla taraflar bir anlaşma imzaladı, ancak bu anlaşma yürürlüğe konmadı. 1979 yılında, iki taraf arasında ABD ve Sovyetler Birliği'nin de taraf olduğu bir savaş yaşandı. Sovyetler'in desteklediği Güney Yemen, Kuzey Yemen topraklarında ilerlemeye başlayınca, ABD ve Suudi Arabistan'ın yardımıyla durduruldu.

1990 yılında Ali Abdullah Salih, Güney ve Kuzey Yemen'i birleştirdi.1999 yılında ülkenin ilk seçilmiş cumhurbaşkanı olan Ali Abdullah Salih, 2012 yılında ayaklanma ile devrilinceye kadar bu görevini sürdürdü.

Bu süre boyunca, diğer ülkelerin eli hep Yemen'in içinde oldu. Suudi Arabistan ülke içindeki Selefileri destekledi, ABD ile birlikte El Kaide'yi güçlendirdi, İran ise Zeydilerin bir kısmını Şiileştirdi, eğitti, kendisine bağımlı hale getirdi. Rusya yarısı eski sömürgesi olan bu toprakları hiç bırakmadı, Çin ise, bölgedeki stratejik çıkarları nedeniyle bölgeye girdi.

Yemen halkı ise, bir dönem sınırlı da olsa "sosyal devlet" uygulamaları altında yaşamış olmakla birlikte, bugün bölgenin en yoksul ülkesine dönüşmüş durumda. Ülkede petrol olmasına rağmen iç savaşlardan dolayı çıkarılmıyor, gelir asıl olarak tarımdan elde ediliyor; bu da yoksulluğu gidermeye yetmiyor. Ülkede okur-yazar oranının sadece yüzde 50 olması, halkın nasıl bir karanlığa mahkum edildiğini göstermeye yetiyor. Yolsuzluklar, altyapının zayıflığı, işsizlik, yüksek gıda fiyatları ve sosyal hizmetlerin sınırlılığı halkın yaşam koşullarını daha da zorlaştırıyor. Bugün 25 milyon nüfusu olan Yemen'de, 10 milyon kişi açlık sınırının altında yaşıyor. Ve aşiret yapısının kolaylaştırdığı mezhep çatışmalarının, emperyalist çıkar hesaplarının baskısı altında yaşam savaşı veriyor.

Yemen neden önemli

Yemen'i emperyalistler açısından en önemli kılan unsur, stratejik konumudur. Yemen Ortadoğu'nun güneybatı ucunda bulunmaktadır. Kızıldeniz'i Aden Körfezi'ne bağlayan, Afrika ile Arap Yarımadası'nı birbirinden ayıran geçiş noktasıdır. **Akdeniz'den Hint Okyanusu'na giden, dünyanın en önemli deniz ticaret yollarından birisidir bu güzergah. Geçişin en stratejik noktası Babu'l Mendeb Boğazı'dır ve bu boğaz, Somali, Cibuti ve Yemen tarafından çevrelenmiştir.**

1500'lerde gemi ticaret yollarının öneminin artmaya başladığı andan itibaren, başta Britanya İmparatorluğu olmak üzere bütün sömürgeci devletlerin ilgisi bu bölgeye yoğunlaşmıştı. Çünkü Kızıldeniz'in kıyı ülkeleri de içinde olmak üzere, Akdeniz'den Hint Okyanusu'na giden bu güzergahtaki ülkeleri, özellikle de Babu'l Mendeb Boğazı'nı kontrol altında tutan sömürgeci, deniz trafiğini de kontrol altında tutmaktadır. Osmanlı ordusunun binlerce askeri, bu hegemonya savaşlarına kurban edilerek Yemen çöllerine gömülmüştür.

Babu'l Mendeb Boğazı'ndan, dünya genelinde gemi ile taşınan toplam petrolün yüzde 8'i geçiyor. Keza tüm dünya ticari sevkiyatlarının yüzde 40'ı yine bu bölgeden geçmektedir. Bu durum, bütün emperyalistlerin bu boğaza odaklanmasına neden oluyor ve hem boğaz hem de Kızıldeniz'in kıyısındaki ülkeler, her dönem emperyalist hesaplaşmaların merkezinde yer alıyor. Bu nedenle, Somali ve Yemen gibi ülkelerde, doğrudan emperyalistler tarafından kışkırtılan iç çatışmalar, dinci gerici örgütlenmeler, halkların birbirine kırıdırılması gibi vahşetler hiç bitmiyor.

Birkaç yıl öncesine kadar, El Kaide'nin uzantısı Eş Şebab hareketiyle bağlantılı olan Somalili korsanlar bu boğazdaki en önemli tehlikeye dönüşmüştü. ABD, Rusya ve Çin başta olmak üzere birçok ülke Aden Körfezi'ne donanma gönderip Somalili korsanlarla savaşmıştı. Hatta bu saldırı, Çin'in Ortadoğu'da giriştiği ilk açık askeri saldırı olma özelliğini taşıyordu.

Petrol zengini Suudi Arabistan için de boğaz büyük bir önem taşıyor. Yanıbaşında İran'ın desteklediği bir Şii odağın oluşmasını istemeyen Suudlar, Yemen'deki hareketi yoketmek için büyük bir istekle harekete geçmiş durumdalar.

Yemen'de savaşan taraflar

Aslında Yemen'deki dengeler ve savaşan taraflar son derece karışık, yer yer içiçe geçen özellikler taşımaktadır. Keza hangi emperyalistin kimi desteklediği bile kimi zaman içiçe geçmektedir.

Dört temel silahlı güç vardır Yemen'de. Husiler, İhvan, El Kaide ve Güney Yemen ayrılıkçıları.

Bunlardan **El Kaide, doğrudan ABD desteği alarak büyümüştür.** Kaide'nin ABD tarafından öldürülen lideri Usama bin Ladin Yemenli'dir. En son Fransa'da Charlie Hebdo katliamını gerçekleştiren Kuaşi Kardeşler de Yemen'deki El Kaide kamplarında eğitim görmüş cihatçılardır. Kaideci radikal islamcı çeteler, zaman zaman ABD hedeflerine saldırı düzenlemekte, ABD ise onların kamplarına sayısız İHA (İnsansız hava aracı) saldırısı ve bombalama gerçekleştirmektedir. ABD'nin hem El Kaide'yi desteklediği, hem de ona karşı savaştığı gibi bir görüntü çıkmaktadır ortaya. Gerçek şudur: **Yemen Kaidesi'nin en güçlü olduğu bölge, Rusya'nın etki alanında bulunan ve Kızıldeniz'den Aden Körfezi'ne stratejik geçiş boğazına sahip olan Güney Yemen'dir. Yani ABD, Rusya'nın Yemen üzerindeki hegemonyasını zayıflatmak için, El Kaide'yi bilinçli olarak güçlendirmektedir.** Wikileaks belgelerinde, Afganistan ve Yemen'de El Kaide'ye yapılan ABD yardımlarına dair sayısız belge bulunmaktadır.

ABD'nin handikapı El Kaideci çetelerin dünya halkları nezdinde lanetlenmesidir. Bu nedenle ABD kendisini aklamak için, El Kaide'ye karşı savaş verdiğini göstermeye, kanıtlamaya uğraşmaktadır. Tıpkı Irak'ta IŞİD'i asıl destekleyen ve güçlendiren unsurun kendisi olması, ama aynı zamanda ona karşı savaşıyormuş gibi görünmesi gibi.

Benzer bir durum, Suudi Arabistan için de geçerlidir. Suudi Arabistan da El Kaide'ye karşı savaşanlar arasında görünmektedir. Ama 2 bin Suudi savaşçının El Kaide saflarında olduğu bilinmektedir. Keza devasa askeri ve mali yardımı da sözkonusudur.

Yemen İhvan'ı, Müslüman Kardeşler'in Ortadoğu'da güç kaybetmesinin ardından Yemen'de de sıkıntıya girmiş durumdadır. Ancak **Şii Husilerin yükselişi sözkonusu olduğundan, Mısır'da İhvan'a karşı gelen Suudi Arabistan bile, Yemen'de İhvan'ı gizli ve örtük biçimde desteklemektedir. Yeni Suudi kralı Selman bin Abdülaziz'in, "Sünni cephe" oluşturma çabası, İhvan'ı da kapsamaktadır. İhvan ile Kaideciler, son aylarda dizginsiz bir para ve silah akışına maruz kalmaktadır.**

Bu akışın bir yanını da Türkiye oluşturmaktadır. Türkiye, Nisan ayından itibaren Aden'e uçak seferleri başlatacağını duyurdu. **Yemenli Husiler, bu uçaklarda Yemen'e cihatçılar ve silah sevkiyatı yapılacağını ileri sürüyorlar.** Bu, altı boş bir iddia değil. **Türkiye'nin Nijerya'ya THY uçaklarıyla silah sevkettiği, bu silahların Boko Haram gibi katliamcı, vahşi El Kaideci örgütlere dağıtıldığı biliniyor.** Keza Suriye'deki cihatçıların önemli bir bölümü de Türkiye üzerinden Suriye'ye geçmektedir. Yani AKP hükümeti ve Türkiye, Müslüman ülkelerde savaşmakta olan radikal islamcı çetelerin en önemli destekçilerinden biri olarak dünya kamuoyuna adını yazdırmıştır. Şimdi de, Husiler karşısında zorluk yaşamaya başlayan Yemenli cihatçıların yardımına koşturmaktadır.

Yemen'deki bir başka etkin grubu temsil eden Rusya destekli Güney Yemen ayrılıkçıları, fazla güçlü değildir. Bu nedenle **Rusya ve Çin'in asıl desteği, Şii Husiler'e yönelmekte, bu desteği de İran üzerinden aktarmaktadırlar. Tıpkı Suudi Arabistan bombardımanının arkasında ABD'nin olması gibi, İran da Rusya ve Çin'in savaşının ileri üssüdür.**

Husilerin Kaideci çetelere karşı savaşması ve belli zaferler elde etmesi, Yemen halkının desteğini artırmasına neden olmaktadır. Husiler Yemen'in önemli kentlerinden Sada'yı ve Yemen'in kontrolü en zor bölgesi olan al-Jawf'ı El-Kaidecilerden temizlediler. Husiler, son on yıldır giderek artan biçimde İran'dan askeri ve siyasi destek alıyor, kadroları ve komutanları İran tarafından eğitiliyor.

***

Yemen dağlık coğrafyası ve çetin doğa koşullarıyla Afganistan'a benzer özellikler taşımaktadır. Keza siyaseti de, coğrafyası kadar çetin, karmaşık, emperyalist hesaplar üzerine kuruludur. Bu nedenle **Yemen'de çatışanların kolay ve nihai zaferler elde etmesi pek mümkün değildir.** Burada başlayan savaş, Ortadoğu dengelerini doğrudan etkileyen sonuçlar doğuracaktır.

İşçi sınıfının “birlik, dayanışma ve mücadele günü” 1 Mayıs yaklaşıyor. Ama işçilerin bu büyük gününü, bu tek bayramını, istedikleri yer ve biçimde kutlamaları yine engelleniyor.

Daha 1 Mayıs'a aylar varken, İstanbul Valisi, “Taksim'in tüm gösterilere kapalı olduğunu” duyurdu. Oysa Taksim yasağı yıllar önce fiilen kırılmış, AKP hükümeti de bunu resmileştirmek zorunda kalmıştı.

Yüzbinlerce işçi-emekçi, 2010 yılından itibaren Taksim Meydanı'nı doldurdu, taleplerini haykırdı. 2012 1 Mayısı'nda ise, Küba'dan sonra en kitlesel 1 Mayıs, Taksim'de yapıldı. Bir milyondan fazla insan Taksim'e aktı, savaşa ve faşizme karşı öfkesini dile getirdi. Bu kitlesellikten ve öfkeden korkan AKP, ertesi yıl “inşaat” bahanesiyle Taksim'i 1 Mayıs'a kapattı.

Ama Taksim, “icazetle” açılan bir alan değildi! Bu uğurda '77 yılından bu yana nice canlar verilmişti. Kıran kırana yıllarca süren bir mücadeleyle, kan ve can bedeli kazanıldı. O yüzden Taksim yasağı kimseyi durdurmadı. Yine yüzbinlerce kişi, Taksim çevresinde gün boyu çatıştılar.

Ve bir ay sonra, Haziran isyanında Taksim'i kelimenin gerçek anlamıyla zaptettiler. AKP'ye karşı nefretin yükseldiği, dayanışma ve birlikteliğin en güzel örneklerinin sunulduğu bir özgürlük alanına çevirdiler. “Her yer Taksim, her yer direniş” sloganı, ülkenin dört bir yanına, oradan dünyaya ulaştı...

Şehitlerimizi anmak için Taksim'e!

Egemenlerin Haziran korkusu, o gün bu gündür sürüyor. Yasa üzerine yasa çıkartarak, bu devasa öfkeyi bastırmaya çalışıyorlar.

Son olarak “iç güvenlik paketi” adı altında yeni faşist yasaları geçirdiler. Polislin fiilen sahip olduğu “öldürme” yetkisini yasal hale getirdiler. Halen Berkin'in katilleri bulunmuş değil! Şehitlerimizin katillerini yargılamak zorunda kaldıklarında ise, ödül gibi cezalar verildi. Aileleri mahkemelerde tehdit edildi, yerlerde sürüklendi, haklarında davalar açıldı...

1 Mayıs'ta, tüm şehitlerimizi bir kez daha anacağız. “Katiller bulunsun, hesap sorulsun” sloganını yüzbinlerle haykıracağız. Onların unutulmadığını ve er-geç hesabını vereceklerini egemenlere hatırlatacağız. Onların kabusu olmaya devam edeceğiz!

Yaşam hakkımızı savunmak için Taksim'e!

Sadece 1 Mayıslarda, Haziranlarda öldürülmedik. İşçi cinayetleri son yıllarda katliama dönüştü. Soma'da, Ermenek'te, Zonguldak'ta yüzlerce madenci katledildi. Rezidanslar, AVM'ler, en lüks binalar, işçilerin kanı-canı üzerinden yükseliyor. Traktörlere, minibüslere tikiş tikiş bindirilen mevsimlik işçilerin cansız bedenleri yollara savruluyor...

Bu şekilde günde 5 işçi katlediliyor! Ve

egemenlerin çanak yalayıcıları, bunu olağan karışlamamızı istiyorlar. “Bu işin fitratında var” diyorlar mesela... Ya da “güzel öldüler” diyebiliyorlar...

Buna tepki gösterenlerin üzerlerine de polislerini sürüyorlar. Soma'da olduğu gibi tekme atıyor, hakaretler yağdırıyor, gözaltına alıyorlar... Üstelik işçileri katledenler hakkında hiçbir yasal işlem yapılmaz, ya da kısa sürede kapatılırken, işçiler ve aileleri cezalandırılıyor. Yani taşları bağlayıp köpekleri üzerimize salıyorlar.

Yaşama hakkı, her canlının birinci hakkıdır. Güvenli-sağlıklı koşullarda çalışmak da, her işçinin en temel hakkıdır. Ama bu hakların hiçbirisi uygulanmıyor. “Maliyet” denilerek patronların azami karı için yaptığı kesintilere devlet göz yumuyor. Hep birlikte işçileri katlediyorlar.

Onların karşısına işçilerin birliği ve dayanışması ile kıılmadır. Örgütlü mücadele ile karşı konmalıdır. 1 Mayıs, bunu göstermenin en büyük günüdür!

Sigortalı-sendikalı çalışmak için Taksim'e!

İşçi cinayetlerinin en fazla görüldüğü yerler, “taşeron” çalışan yerlerdir. Taşeron, güvencesiz, sendikasıız çalışmaktır çünkü. Sendikaya üye olan işçiler ise, bir bahane uydurulup işten atılır.

Son yıllarda birçok direniş, sendikaya üye oldukları için atılan işçiler tarafından yapılıyor. Ülker, Maltepe Üniversitesi, Divan, bunların son örnekleri...

Sözde sendikalı olmak, anayasal bir hak! Bu anayasal hakkı ihlal ettiği için yargılanan tek bir patron var mıdır? Ama sadece sendikalaştıkları için işten atılan, hakları yenen binlerce işçi bulunuyor. Keza çalışanların neredeyse yarısı kayıt-dışı! Ama devlet bu duruma göz yumuyor.

Patronlar daha fazla kar için sigortasız-sendikasıız ve günde 10-12 saat çalıştırıyorlar. Zorunlu mesailer, normal mesai haline gelmiş durumda. Bundan yaklaşık 130 yıl önce işçilerin büyük bedeller ödeyerek elde ettiği 8 saatlik çalışma hakkı bile gaspedildi.

1 Mayısı 1 Mayıs yapan 8 saatlik çalışma hakkı dahil olmak üzere gaspedilen haklarımızı almak için, 1 Mayıs'ta alanlarda ve Taksim'de olmalıyız!

Grev hakkımızı yeniden kazanmak için Taksim'e!

Son yıllardaki bütün grevler, “milli güvenliği” bozduğu gerekçesiyle erteleniyor. Bu erteleme, gerçekte yasaklama oluyor. Çünkü ertelenen grev, bir daha gerçekleşmeyecek hale getiriliyor.

Bunun son örneğini Metal işçilerinin grevinde yaşadık. Zaten 12 Eylül yasalarıyla iyice zorlaştırılan grev hakkı, bu ertelemelerle tamamen gaspedilmiş durumda.

Faşist yasaları parçalamak için 1 MAYIS'TA TAKSİM'E!

Grev, işçi sınıfının burjuvazi ile savaşında en etkili silahıdır. Burjuvazi, sınıfın bu silahını işlemez hale getirmiştir. Greve bile çıkamayan bir işçi sınıfı, vahşi kapitalizm koşullarında sömürülmeye mahkumdur. Onun için başlangıçta olduğu gibi grev hakkını, yine grev yaparak kazanacaktır! Yasaları-yasakları dinlemeden, fiili grevlerle bu engeli aşacaktır!

Bugün Türkiye'de sendikalı işçi sayısı, bir milyonun altındadır. Yani çalışan işçilerin en fazla onda biri sendikalıdır. Bu sendikaların grev hakkı bile olmazsa, yani patronlar üzerinde bir yaptırımı sözkonusu değilse, TİS'ler de patronların istediği şekilde imzalanır. Nitekim yaşanan budur.

Emekçi memurlar da aynı sorunu yaşıyor. Onların patronu durumunda olan devlet, memur sendikalarıyla “toplu görüşme” yaparak istediğini dayatıyor. Grev hakkı olmadan, bir sendika TİS'e güçlü oturamaz. Grev ve TİS olmadan da

sendikanın varlık nedeni ortadan kalkar.

Yeniden grev hakkı için fiili grevleri başlatma zamanıdır! Grevli TİS'li güçlü bir sendika, sınıfın ekonomik örgütlülüğü için olmazsa olmaz, yamsalsal bir taleptir!

Kadın-erkek elele Taksim'e!

İşçi cinayetleri gibi, kadın cinayetleri de durdurak bilmiyor. AKP hükümeti döneminde, kadın cinayetleri yüzde 1400 artmış durumda.

Egemenler, işçi ve emekçileri daha rahat sömürebilmek için, dinsel, mezhepsel, ulusal, cinsel ayrımları sürekli körükliyor. Burjuvaziye yönelmesi gereken öfkeyi, evin içine hapsediyor ve en yakınlarına yöneltiyorlar. Bir işçi erkeği, evinin burjuvası yaparak, yaşadığı onca aşağılanmayı, sömürüyü unutsun istiyorlar. Kadın cinayetlerinin en fazla yoksul kesimlerde yaşanması, rastlantı değildir.

Kadını “ikinci sınıf” gören burjuvazidir.

sinden, “ikinci sınıf” görülmesinden hiçbir çıkarı yoktur! Aksine ücretlerinin düşürülmesi için, kadın emeğini burjuvazi tarafından kullanılır. Kadın işçilerin “eşit işe eşit ücret”, “kreş hakkı” gibi talepleri, erkek işçilerin de talepleri olmak zorundadır. Aksi halde sadece kadınlar değil, erkek de ağır sömürü koşulları altında düşük ücretle çalışırlar.

Proletarya ordusunun yarısı kadındır. Kadın ve erkek işçi, aynı sınıfın parçasıdır. Onlar sınıf kardeşidirler. O yüzden de yaşamın her alanını olduğu gibi mücadeleyi de birlikte omuzlamalıdır. 1 Mayıs'ta kolkola yürümeli ve burjuvazinin yüreğine korku salmalıdırlar!

Türk-Kürt işçi ve emekçiler Taksim'e!

Egemenler, sınıfı bölmek için şovenizmi özellikle kışkırtıyor. Oysa hangi ulus ve mezhepten olursa olsun, işçiler benzer sömürü koşulları altında çalışıyorlar ve aynı yoksulluğu paylaşıyorlar.

Ama ulusal-mezhepsel ayrımlarla bu durum perdeleniyor. Ezilen ulusun proleterleri, daha düşük ücretle ve en ağır, en pis işlerde çalıştırılıyor. Böylece işçilerin genel olarak ücretleri düşürülüyor. Ama bunun nedeni olarak ezilen ulusun işçileri gösteriliyor.

Daha önce Kürt işçiler için yapılanlar, şimdi Suriyeli sığınmacılar için yapılıyor. Ve burjuvaziye yöneltmesi gereken öfke, bunlara yöneltiliyor. Birçok yerde Suriyeli sığınmacılara bu yüzden saldırılar oldu. Ama patronlar, onları düşük ücretle çalıştırmak ve bölgede genel olarak ücretleri düşük tutmak için gitmelerine izin vermiyorlar. Sadece bu bile, patronların nasıl bir çıkar sağladığını gösteriyor.

Patronlar, hangi ulustan olursa olsun işçileri sömürmede birlik içinde davranıyorlar. İşçi sınıfı da kendi birliğini sağlamalıdır. “Bir ulusu ezen bir ulus, özgür olamaz!” İşçi sınıfı, bu sistem içinde en fazla sömürülen, ezilen sınıf olarak başta Kürt halkı olmak üzere ezilen tüm ulus, azınlık ve mezheplerin haklarına sahip çıkmalıdır. Egemenlerin şovenizm silahını işlemez kılmalıdır!

Sınıfın ustaları, “bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz” demıştır. Bu birliğin en güzel bir şekilde gösterileceği yer de 1 Mayıs'tır!

Emperyalist savaşa karşı Taksim'e!

Ortadoğu'da süren savaşın alevleri, ülkemizi de içine sardı. AKP hükümetinin radikal-dinci

Kadınla erkeğin eşit olmadığını söyleyen, burjuvazinin sözcüleridir. Çünkü bu durumdan çıkar sağlayan onlardır.

İşçi sınıfının kadının ezilme-

çetelere yaptığı askeri ve siyasi yardım, bir taraftan bölgedeki savaşın uzamasına neden oluyor; diğer taraftan, savaşın uzantılarını ülkeye taşıyor.

Bugün hemen her şehirde İŞİD örgütlenmesi büyüyor. Devletin sistemli biçimde güçlendirdiği dinci gericilik, günlük yaşantımızı her alanda kuşatıyor. Eğitimden sağlığa her yerde dinci-gerici uygulamalarla karşı karşıya kalıyoruz.

Savaş ülkemiz için sadece sığınmacıların dramından ibaret değil! İşçi ve emekçileri tehdit eden bir olgudur artık. Ve savaşa karşı mücadele etmek, aynı zamanda kendi yaşam hakkımızı savunmaktır. Bu nedenle 1 Mayıs'ta, savaşa karşı öfkemizi en güçlü biçimde haykırmalıyız!

Ekonomik krize karşı Taksim'e!

Ekonomik kriz giderek ağırlaşıyor, faturası işçi ve emekçilere çıkartılmaya çalışılıyor. Gıda fiyatlarındaki yükselişten doların tırmasına, petrol fiyatlarına kadar, her cepheden kriz kendisini açıkça ortaya koyuyor. Esnaf iflas ediyor, ücretler eriyor, alım gücü düşüyor, sağlık ve eğitim gibi en temel ihtiyaçlara ulaşmak zorlaşıyor, kitleler giderek daha derin bir yoksulluğa mahkum ediliyor.

Üretmeyen, gelişmeyen, sıcak paranın rantı üzerinden ambalajı parlak görünen ülke ekonomisinin acizliği, artık gözlerden gizlenemeyecek durumda. İşsizlik son yılların en yüksek seviyesine ulaştı. Her dört gençten biri işsiz!

Ve bu koşullarda, kıdem tazminatının bile gaspedilmeye çalışılması ile üzerimizdeki baskı biraz daha artırılıyor. Oysa krizi çıkaran biz değiliz, faturasını da biz ödememeliyiz!

“Krizin faturasını çıkaranlar ödesin” diyerek 1 Mayıs'ta Taksim'de olmalıyız!

İşçiler, emekçiler!

Tüm dünyada işçi sınıfı 1 Mayıs'ta alanlara çıkıyor, taleplerini haykırıyor! Burjuvazinin karşısına bir sınıf olarak çıkıyor ve gücünü ortaya koyuyor!

Bu enternasyonalist günde dünya proletarya-sının bir kolu olarak, Türkiye işçi sınıfı da gücünü göstermelidir! Taleplerimiz, dünya işçileriyle ortaktır! Aynı günde bunların dile getirilmesi, uluslararası düzeyde burjuvaziye verilen en anlamlı yanıttır.

1 Mayıs bizim bayramımız! Bunu yüzyılları aşan bir mücadele ile söke söke kazandık. Bundan sonra da tüm engelleri aşarak kutlamaya devam edeceğiz!

Taksim, 1 Mayıs alanıdır ve öyle kalacaktır! Bunu engellemeye öncükilerin gücü yetmedi, AKP'nin de yetmeyecek! AKP hükümetinin faşist yasaları da sökmeyecek!

Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni

Yaşasın 1 Mayıs!

Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!

Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!

1 Mayıs'ın tarihi

Kapitalizm ortaya çıktığı andan itibaren çocuk yaşlarındaki işçiler dahil herkesi günde 16 saati aşan sürelerle çalıştırmıştır. İşçiler de çalışma sürelerinin kısaltılması talebiyle birçok eylem yapmıştır. **"8 saatlik işgünü" kavramı ilk kez 1817 yılında İngiltere'de, ütöpik sosyalist Robert Owen tarafından dile getirilir.** Owen'in, "8 saat çalışma, 8 saat eğlence ve 8 saat dinlenme" şeklinde oluşturduğu formül, hızla yaygınlaşıp bir slogana dönüşür. Hatta işçiler onun şarkısını bile yaparlar.

"Çok çalışmaktan yorulduk / Yaşamaya ancak yetecek kadar para / Düşünceye zaman yok / Güneş ışığını hissetmek istiyoruz / Çiçekleri koklamak istiyoruz / Tanrının bunu istediğinden eminiz / Ve 8 saati alacağız / Doklardan, dükkân ve fabrikalardan / Güçlerimizi bir araya getirdik / 8 saat çalışma / 8 saat dinlenme / 8 saat uyku / Bunu başaracağız."

İşçilerin kendi günlerini ilan etme düşüncesi ise ilk olarak Avustralya'da doğuyor. **Avustralyalı işçiler, 1856'da bütün bir işgünü boyunca çalışmıyorlar ve o gün 8 saatlik işgünü lehinde gösteriler yapıyorlar.** Bu ilk kutlamanın Avustralyalı proleter kitleleri üzerinde çok büyük etkisi oluyor. Bu kutlamanın her yıl tekrarlanmasına karar veriyorlar.

Böylece 8 saatlik işgünü mücadelesi ile işçilerin yılda bir günü kendilerine ayırma düşüncesi birleşmiş oluyor. Avusturalyalı işçilerinin ardından Amerikalı işçiler ortaya çıkıyor. Onlar da 8 saatlik işgünü için birçok mücadele veriyorlar. **Ve 1886 1 Mayıs'ında 200 bin Amerikalı işçi, bu talep doğrultusunda iş bırakıyor. Aynı yıl, 1 Mayıs'ın evrensel bir iş bırakma günü olmasına karar veriyorlar.** (Gün olarak bu tarihi belirlemelerinin, Amerika'da "mali yıl"ın başlangıcının 1 Mayıs olmasından kaynaklandığı söylenir-nba)

Sonraki yıllarda 1 Mayıs yasaklanır. İşçiler bir

sonraki gösterinin 1 Mayıs 1890'da olmasını kararlaştırırlar. Aynı dönemde Avrupa'daki işçi hareketi de güçlenmektedir. 1889'da Uluslararası İşçiler Kongresi toplanır. İşçi temsilcileri, 1 Mayıs'ın tüm dünyada evrensel bir iş bırakma günü olmasını teklif ederler. Amerikan işçi sınıfının aldığı kararı da gözönünde bulunduran Kongre, bu tarihte uluslararası bir proletarya gününün kutlanmasına karar verir.

Karar metni şöyledir: "Tüm ülkelerde ve kentlerde, üzerinde anlaşma sağlanan aynı günde işgününü 8 saate yasal olarak indirmek için işçilerin kamu yetkililerinin karşısında güçlerini göstermeleri ve Paris Uluslararası Kongresi'nin diğer kararlarının uygulanması için belirli bir tarihte büyük bir uluslararası gösteri örgütlenecektir. Amerikan Emek Federasyonu'nun 1888 Aralık'ında St.Louis'de düzenlenen kongresinde 1 Mayıs 1890 tarihinde benzer bir gösterinin düzenlenmesine daha önceden karar verilmiş olduğu göz önüne alınarak, uluslararası gösteriler için de bu tarih kabul edilecektir.

Değişik ülkelerin işçileri kendi ülkelerinin özel durumlarının ortaya çıkardığı koşullara göre bu gösteriyi gerçekleştireceklerdir."

Bu kararla birlikte 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü haline gelir. İşçilerin 8 saatlik işgünü talebi kabul edilir. Bu hedefe ulaşıldıktan sonra da işçiler çeşitli taleplerle her 1 Mayıs'ta üretimi durdurup meydanlara çıkarlar.

Rosa Lüksemburg "1 Mayıs'ın kökeni" başlıklı yazısında şöyle diyor: "Otuz yıl önce Avusturalyalı işçiler, aslında yalnızca bir günlük kutlama düşünmüşlerdi. Kongre, tüm ülkelerin işçilerinin 1 Mayıs 1890'da 8 saatlik işgünü için hep birlikte gösteriler yapmasını kararlaştırdı. Kimse bu kutlamanın daha

sonraki yıllarda da tekrarlanmasından söz etmedi. Doğal olarak kimse, bu düşüncenin bir şimşegin çakışı gibi başarı kazanacağını ve işçi sınıfı tarafından kısa zamanda benimseneceğini önceden göremezdi. Bununla birlikte 1 Mayıs'ın her yıl kutlanacak sürekli bir kurum haline getirilmesinin gerekliliğini herkesin kavraması ve hissetmesi

1 Mayıs

Ey işçi...

*Bugün hür yaşamak hakkı seninken
Patronlar o hakkı senin almışlar elinden.
Sa'yınla edersin de "tufeyli"leri zengin
Kalbinde niçin yok ona karşı yine bir kin?
Rahat yaşıyor, işçi onun emrine münkâd;
Lakin seni fakr etmede günden güne berbâd.
Zenginlere pay verme, yazıktır emeğinden.
Azm et de esaret bağı kopsun bileğinden,
Sen boynunu kaldır ki onun boynu bükülsün.
Bir parça da evlatlarının çehresi gülsün.*

Ey işçi...

*Mayıs birde bu birleşme gününde
Bişüphe bugün kalmadı bir mani önünde...
Baştanbaşa işte koca dünya hareketsiz;
Yıllarca bu birlikte devam eyleyiniz siz.
Patron da fakir işçilerin kadrini bilsin
Ta'zim ile, hürmetle sana başlar eğilsin,
Dün sen çalışırken bu cihan böyle değildi.
Bak fabrikalar uykuya dalmış gibi şimdi.
Herkes yay kaldı, ne tren var, ne tramvay
Sen bunları hep kendin için şan-ü şeref say...
Birgün bırakınca işi halk şaşkına döndü.
Ses kalmadı, her velvele bir mum gibi söndü.
Sayende saadetlere mazhar beşeriyet;
Sen olmasan etmezdi teali medeniyet.
Boynundan esaret bağını parçala, kes, at!
Kuvvetedir hak, hakkını haksızlara anlat.*

Türkiye'de ilk 1 Mayıs şiiirini kaleme alan kadın işçi Yaşar Nezihe

Türkiye'de 1 Mayıslar....

Türkiye'de 1 Mayıs'lar, Osmanlı döneminden itibaren kutlanmaktadır. Bazen yakaya takılan kırmızı karanfil, bazen fabrikada okunan bir bildiri, bazen şalterlerin inmesi ve alanların doldurulması biçiminde, ama mutlaka kutlanılmıştır. '77 1 Mayıs'ı başta olmak üzere, 1 Mayıs'ın kana bulanmasına, onu bir korku gününe çeviren egemen sınıflara karşı, büyük bir kararlılıkla 1 Mayıs'a sahip çıkıldı. Sıkıyönetim ve cunta koşullarında bile, 1 Mayıs çeşitli biçimlerde kutlandı. 80 sonrası ilk olarak '89'da yeniden Taksim'e çıkma mücadelesi verildi. Yıllarca şehitler verildi, binlerce gözaltı ve tutuklamaya rağmen Taksim ısrarı sürdürüldü.

Taksim Meydanı, sokak sokak savaşılararak, fiilen açıldı. İlk olarak 2009 yılında girildi, ardından yasal olarak da Taksim, 1 Mayıs kutlamalarına açıldı. Bu, 1 Mayıs'ı özüne uygun kutlama iradesi gösterenlerin; "Taksim, 1 Mayıs alanıdır" diyenlerin ve bunu pratiğe geçirenlerin zaferiydi.

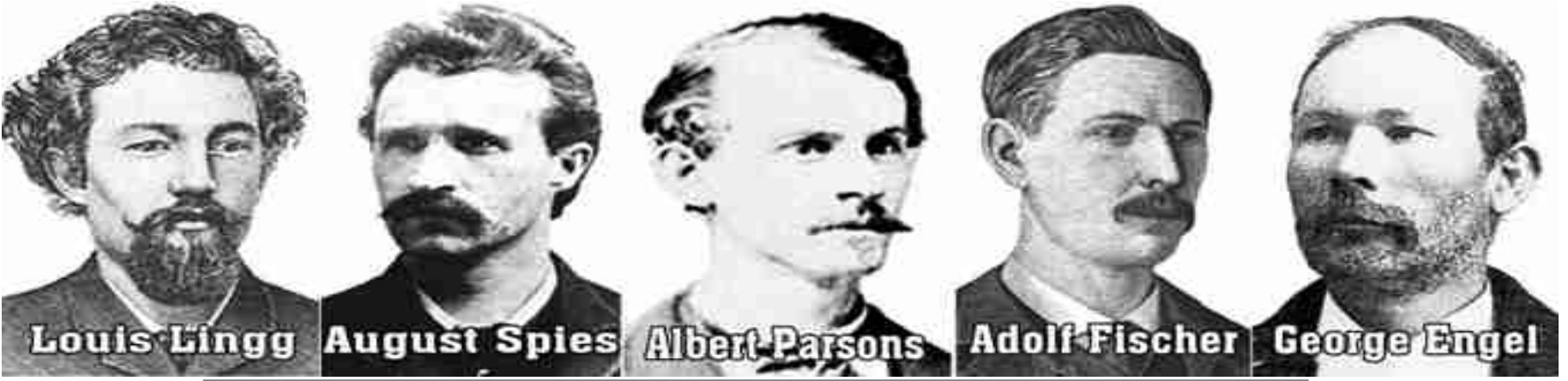
Her geçen yıl büyüyerek gelen kitleler, 2012 1 Mayıs'ında 1 milyonu buldu. Artan kitlesellik ve AKP'ye karşı yükselen tepkiler üzerine AKP hükümeti, "inşaat" gerekçesiyle Taksim'i kapattı. Buna rağmen onbinlerce kişi Taksim'i zorladı ve saatlerce süren çatışmalar yaşandı. Taksim yasağı, Haziran ayaklanmasıyla fiilen yıkıldı. Ama hükümet Taksim'i 1 Mayıs'la kapatmaya devam ediyor. Bu yıl da kitleler 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamak için toplanacak ve er-geç Taksim 1 Mayıs alanı olarak yeniden açılacak!

için, 1 Mayıs'ın yalnızca bir kez kutlanması yeterli oldu." (Spartakistler ne istiyor? Belge yay. Sf 37-38)

Bugün burjuvazi işçileri yeniden vahşi kapitalizm koşullarında sömürmek için saldırmaktadır. 8 saatlik işgünü de dahil olmak üzere yüzyıllık kazanımlarını gaspetmiştir. Oysa 1970'lerin ortalarında "haftalık 35 saat" için yürütülen mücadeleler sonucu bu hak bile elde edilmişti. Ama 80'li yıllarda emperyalist müdahalelerle gerçekleşen faşist darbeler, birçok hak gibi bu hakkı da gerilettiler. '90'lardan sonra ise sosyalizmin yenilgisi üzerinden tepinen uluslararası sermaye, işçiler üzerindeki sömürüyü iyice yoğunlaştırdı.

İşçiler bugün 8 saatlik işgünü dahil birçok hakkını yeniden kazanmak için direniyor. 1 Mayıs, bu mücadelelerin en güçlü verildiği gün olarak, giderek çok daha geniş bir coğrafyada ve artan kitlesellikle kutlanıyor.

Amerikan İşçi Federasyonu (AFL)'nin başını çektiği 8 saatlik işgünü mücadelesine tahammül edemeyen Amerikan burjuvazisi, 3 Mayıs'ta Kereste Sürücüleri Sendikası işçilerinin Mc Cormic fabrikası önünde düzenlediği mitingte, polis aracılığıyla örgütlediği bir provakasyon düzenler. 8 saatlik işgünü için miting yapan savunmasız işçilerin üzerine polis ateş açar. Bunun üzerine 4 işçi ölür, onlarcası yaralanır.

Bu vahşi terörü protesto etmek için işçiler ertesi gün Şikago'da, Haymarket Meydanı'nda büyük bir gösteri düzenler. Ama burjuvazi aynı provakasyonu burada da gerçekleştirecektir. Burada toplanan onbinlerce işçiye hitaben işçi önderleri birer konuşma yapar. Bir gün önce gerçekleşen katliamı kınarlar ve bu mücadelenin 8 saatlik işgünü elde edilene kadar devam edeceğini haykırırlar.

Mitingin bitimine doğru kürsüden son konuşmalar yapılırken polis şefi, mitingin bitirilmesi ve işçilerin dağılmasını anons eder. Polisin bu anonsunun hemen ardından, nereden geldiği belli olmayan bir bomba patlar eylem alanında. Bunun üzerine çoğu polis 8 kişi ölür. Bombanın atılmasından sonra, polis tıpkı bir gün öncesinde olduğu gibi işçiler üzerine ateş açar ve bu ateş sonucu 6 işçi ölür. Düzenlenen bu katliamın ardından, polis tüm

1 Mayıs, işçilerin kanıyla yazıldı

Şikago'da süre avına çıkar. Binlerce işçi gözaltına alınır, işkence tezgahlarından geçirilir, yüzlercesi tutuklanır.

Amerikan burjuvazisi gitgide büyüyen 8 saatlik işgünü hareketini bastırıp, kana boğmaya kararlıdır. Ve bizzat kendisinin düzenlediği Haymarket katliamını 8 işçi önderinin üzerine yıkar. Bu önderler August Spies, Louis Lingg, George Engel, Adolph Fischer ve Albert Parsons'tur. Haklarında açılan dava tamı tamına 1,5 yıl sürer. 1,5 yıl boyunca tüm Şikago ve Amerika işçileri, yargılanmak istenen sınıf bilinçli önderleri için ayağa kalkmış, sokakları doldurmuştur. Yargılanan işçilerin her biri, işçi sınıfının gerçek birer neferi gibi davranmış ve burjuvaziyi oturtuldukları sanık sandalyesinden yargılamışlardır. Davanın bitiminde 8 işçi önderinden 4'ü idama mahkum edilir. Louis Lingg ise arkadaşları idam edilmeden beş gün önce hücrelerinde ağzına dinamit konulup patlatılarak katledilir.

George Engel karar duruşmasında şöyle bağırır: "Hakları yalnız imtiyazlı olanlara göre ayarlayan

ve işçilere hiç hak tanımayan hükümete karşı kim saygı duyabilir? Böyle bir hükümete saygım yok benim."

Adolph Fischer ise, "Ölüme mahkum edilmemi protesto ediyorum, çünkü cinayet işlemedim. Ancak fikirlerimden ötürü öleceksem, bir sözüm yok" diyecektir.

August Spies, idam sehpasından son bir kez haykırır: "Öyle bir zaman gelecek ki, bizim suskunluğumuz sizin bugün ipe çektiğiniz seslerden daha güçlü çıkacaktır!"

Albert Parsons, "son mektup"unda çocuklarına şöyle seslenir: "Sevgili çocuklarım. Sevdiklerimiz için yaşamakla gösteririz sevgimizi ve gerektiğinde sevdiklerimiz için ölmekle de gösteririz... Babanız özgürlük ve mutluluk uğruna gönüllü olarak canını vermiş bir kurbandır. Size miras olarak şerefli bir ad ve yerine getirilmiş bir görev bırakıyorum. Onu koruyun, bu yolda yürüyün!"

Amerikalı bu dört işçi önderi, 1 Mayıs'ın da simgeleri haline dönüşürler.

Sonrasında da 1 Mayıslar, işçilerin kanı-canı pahasına kutlanmıştır. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de yüzlerce 1 Mayıs şehidi vardır. Ama devletin ne bu tür katliamları, ne de yasakları

1 Mayıs'ın kutlanmasını engelleyebilmiştir. Bundan sonra da engellemeyecektir!..

Birlik, dayanışma, mücadele...

'90'lı yılların ilk yarısıydı. DİSK Deri-İş'e bir gün bir arkadaşımız akvaryum getirmişti. İçinde 3 tane Japon balığı vardı. "Hediyem olsun" dedi. Biz de akvaryumu sendikanın baş köşesine yerleştirdik. İşçiler hemen balıkların adını koydular: "Birlik, Dayanışma, Mücadele!"

Giderek akvaryum sendikanın maskotu haline döndü. Neredeyse sendikadaki en değerli varlığımız olmuştu. O gün sendikayı kim açıyorsa, ilk iş olarak önce akvaryuma gidiyor ve balıklara yem atmadan, hiçbir işe el sürmüyordu. Akvaryum, işçilerin yaşadığı hayatla özdeşleşmiş gibiydi çünkü. Kendi durumlarının kritiğini burada yapıyorlardı. "Baksana şu birlik ve dayanışmanın yüzüğüne, yüzmeyi bile doğru dürüst beceremiyorlar, onlar ne yapsın, birlik ve dayanışma zaten yok ki, ama bak şu mücadele'ye nasıl da güzel yüzüyor, tıpkı bizim gibi" diyerek...

Bir gün sendikayı açan arkadaşımız, iyi beslensinler diye akvaryuma çok yem atmış, ne yazık ki iki balık birden ölüvermişti. Ölen iki balık, "Birlik ve Dayanışma"ydı. İşçiler "onlar ölmedi, bizim durumumuza çok

üzülüp intihar ettiler" diye yorumluyorlardı. Uzunca bir süre "Mücadele" tek balık olarak akvaryumda kaldı. Sonra sendikanın yer değişikliği yapacağı bir sırada, bir işçi arkadaşımız Hıdır, "bunu bana verin, kızım Dilara'ya götürüyüm" dedi ve alıp götürdü.

Altı ay sonra Hıdır'la karşılaştığımda, "Mücadele"nin ne durumda olduğunu sordum. "Sorma be abi" dedi, "birlik ve dayanışmasız hiç mücadele yaşar mı, o da bir hafta içinde ölüverdi!"

Hıdır çok doğru söylüyordu... Mücadeleyi yaşatmak için, birlik ve dayanışmayı aramızda hep diri tutmamız gerekiyordu.

Atılım dergisi, feminizm kulvarında dizgin-siz koşuyor. Yola çıkarken amaçları parti içinde kadının konumunu güçlendirmektir. Bugün ise artık doğrudan bir rol değişimi istiyorlar. Erkek egemen toplumda erkeklerin kadınları ezmesine karşı mücadele etmekten çıkıp, kadın egemen bir düzen, kadınların erkekleri ezdiği bir ilişki sistemi hedefleniyor. “Eşitlik” talebiyle başladıkları yolda, “egemenlik ilişkisinin değiştirilmesi” talebine varmış durumdalar.

Mücadele ML bir bakışla ele alınıp, doğru mücadele araçları kullanılmadığında bu kaçınılmazdır. **Ezilen kesimler, ezene karşı doğru biçimde mücadele etmediklerinde; ezen-ezilen ilişkisini yokedemez, ezen’e dönüşür, eskinin ezen kesimini ise ezilen’e çevirirler.** Atılım’ın bugün geldiği nokta da budur.

Bütün “erkekler”

Atılım dergisi için, her türden sınıfsal literatürden, sınıfsal yaklaşımdan uzak, bir “kadın-erkek” tanımlaması söz konusudur. Ve artık bu yaklaşımı giderek daha sistemli ve daha sorunlu bir çizgiye taşıyorlar.

20 Şubat 2015 tarihli Atılım gazetesinde, 2. sayfa-daki Gündem köşesi şu sözlerle başlıyor mesela.

“Kadınlar, erkekler tarafından öldürülüyor. Kadınlar, erkekler tarafından taciz ediliyor. Kadınlar, erkekler tarafından tecavüze uğruyor. Kadınlar, erkekler tarafından duygu istismarına uğruyor. Kadınlar, erkekler tarafından emeği gasp edilerek sömürülüyor.”

Son kurduğu cümle, başlıbaşına bir yazı konusu olmayı hakediyor. Atılım gazetesi “kadın yoldaşlığı”, “kızkardeşlik” olgularına öylesine kapılmış durumda ki, “kadın ve erkek işçileri sömüren kadın patron”ların varlığını tümünden unutup. Şimdilik bunu bir kenara bırakıp alıntıladığımız bölüme dönelim.

Bütün suçlamalar, her türden ayrımı bir kenara bırakıp, bütün “erkekler”e yönelmiş durumda. “Düzenin bilinçleri çarpıttığı erkekler” tarafından”, “faşist” ya da “dinci-gerici erkekler tarafından” vb. hiçbir tanımlama yok! **Sınıfsal, siyasal, toplumsal ayrım gözetmeksizin bütün “erkekler” tek bir kalıba konuyor ve tümünün kadınlara karşı saldırgan olduğu varsayılıyor.** Devrimci erkekler, komünist erkekler, sınıf bilinci almış erkekler de doğal olarak bu kategorinin içine giriyor.

Kendi yazdıkları yazıları, yaptıkları tespitleri, kendileri ne kadar bilince çıkartıyorlar, söylediklerinin anlamının ne kadar farkındalar, bazen gerçekten anlamakta zorluk çekiyoruz.

Nasıl bir düşünce ve siyaset tarzı, aynı parti safalarında birlikte mücadele ettiği erkek yoldaşlarını bu kadar ağır bir ithamın altına sokar, bilemiyoruz.

Devrimci erkeklerin, sadece erkek egemen kültür konusunda değil, genel olarak düzeniçi alışkanlıklarını bir günde ve tümüyle fırlatıp attıklarını kimse iddia etmiyor elbette. Benzer biçimde devrimci kadınların da düzeniçi ve erkek egemen kültüre

Atılım’ın feminizm koşusu

ilişkin alışkanlıklarını bir günde fırlatıp atmadıkları, hatta zaman zaman bu durumdan yararlandıkları da bir gerçektir. (Mesela eylemlerde öne çıkmaya korkan ya da zorlu görevleri üstlenmek istemeyen bir kadın devrimci, erkek yoldaşlarının ata-erkil kültürden gelen korumacı yaklaşımlarından faydalanabiliyor.)

İnsanlar devrimcileş-tikçe, devrimci yanları güçlendikçe, devrim davasına tutkuyla sarıldıkça, zaafalarını, düzene ait yönlerini üzerlerinden atar, arınır, değişir, dönüşür-ler. Tam da bu nedenle,

kadın sorununu anlayan-şu ya da düzeyde çözme mücadelesi veren bir erkek devrimciyle, Özgecan’ın katilini aynı kefeye koyan bir üslupla konuşmak; **başına hiçbir sınıfsal ya da siyasal sıfat getirmeden genel olarak “erkekler” hakkında konuşmak; hiçbir ayırıcı kayıt düşmeden “erkekler tecavüz ediyor” türü söylemleri pervasızca kullanmak,** bambaşka bir tablo çıkarıyor ortaya.

“Kadın yoldaşlığı”

Aslına bakarsanız, Atılım’ın feminist yazarları, partili erkekleri “yoldaş” olarak görmediğini de ifade ediyor, aynı yazının devamında.

“Ücretli kölelik düzeni ve rejimin faşist halinden muzdarip erkekler gerçeği, kadınlar bakımından sermaye boyunduruğundan özgürleşmek temelinde emekçi kadınların emekçi erkeklerle birliği anlamında bir yol arkadaşlığıdır. Erkeklerin devlete karşı yürüttüğü sınıfsal, ulusal mücadelede, kadın özgürlük hareketinin daha derin ve kapsamlı mücadelede hedefleri çerçevesinde bir ittifak gücü olarak, bu sınırlar içinde görülmelidir. Ata-erkil boyunduruğundan özgürleşmek için ise kadınların erkeklerle savaşı gerekir. Bu iç savaş diziliminde, kadınların özsel tek dayanağı kadın yoldaşlığı, dayanışması ve adanmışlığı olmalıdır. Erkekler yol arkadaşlığını yoldaşlık

düzeyine çıkaracaklarsa eğer, savaş terimi kullanarak söyleyelim, vicdani ret hakkını kullanmalarını, yani kadınların akan kanlarından yansıyan yüzleriyle he-saplaşmalarını salık verebiliriz. Bunun da vicdanlarını, akıllarını ve iktidarlarını, kadın iradesine teslim etmekle mümkün olduğunu hatırlatabiliriz.” (agy)

Tabi Atılım’daki yazılarda sürekli karşılaştığımız ve artık çizgileşen, her tür siyasal ve sınıfsal söylemden yoksun bir “erkekler” lanetlemesi ve “kadınlar” güzellemesi burada da karşımıza çıkıyor. Ve burada, **erkeklerle ancak “sermaye boyunduruğundan özgürleşme” sürecinde “yol arkadaşlığı” yapabileceklerini (yoldaşlık değil!), sonrasında ancak kadınların “kadın yoldaşlığı” ekseninde yola yalnız devam edebileceklerini** söylüyorlar. Erkeklerin içinden yalnızca “akıllarını ve iktidarlarını” tam olarak “kadın iradesine teslim” edenler yanlarında yer alabilirler!

Benzer bir yaklaşımı, MLKP’nin merkezi yayın organı Partinin Sesi dergisinde de görüyoruz.

“Ölçümüz, eylemi ve duruşu, kadın komünistlerin öncülüğünde, partimizin kadın özgürlük programının ihtiyaçlarına göre düzenlemek olacaktır. ... Kadın devrimini büyütmek için pratik duruş sergileme çizgisinden ve kadın komünistlerin öncülüğünden bir an kopulursa, yön kaybı, yasak savma, görüntüde, lafta ve biçimde takılı kalma kaçınılmaz olur.” (Toplumsal Erkeklikle Mücadele, Kadın Özgürlüğü İçin Eyleme Geçmektir, MLKP Merkezi Yayın Organı-Partinin Sesi, sayı. 182, Aktaran Atılım, 6 Mart

2015)

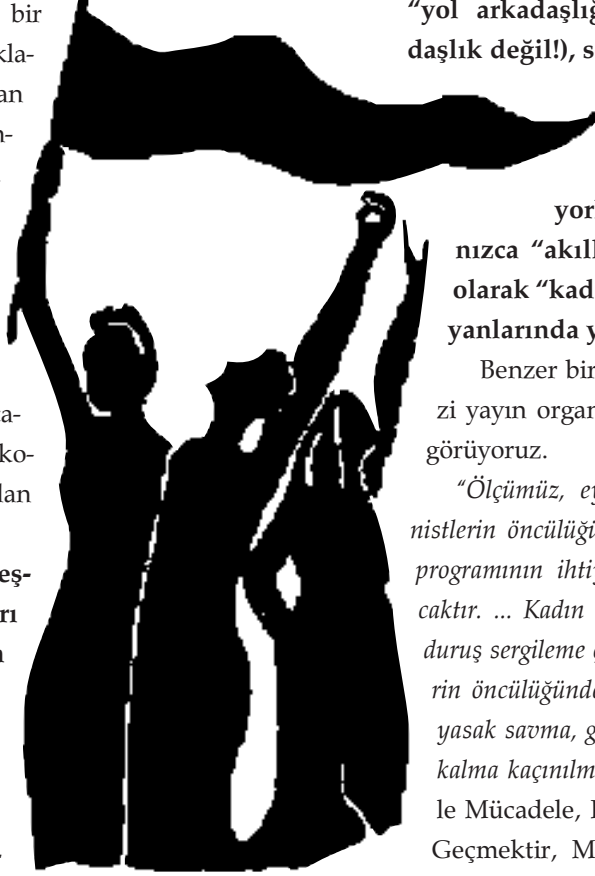
Atılım gazetesi ve Partinin Sesi dergisindeki kadın kadrolar, erkek “yol arkadaşları”ndan “iradelerini teslim etmelerini” istiyor. Geçmişte kadınlar iradelerini erkeklere teslim etmişlerdi, şimdi de erkekler iradelerini kadınlara teslim etmeliler!

Oysa bir örgüt içinde “irade birliği” başka bir şeydir, bir insanın iradesini, başka bir insana teslim etmesi başka bir şey! Bu hangi cinse, hangi kariyere sahip olursa olsun, asla kabul edilemez.

Tipik bir “ezilen”in “ezen”e dönüşme çabası söz konusudur burada. **Komünistler ezilme ve sömürülmeyi ortadan kaldırmak için; insanın insanı sömürmesini yoketmek için; kadınla erkeğin eşit, onurlu, üretken, sağlıklı ilişkiler kurabilmesi için uğraşırlar. Feministler için ise, “iyi bir dünya” kurabilmek için yapılacak tek şey vardır; iktidarı ele geçirmek, “ezen” olabilmek!**

Erkeği “ezmek” değil, eşitlik

6 bin yıldır esaret altında olan kadın, eşitlik için değil, “intikam” ve “yer değiştirme” için savaşmalıdır feminist yazarlara göre. “Eşitlik”, “yoldaşlık”, “mücadele ortaklığı”, “sınıf kardeşliği”... Bu kavramların

hiçbir anlamı yoktur onlar için. Tek bir şey istiyorlar: Yer değiştirelim! Bugüne kadar onlar bizi sömürmüştü, şimdi biz onları sömürelim! Bugüne kadar onlar konuşmuştu, artık biz konuşalım! Bugüne kadar onlar karar almıştı, biz karar alalım! Bugüne kadar biz onlara tabi olmuştuk, şimdi onlar bize tabi olsun!

Ancak bu bile yetmiyor! Partinin Sesi dergisi devam ediyor:

“Erkeklik buysa erkek değiliz” sloganındaki egemenlikçi kayıt bile dikkat çekicidir. Toplumsal erkekliğin ne olup ne olmadığı bellidir. “Buy-sa” kaydını tümünden erkeklikten olmamak, “Başka bir-şey misiniz ulan” saldırısına erkekçe cevap vermek için koyduğunuz ve çoğu durumda da öyle cevap verdiğiniz gerçek değil mi? “Erkek değiliz, ayrıcalıklarımızı istemiyoruz, erkekliği reddediyoruz” söylemleri neden kayıtsız, kaygısızca gelişmiyor? Söylemden daha önemlisi, bu nedenden samimi bir duygu olarak “Keşke kadın olsaydım da bu rezil erkeklikle daha cepheden savaşıma şansım olsaydı” duygusu gelişmiyor?” (agy)

Her defasında söylüyoruz: “Erkeklik” ve “kadınlık” durumlarıyla bu kadar uğraşmayın!

En başta, sınıfsal terimlerden bu kadar uzaklaşmak önemli bir siyasal kayışın göstergesidir. Mesela 20 Şubat tarihli Atılım’dan yukarıda yaptığımız alıntıda, erkek yol arkadaşlarına *“savaş terimi kullanarak söyleyelim, vicdani ret hakkını kullanmalarını”* tavsiye ediyor. Biz sınıfsal literatürü kullanarak söyleyelim: **Bir devrimci (kadın ya da erkek) sınıf intiharı ve toplumsal cinsiyet intiharı gerçekleştirdiği ölçüde; içinden geldiği sınıfın ve taşıdığı cinsiyetin düzeniçi özelliklerinden arınıp proleter özellikleri donandığı ölçüde arınır, komünistleşir, geleceğin insanına dönüşür.**

İkincisi, “toplumsal erkeklik” zaaflarından kurtulmak ne kadar zorsa, “toplumsal kadınlık” zaaflarından kurtulmak da o kadar kolay bir şey değil. Bu ancak ve ancak, mücadelenin yükselmesiyle birlikte, kısmen pratiğin dayatmasıyla, kısmen öznel çabalarla (asla sadece öznel çabalarla değil) çözülebilir. Bunu birkaç günde, burjuvazinin “kişisel gelişim” tarzına benzeyen birkaç eğitim çalışmasıyla gerçekleştirme ihtimaliniz yoktur.

Atılım gazetesi, feminizm konusunda Kürt ulusal hareketini kendisine örnek almaya çalışmaktadır. Daha doğrusu, bu yola onların ardından girmiş, sonrasında ise önemli bir sapma yaşamıştır. Böyle olması kaçınılmazdır da. Çünkü **Kürt hareketinin kadın kadroları, uzun yıllar sürmüş gerilla savaşının içinde pişmiş, öncelikle devlete karşı verdikleri mücadelenin içinde güçlenmiş, geldikleri yeri, görkemli bir savaşın içinde hakederek can ve kan pahasına kazanmışlardır.** Yeni kuşak kadın kadrolarını bir kenara bırakırsak, bugün gözönünde bulunan ve herkesin taktirini kazanan kadın kadroları ya Diyarbakır zindanlarından, ya gerilla kamplarından geçerek gelmişlerdir bulundukları yere. Ve **tam da hakederek geldikleri için,**

onların literatüründe, kendi erkek yoldaşlarını aşağılamaya dönük şeyler yoktur; eleştiriler ise ölçülüdür.

Böylesine güçlü bir mücadeleden çıkarak feminizmin savunucusu haline gelmelerinin asıl nedeni, kadın kadroların parti içinde erkek kadrolar tarafından ezilmesi değil, “barış ve müzakere süreci”nin onları genel olarak burjuva ide-

olojisine taşımasıdır.

Benzer bir durum, Rojava’daki direnen-savaşan kadınlar için de geçerlidir. Atılım gazetesi, Rojava’daki kadın direnişçilerin bir “kadın direnişi” gerçekleştirdiğini iddia etmektedir. Oysa **Rojava’da yapılan “vatan savunması”dır ve kadınıyla-erkeğiyle bu savaş yürütülmektedir.** Kadın savaşçılar ise, erkeklerle yürüttükleri polemiklerle ya da parti kararlarıyla ya da “kota”larla değil, savaşın içinde haklarını kazanmakta, kendi vatanlarını inşa ederken erkeklerle eşitliği de (erkekleri ezmeyi ya da erkeklerin iradesini teslim almayı değil) inşa etmektedir.

Erkek de, kadın da, bu düzenin içinde yetişmekte, bu düzenin alışkanlıklarını kazanmakta, bu düzenin yaklaşım tarzıyla yoğrulmakta, düzenin çıkarıcı, faydacı, yok ilişkileri içinde şekillenmektedir. **Salt “kadın” olmak, bu düzenin yozluklarından ve çürümüşlüklerinden azade olmanın kıstası değildir.** Bu düzenin yozluklarından azade olmanın tek yolu, devrimcileşmek, aklını, bilincini, yüreğini devrim için harekete geçirmektir. Kadın sorunu, bu mücadelenin içinde, bir anda değil, adım adım çözülecektir.

Yoldaşına bile yabancılaşmak

Bu yaklaşımın Atılım çizgisinin kadın kadrolarına da genel olarak parti çalışmasına da kazandıracığı tek şey, kadroların “cinsiyet temelinde” birbirine yabancılaşması ve ayrışmasıdır. Zaten Partinin Sesi’ndeki yazı da bizi doğruluyor:

“Siz komünist erkekler, partinin yetkili kadın kurullarının kararlarını, MPYO’nun kadın cephesindeki mücadele direktiflerini, kadın yayınlarının yaklaşım ve yönlendirmelerini parti kararı ve direktifi olarak algılamayıp tercihinize göre tutum almayı normal, meşru sayarken, kuşkucu, küçümseyici biçimde süzgeçten geçirme hakkını kendinizde görürken, “kadınlarla ilgili” karar ve direktiflerle diğerleri arasında düpedüz ayrımcılık yaparken...” (agy)

Parti kararlarıyla kadın sorununu çözmeyi başaramazsınız! Tersten, buna karşı mutlaka bir direnç gelişir, erkek kadrolar kendi hatalarına daha sıkı sarılır, kendi bulundukları noktayı kronikleştirirler; Partinin Sesi’nin ifade etmeye çalıştığı da budur.

Zaten, aynı partide, aynı idealler için birlikte hareket ettiği söylenen erkek kadrolar için, “yol arkadaşı” deyimini kullandığı andan itibaren, onları kaybetmeye de mahkumdur.

Atılım kadın sorununun çözümü için neyi öneriyor

Aslında bu konuda bir somutluk da yok Atılım’ın yazılarında. Yukarıdaki alıntıda erkeklerle beraber “sermaye boyunduruğundan özgürleşme” mücadelesi vereceklerini, sonrasında kadınların “Ataerkil boyunduruğundan özgürleşme” mücadelesine devam edeceklerini söylüyor. Atılım sınıfsal literatürle konuşmadığı için, bu söylediğinin neye denk düşüğünü anlamak biraz zor oluyor. **Nedir “sermaye boyunduruğundan özgürleşme”? Sosyalist devrim mi?** Yoksa kapitalizm koşullarında bir “sosyal devlet” mi? Düzen içi bir kavram mı bu, yoksa gerçekten emperyalist-kapitalist sistemi devirmeyi hedefleyen bir şey mi?

Feminist literatür genel olarak sosyalizm kavramını kullanmaz. Hatta kadın hakları sözkonusu olduğunda, dünyada devrimini yapmış (sosyalist ya da demokratik devrim farketmez) ülkelerden örnekler vermezler. İsviçre gibi, kadına seçme-seçilme hakkının bile çok sonraki yıllarda verildiği burjuva-demokrasisi ile yönetilen ülkelerdir feminist literatürün baktığı-özendiği yerler.

Zaten burada, Atılım’ın asıl sorunu da kendisini bütün gerçekliğiyle ortaya koyar. Genel olarak devrim ve sosyalizm olgusuna yaklaşımını bir kenara bırakalım; **kadın sorununda sosyalizm hedefi ve perspektifi yoktur. Bu nedenle sınıfsal konuşmaz, feminizmin en düzeniçi, en reformist, en yoz argümanlarını kullanır.**

Burada yaklaşımını özetleyen bir başka unsur da, yine Partinin Sesi’nden yaptığı alıntıda ortaya çıkıyor.

“Kürt özgürlük mücadelesini Kürt komünistlere, iş cinayetlerine karşı çalışmalarını işçi komünistlere devretmek olur mu?” (agy)

Görünüşte doğru görünen bu cümle, gerçekte bir “irade teslimi”ni önşart koştuğu için, son derece sorunlu ve yanıltır. Örneğin **Atılım, Kürt özgürlük mücadelesini Kürt komünistlere devretmiyor! Kürt ulusal hareketinin kuyruğuna takılıyor; Kürt ulusal hareketine iradesini teslim ediyor; Kürt ulusal hareketinin çizgisinin en iyi uygulayıcısı olmaya çalışıyor.** Ve böyle yaparak, Kürt halkının özgürlük mücadelesine en büyük desteği verdiğine inanıyor. **Kadın sorununda da benzer bir ilişki kurmak istiyor. Bu nedenle erkek kadroların, iradelerini ve akıllarını, kadın kadrolara teslim etmesini istiyor.** Tam da bu nedenle, politikası yaşam bulmuyor.

Kadının köleleşmesinden proleter erkeğin çıkarı yoktur

Bu konu feminist literatürde oldukça tartışmalı bir konudur. Feministler proleter erkeğin evde

burjuva olmasından yola çıkarak, ataerkil sistemden proleter erkeğin de kazançlı olduğunu iddia ederler. Oysa ataerkil sistem, tıpkı tüm sömürücü sistemler gibi, sadece ve sadece, kadınıyla erkeğiyle burjuvazinin işine yarar.

Birincisi, ataerkil sistem proleter erkeğin evde karısını ezebileceğini, bağırıp dövebileceğini, kadını “öldürme hakkı” olduğunu söyler. Son dönemde giderek artan kadın cinayetleri de bunu açıkça göstermektedir. Kadına dönük her türden saldırı, mahkemelerde ödüllendirilmekte, böylece topluma mesaj verilmektedir.

Burada burjuvazinin amacı, emekçi erkeklerin yaşadıkları günlük sorunları, ekonomik çıkmazları, işyerindeki ağır çalışmanın yıpratıcılığını yönelteceği bir hedef oluşturmaktır. **Böylece erkek, öfkesini evde boşaltmış olarak, hergün uysal biçimde sömürü çarklarının içine kolayca girer.**

Feministler, emekçi erkeğin öfkesini yönelteceği bir alan olmasından bakarlar sadece; bu nedenle de bu ilişkiden çıkarı olduğunu iddia ederler. Oysa **emekçi erkeğin son derece önemli bir kaybı söz konusudur burada: Eşiyle evinde mutlu, üretken, sağlıklı, eşit bir ilişki!** Ve gerçekte, erkek ya da kadın her insan, bu sistem içinde soyut bir hayal düzeyinde de kalsa, böyle bir ilişkinin özlemi içindedir.

Her insanın içindeki enerjiyi boşaltacağı bir işe, yaşamındaki sıkıntıları boşaltacağı, mutsuzluklarının öfkesini yönelteceği bir alana ihtiyacı vardır. **Burjuvazinin görevi, bu öfkenin kendisine yönelmesini engellemektir.** Bu yüzden, emekçi erkeğin, evdeki kadına şiddet uygulamasından çıkarı olan tek unsur, burjuva sınıftır; kadınıyla erkeğiyle burjuva sınıf!

İkincisi, kadın sömürüsünün en yoğun hali, kadının düşük ücret almasında kendini gösterir. Kadın emekçinin düşük ücret alması, erkek

işçilerin de ücretlerini düşüren bir unsurdur. Bu gerçek de, kadının sömürülmesinden, ikinci sınıf olmasından asıl çıkarı olan kesimin burjuvazi olduğunu gösterir.

Üçüncüsü, kadının ikinci sınıf hale getirilmesi ve kadınla erkeğin birbirine yabancılaştırılarak düşmanlaştırılması, proleter sınıfı bölen bir adımdır ve burjuvazinin böl-parçala-yönet politikasına uygundur. İşçi ve emekçilerin kendisi karşısında birlik olmasını istemeyen burjuvazi, yapay ayrımlar yaratarak ya da varolan ayrımları abartıp derinleştirerek, karşısında kendisine karşı savaşan emek ordusunu yarıya bölmekte, böylece ömrünü uzatmaktadır.

Tüm bu koşullar, ataerkil ilişkiler içinde kadının ikinci sınıf olmasından asıl çıkar elde eden kesimin, sınıf olarak burjuvazi (kadın ve erkek burjuvalar) olduğunu göstermektedir.

* * *

ML literatür, çok açık biçimde tanımlamıştır: Kadın ilk köleleştirilendir, kölelikten son kurtulan olacaktır. **Devrimci mücadeleye girmek, tek tek kadınlarda ve erkeklerde dönüşümü başlatacak, devrimci mücadelenin yükselmesi, toplumsal olarak kadına bakışı değiştirecek, kadının konumunu yükseltecek; sosyalist toplum kadının yasal haklarını güvence altına alarak toplumsal dönüşümü hızlandıracaktır.** Ancak kadın sorununun nihai çözümü komünizmdir.

Değiştirme gücü olan tek unsur, toplumsal mücadelenin yükselmesidir. *“Erkeklik atölyeleri”* kurmak ve burada *“erkek yoldaşlarımızın erkekliklerine müdahale alanımızı genişletmek”*le (Atılım, 6 Mart 2015, Özgür Genç Kadın, Neden bir genç kadın örgütü) uğraşmak, bitmek tükenmek bilmez didiklemelere girişmek, **kazanıcı değildir; tersine, kısa zaman sonra karşısını**

oluşturması kaçınılmaz olan yanlış bir kutuplaşmadır. Atılım gazetesinde yazılanlar, sürecin tam da bu doğrultuda gelişmekte olduğunu göstermeye yetiyor.

Ve en önemlisi “erk” konusunda söylenenlerdir. **Sosyalist toplum, proletaryanın diktatörlüğünü kuracaktır, kadın ya da erkek, herhangi bir cinsiyetin diktatörlüğünü, iktidarını ya da “erk”ini değil. Komünizmde ise, erk olmayacaktır.** İnsanın insanlaşması süreci, her tür “erk”i ortadan kaldıracak ve gerçek eşitliği inşa edecektir.

İsviçre’de panel

Nevin Berktaş, İsviçre’nin Basel kentinde “Sınıf Mücadelesi ve Kadın” konulu söyleşiye katıldı. Gökkuşluğu Derneği’nin daveti üzerine Basel’e giden Nevin Berktaş, Yediveren Yayınlarının yayımladığı “Feminizm mi Sosyalizm mi” kitabının da tanıtımını yaptı.

4 Mart 2015 tarihinde Gökkuşluğu Derneği’nde yapılan söyleşide, kadının sınıf mücadelesi içerisinde özgürleşmesi üzerinde durdu. Söyleşi, dinleyenlerin aktif katılımı ile canlı bir ortamda geçti.

Gazi 20. yılında anıldı

Gazi Mahallesi’nde katliamın 20. yılında anma yapıldı.

11 Mart 1995 akşamı bir kahve ve pastanenin taranmasının ve bir dedenin katledilmesiyle on binlerce kişi Gazi Mahallesi’nde sokaklara dökülmüş ve üç gün boyunca polislerle-askerlerle barikatlar kurarak çatışmıştı. Bu direniş karşısında polis, kitlenin üzerine ateş açarak 17 kişiyi katletti.

Gazi Mahallesi’nde başlayan direniş, İstanbul’un diğer semtlerine de sıçramıştı. Ümraniye’deki 1 Mayıs Mahallesi’nde direnişe ateş açan polis, 5 kişiyi daha katletmişti.

Bu direniş içinde yer alan TİKB militanları Zeynep Poyraz ve Hakan Çabuk polis kurşunlarıyla öldürüldüler.

O yıldan itibaren her yıl Gazi ve Ümraniye’de gerçekleşen protestolarla, bu katliam kınandı. Bu yıl da sabah saatlerinden itibaren Eski Karakol bölgesinde toplanan kitle, kortejler oluşturarak Gazi Mezarlığı’na yürüdü. Proleter Devrimci Duruş, Mücadele Birliği Platformu, Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu ve Demokratik

Haklar Federasyonu’nun oluşturduğu Gazi 12 Mart Platformu ile Birleşik Haziran Hareketi mezarlığa kadar birlikte yürüdüler. Gazi 12 Mart Platformu imzalı “Gazi’yi unutmadık, unutturmayacağız” pankartının arkasında kortej oluşturan kurumlar, sloganlarla yürüdüler. PDD okurları anmaya “Asla unutmayacağız, asla bağışlamayacağız” pankartıyla katıldı.

Mezarlığa ilk gelen kortej olan 12 Mart Platformu, anma programına saygı duruşuyla başladı. Yapılan basın açıklamasında Gazi’de yaşananların tarihçesi anlatıldı. Devletin iç güvenlik yasasıyla kitleler üzerinde baskısını artırmaya çalıştığı, bu baskılara karşı örgütlenmek gerektiği vurgulandı. Atılan sloganların ardından Grup Emeğe Ezgi’nin söylediği Çav bella marşıyla anma tamamlandı.

Anmanın ardından PDD okurları da Zeynep Poyraz’ın mezarı başında kısa bir anma yaptı. Ayrıca sırasıyla HDP-HDK bileşenleri ile Halk Cephesi de birer anma programı gerçekleştirdiler.

Gazi 12 Mart Platformu, Gazi halkını anmaya çağırarak için ozalit çalışması yaptı. Proleter Devrimci Duruş okurları da semtlere 12 Mart Gazi afişlerini yapıştırdı.

☆2 Nisan 1948-Sabahattin Ali öldü

Savaş yıllarının yoksulluğu içinde okuyarak öğretmen olan Sabahattin Ali, 1932 yılında Atatürk'ü yeren bir şiir okuduğu iddiasıyla tutuklandı. İçimizdeki Şeytan romanını yazmasının ardından Nihat Atsız'a hakaret ettiği iddiasıyla sivil faşistlerin tepkisini çekti. Bakanlık tarafından görevin-

den alınınca, İstanbul'a giderek gazeteciliğe başladı. Aziz Nesin ve Rıfat Ilgaz'la birlikte çıkardığı Marko paşa, Malum Paşa, Merhum Paşa ve Öküz gibi mizah dergilerinde politik görüşlerini ve eleştirilerini yazmaya devam etti. Ancak bu dergiler de isminin "Milli Şef"i çağrıştırdığı iddiasıyla kapatıldı. Bu davalar yüzünden üç ay cezaevinde kaldı. Yurtdışına çıkmak isterken, para karşılığında anlaştığı Ali Ertekin tarafından Bulgaristan sınırında öldürüldü. Katil, birkaç hafta içinde serbest bırakıldı. Onun polis olduğu sonradan anlaşıldı.

Sabahattin Ali'nin öldürülmesi, ülkemizde işlenen ilk faili meçhul cinayetlerden biridir. Eserlerinde ezilenlerin haklarını savunan, sisteme muhalif olan Sabahattin Ali, Kuyucaklı Yusuf, Kürk Mantolu Madonna gibi romanların yazarıdır. Şiir, öykü, makale ve fıkra yazarlığı dışında çeviriler de yapmış önemli aydınlarımızdan biridir.

☆ 4 Nisan 1968-Amerikalı siyah lider Martin Luther King öldürüldü

1929 yılında doğan King, siyahların haklarını

kazanması için mücadele eden liderlerden biridir. Birçok eylem düzenleyen King, Memphis'te kaldığı otel odasının balkonunda uğradığı silahlı suikast sonucu öldürüldü.

☆ 8 Nisan 1973-Pablo Picasso öldü

İspanyol ressam Pablo Picasso 1937'de yaptığı Guernica adlı eseriyle tanınmıştır. 1881'de doğan Picasso, Paris'e 1900'lerin başında gitmiş ve yoksulluk içinde bir yaşam geçirmiştir. Resimlerde daha çok geometrik imgelerin kullanılması anlamına gelen Kübizm akımının kurucusudur. En çok eser veren ressam olarak bilinir. Guiness'e göre 13.500'den fazla tablosu, 100 bin baskısı, 34 bin kitap resmi ve 300'den fazla heykeli vardır. Ancak onu Picasso yapan Guernica'dır. Nazi Almanyasının başlattığı İspanya iç savaşında, vahşeti ve korkunç yıkımı anlatan bu tabloyu gören bir Alman general, ressama hayranlığını belirtmek için "Bunu siz mi yaptınız" der. Picasso ise "Hayır siz yaptınız" diyerek, faşizme olan tepkisini dile getirmiştir.

☆ 13 Nisan 1977- Plaza De Mayo Anaları'nın İlk Eylemi

Arjantin'de askeri diktatörlüğün kaybettiği, katlettiği devrimcilerin aileleri her Perşembe günü Plaza De Mayo meydanında toplanmaya başladılar.

Cunta, sadece devrimcilere karşı değil, ailelerine karşı da azgın bir terör estirmekteydi. Yakınlarını aramak ve hesap sormak için eylem yapanlar da, cuntacılar tarafından kaybediliyor, katlediliyordu. 92 kişi bu şekilde kaybedildi. Ancak "Perşembe Delileri" dedikleri analara geri adım attıramadılar ve etkin bir gücün oluşmasını engelleyemediler.

☆ 14 Nisan 1987- "Tek tip öğrenci dernekleri"ne karşı mücadele

12 Eylül sonrası yeniden hareketlenen öğrenci gençlik, ilk derneklerini 1984 yılında kurdu. Ve arka arkaya birçok üniversitede kurulan dernekler,

11 Nisan 1985 - Enver Hoca yaşamını yitirdi

Enver Hoca, Arnavutluk devriminin önderi olmasının yanında, Sovyet ve Çin revizyonizmine karşı verdiği mücadele ile de tanınır.

II. Emperyalist Savaş döneminde, Arnavutluk'taki devrimci örgütleri birleştirerek, bağımsızlık mücadelesine önderlik etmiş ve bu mücadeleyi devrimle taçlandırmıştı.

Stalin'in ölümünden sonra '60'lı yıllarda Kruşçev revizyonizmine savaş açtı. '70'li yıllarda ise, "Mao Zedung Düşüncesi" (MZD) ve "Üç Dünya Teorisi"ne (ÜDT) karşı ideolojik mücadeleyi yükseltti. "Emperyalizm ve Devrim" adlı kitabı, tüm dünya komünistlerine ışık tuttu. Bu dönem uluslararası komünist hareketin önderliğini de üstlendi. Ülkemizde de komünistlerin ÜDT ve MZD'ye karşı mücadele bayrağını açmasında, Enver Hoca'nın önemli bir rolü oldu.

Emperyalist ülkelerin yanı sıra Sovyet ve Çin revizyonistlerinin Arnavutluk'u boyun eğdirme çabalarına karşı, 3 milyonluk küçük ülkesini savundu. "Arnavutluk halkı gerekirse ot yer, boyuneğmez" diyerek meydan okudu. Ve ölene kadar da her tür kuşatmaya karşı direndi.

1985 yılında ölen Enver Hoca, dünya devrim tarihine oldukça önemli bir miras bıraktı. Ve ML önderler arasında onurlu yerini aldı.

gençliği örgütlenme odakları oldular. ANAP hükümeti, '87'de çıkardığı "tek tip dernek yasası" ile ÖD'leri kapatmaya kalktı. Öğrenciler, İstanbul'da Aksaray'dan Beyazıt'a yürüdü. Beyazıt Meydanı'nda üç gün boyunca oturma eylemi ve açlık grevi yaptı. Ankara, İzmir ve birçok şehirde öğrenciler harekete geçtiler. Militan bir şekilde ÖD'lerin sahiplenışı karşısında ANAP hükümeti yasayı geri çekmek zorunda kaldı.

☆ 16-17 Nisan 1992-Devrimci Sol savaşçıları şehit düştü

Sabahat Karataş, Sinan Kukul, Taşkın Usta, Eda Yüksel, Arif Öngel, Şadan Öngel,ERCÜMENT Özdemir, Hüseyin Kılıç, Satı Taş, Ayşe Nil Ergen ve Ayşe Gülen, bulundukları evlerde polis kuşatması altında çatışarak ölümsüzleştiler.

☆ 19 Nisan 1943-Varşova Ayaklanması

Yahudilerin Nazi faşizminin düzenledikleri vahşete karşı gerçekleştirdikleri en büyük silahlı direniştir. 450 bin Polonyalı Yahudi hapsedildikleri gettoda, aç bırakılarak, işkence yapılarak ya da gaz odalarına gönderilerek katledildiler. 1943 yılı Nisan ayına gelindiğinde, hayatta kalan 60 bin Yahudi silahlı ayaklanmaya başladı ve yüzlerce Alman askeri öldürüldü. Ayaklanma sırasında 13 bin Yahudi katledildi. Geride kalanlardan bir kısmı yakalanarak farklı kamplara gönderildiler. Kaçabilenler ise, Polonya'daki halk direnişine katıldılar. Varşova Ayaklanması, faşizmin saldırıları karşısında sessizce teslim olan geleneksel orta kesim Yahudi tutumunun tersine, Yahudi işçi ve emekçilerinin direnişi olarak gelişti.

☆ 22 Nisan 1997-Tupac Amaro (MRTA) gerillaları katledildi

Peru'daki Japonya büyükelçiliğini işgal eden gerillalar, eylemlerinin 126. gününde düzenlenen büyük bir operasyonla katledildi.

Nisan Ayında Şehit Düşen İhtilalci Komünistler

Azmi Akan-18 Nisan 1979

İhtilalci komünistlerin ilk şehidi olan Azmi Akan, Adana'da gözaltında tutulan yoldaşlarını kurtarmak için, Sezai Ekinci komutasında Hacı Bayram Karakolu'na düzenlenen baskında vuruldu. Yoldaşları onu yaralı olarak orada bırakmak istemediler, çatışarak geri çekildiler ve bir arabayı gaspederek hastaneye ulaştırdılar. Fakat Azmi yol boyunca kan kaybetmişti, hastanede kurtarılamayak şehit düştü.

Öldüğünde 24 yaşındaydı. Ölmeden kısa bir süre önce örgüte üye olarak kabul edildiğini öğrenmiş ve çok mutlu olmuştu. O, TİKB'nin kurucu üyelerindendi ve ilk şehidi olarak ölümsüzleşti.

Toplama Kamplarında Direniş

erkekleri çiftleştirerek "soylu bir kana sahip" ve "tohumu sağlam" çocuklar yetiştirmeye çalışıyordu. Daha "değersiz canlılar" ise deney malzemelerini oluşturuyordu. 'Doktor' Mengele, bu kobaylar üzerinde deney yapan en ünlü doktordu. "Ölüm meleği"

Mengele, insanlara mikrop aşıyor, kolları ve bacaklarda kangrene dönüşen yaralar açıyordu. Ardından da buzlu sulara atıp donarak kaç dakikada öleceklerini hesaplıyordu. Bu bilgiler, Sovyetleri işgal etmeyi hayal eden Hitler'in Finlandiya, Sibirya gibi yerlere yollayacağı Alman pilotlar ve denizcileri için gerekiyordu.

Dikkat edilirse toplama kamplarında çekilen resimlerde insanların hiçbirinin kafasında saç yoktur. İnsan saçından astarlık kumaş ve şilte yapan fabrikalar için saç gerekiyordu! Kızıl Ordu, Auschwitz'e girdiğinde yalnızca bu kamta 7 ton paketlenmiş saç balyasıyla karşılaştı. Saç gibi insan derisi de süs eşyaları için kullanılıyordu. Yakılan cesetlerin külleri ise gübre yapılıyordu.

Devrimci irade ve insanlık onuru bu koşullarda da direnebildi! Kamplarda direniş dendiğinde elbette, sıradan direniş biçimlerini akla getirmemek gerekiyor. Burada yaşananları resmedecek herhangi bir çizimin, dostça bir gülümseyişin, yaşamı kışkırtacak küçük bir yardımın bile karşılığı ölmekti çünkü. Ve sadece resim çizdiği için asılan yüzlerce insan olmuştu. Buna rağmen kamp tutsakları yaşadıklarını resmetmek için her zaman çok özel bir çaba içinde oldular. Yaşananların resmedilmesi, manevi bir direniş demektir. Majdanek kampında tutsaklardan Kızılhaç ziyareti için bir anıt sütun inşa etmeleri istendiğinde, ortaya çıkan ürünün en tepesinde daha önce yitirdikleri arkadaşlarının külleri duruyordu. Ünlü bir Yahudi Alman filozofu olan Adorno, "Auschwitz'den sonra şiir yazılamaz" diyordu. Ancak bu kamplarda çizilen 30 bin dolayında resim, bunun tersini söylüyordu.

Kamplarda daha büyük direnişler de örgütlendi elbette. Birçok kampta Uluslararası Kamp Komiteleri kuruldu. Komiteler, tutuklular arasında yardımlaşma ve dayanışmayı, yaşam koşullarını kolaylaştırmayı amaçlıyordu. Daha sonra firar, sabotaj, toplu isyan gibi eylemlere de girildi.

Önemli direnişlerden biri 1944 yılında Auschwitz'de yaşandı. Üç SS subayını öldürmeyi ve bir insan yakma fırınına havaya uçurmayı başarmışlardı. Ancak direnişçiler bir süre Nazilerle çatıştıktan sonra yaşamlarını yitirdiler. Bir başka direniş de Varşova'dan 60 km uzaklıkta kurulu Treblinka kampında yaşandı. Kampa

3 km uzaklıkta "ölüm fabrikaları" bulunuyordu. On üç ay içinde bu ölüm fabrikasında 3 milyon insan can vermişti. 2 Ağustos 1943'te esirler isyan edip kampı ateşe verdiler, ardından da yakındaki ormanın içinden kaçmayı başardılar.

Toplama kamplarındaki en başarılı direniş örgütlenmesini, sonradan Vatan Ordusu'na katılan Tajna Armia Polska (TAP-Gizli Polonya Ordusu) gerçekleştirdi. TAP adına subay Witold Pilecki, Eylül 1940'da şüpheli davranışlarıyla dikkat çekerek kendisini yakalattı. Pilecki'nin görevi, Auschwitz'den dışarıya bilgi aktarmak ve direniş örgütlemektir. Auschwitz'e ilk sızdığında altı kişilik bir hücreden ibaret olarak başlattığı direniş örgütlenmesini, 1942 ortalarında 500 kişiye çıkarttı. 1943'te bir kaç bin kişiyi kapsıyordu. Pilecki ve adamları, bir süre sonra kaçışlar örgütlemeye başladılar. Toplam 667 kişinin kaçışı gerçekleştirildi. Pilecki de Nisan 1943'te Auschwitz'den dışarı kaçarak Varşova ayaklanmasına katılmıştır.

Esir düşen Sovyet subaylarının kurduğu "Savaş Esirlerinin Kardeşliği Örgütü" de etkili direnişler örgütledi. İlk örgütlenme Mart 1943'te Münih yakınlarındaki München-Perlach kampında, Sivas-topol savunmasında esir düşen Sovyet subaylarınca gerçekleştirildi. Bu grup daha sonra diğer esir ve toplama kampları ve Almanya'ya zorla çalıştırılmak için getirilen işçiler ile ilişki kurdu. 1943 sonlarında örgüt, etkinliğini Güney Almanya ve Avusturya'ya kadar genişletmiş bulunuyordu. Amaç, Alman askeri ve sını varlığını zayıflatacak sabotajlar yapmak, casus ve işbirlikçileri açığa çıkarıp yok etmek ve kamplarda ayaklanma örgütlemektir. 1943 yazında Alman antifaşistleri ile bağlantı kuruldu. Silahlı bir ayaklanma planı yapıldı. Ancak Gestapo bunu açığa çıkardı, düzenleyenler işkencelerden geçirildi, 93 Sovyet subayı kurşuna dizildi.

II. Emperyalist savaş sırasında Alman faşizminin kurduğu toplama kamplarından olan Buchenwald, toplu isyan gerçekleştiren tek toplama kampı olma özelliğini taşır. 1933 yılında gizli olarak açılarak Alman komünistlerin taşındığı, sonrasında Nazilerin işgal ettiği topraklardan, 18 ulustan komünistlerin, antifaşistlerin, Sovyet askerlerinin hapsedildiği bu kampta, üzerlerindeki vahşi teröre rağmen, olağanüstü bir direniş sergilendi. Kampta

enternasyonal bir komite kurulmuş, sadece kamptaki tutsaklar değil, çevrede bulunan toplama kampları bile bu komitenin altında örgütlenmişti. Bu örgütlülük sayesinde tutsakların yaşamaları başarılımış ve en sonunda da bir ayaklanma gerçekleşmişti. Alman proletaryasının önderi Ernst Thaelman, uzun yıllar tutsak olarak kaldıktan sonra, bu kampta ensesine kurşun sıkılarak katledildi.

Kızıl ordu, Hitler'in ordularını geri püskürtünce, Toplama kamplarına doğru ilerlediler. Onlar yaklaştıkça SS subayları korkudan fırınları, gaz odalarını sökmeye başladı. Kızıl Ordu, kamplara tek tek ulaştı, insanlık suçluları gereken cezalarını almaktan kurtulamadılar.

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın, özel olarak da Hitler faşizminin insanlığa yaşattığı acıları sembolize edecek bir şey ararsak, bu kuşkusuz Toplama Kampları olacaktır. Denilebilir ki, Toplama Kampları, yalnızca komünist ve devrimcilerin değil, Hitler faşizminden yana olmayan her türlü insanın vahşice katledildiği, aynı zamanda ruhlarının ölüme sürüklendiği, fiziki ve psikolojik yok etme kamplarıydı.

Savaş başladığında Toplama Kamplarının toplam sayısı 1187'ye yükselmişti. İnsan yakma fırınları, ceset depoları, gaz odaları, insanın kobay olarak kullanıldığı labarotuarları ile barbarlık çağının aynasını oluşturan 1187 kamp... Kampların yönetimi 1940'a kadar SS'e bağlı Totenkopfverbaende (kuru kafa birlikleri)'nin elindeydi.

Avrupa'nın dört bir yanından trenler yığınlar halinde insan taşıyordu ölüm kamplarına... Siyasi tutsaklar kırmızı, Yehova şahitleri eflatun, asosyaller siyah, adi suçlular yeşil, eşcinseller pembe, çingene-ler kahverengi, Yahudiler sarı siyon yıldızı takıyorlardı. Bazı kamplarda bu uygulama koluna dövme ile yapılıyordu.

Gelenlerin önce gücüne kuvvetine bakılıyor; ilk ayıklamada çalışabilir durumda olanlar çalışmaya, olmayanlar ise, yani hastalar, çocuklar, güçsüz ve yaşlılar da gaz odalarına, laboratuarlara ya da fırınlara taşıyorlardı. Bir yanda da fırınların ihalesini almak için patronlar birbiriyle yarışlıyordu. Polonya'daki Auschwitz kampının fırın ihalesini ısıtma cihazları yapan Topf ve oğulları kazanmıştı örneğin.

Auschwitz'de günde 6 bin ceset yanıyordu! Cesetlerden geriye ise sökülüp alınan altın dişlerin yanında altın saatler, bilezikler, yüzükler, altın gözlük çerçeveleri, giysiler, saçlar kalıyordu. Kampa gelenlere özellikle "değerli eşyalarını yanlarına almaları" söylenmişti! Bu eşyaların paraları ise Reichsbank'ın başkanı ile Nasyonal Partinin yöneticileri arasında yapılan bir anlaşma ile uydurma bir isme yatırılıp aklanıyordu.

Denilebilir ki, ölüm kampları herşeyden öte Alman tekelleri için ucuzdan öte ücretsiz işgücünü ifade ediyordu. Kampların birçoğunda belli tröstler imtiyaz sahibiydiler. Auschwitz'de Krupp şirketi, Ravensbrück'te Siemens, Buchenwald'da Zella-Mahlis silah şirketi yüzbinlerce işçi çalıştırıyorlardı. İstanbul Metrosu'nun metal aksamını yapan ve ülkenin birçok yerinde asansör, merdiven gibi metal yapılarda imzası bulunan Tysenn de bunlardan biriydi. Alman kimya tröstü Farben ise Auschwitz'de kurduğu sentetik benzin tesislerini işletiyordu. Sözü kısası Alman tekelleri koynunda büyüttükleri Nazi faşizmi sayesinde 1933-36 yılları arasında net karlarını yüzde 43 oranında arttırmışlardı.

Toplama Kamplarında insanlar aynı zamanda "üstün Alman ırkını yaratmak" ve kimyasal silahları geliştirmek için birer canlı kobaydılar. Hitler'in özel sekreteri Martin Bormann, güçlü, kuvvetli kadınlarla

Rojava devrimi üzerine

Rojava devrimi son günlerde, yeniden tartışılmaya başlandı. Tekirdağ'da Grup Yorum'un bir söyleşi esnasında "Rojava'yı devrim olarak görmüyoruz" sözleri üzerine, bir kez daha Rojava'da yaşananların devrim olup olmadığı tartışılıyor. (*)

Üzerinde en fazla kargaşa yaratılan kavramların başında ne yazık ki "devrim" gelmektedir. Bir yandan burjuvazi, bir yandan reformistler, "devrim" sözcüğünü öylesine sık kullanmışlar ve içini boşaltmışlardır ki, neye "devrim" denip denmeyeceği belirsizleşmiş, devrimin nesnel kıstasları unutulmuş, sınıfsal ve toplumsal özellikleriyle farkları, çeşitleri birbirine karışmıştır.

Bundan üç-dört yıl kadar önce de "Arap baharı" olarak adlandırılan Kuzey Afrika ülkelerindeki halk ayaklanmalarının "devrim" olup olmadığı tartışılmıştı. Kendisine "sosyalist" diyen bazı yapılar, bu gelişmeleri "devrim" olarak nitelemişti. Kimileri ise, 40 yıllık diktatörlükleri yerinden eden bu halk hareketlerinin arkasında emperyalistlerin olduğunu ileri sürerek, yaşananları küçülten, hatta karalayan bir tutum içine girmişti.

Şimdi benzer şekilde Rojava, iki ayrı uçtan tartışılıyor. Ya methiyeler diziliyor, "sosyalizm"den bile ileri olduğu, onu aşığı türünden iddialar sürülüyor; ya da ABD ile ilişkileri üzerinden, emperyalizme karşı savaşmadığı ileri sürülerek "devrim" denmeyeceği noktasına varılıyor.

Oysa bir ülkede yaşanan alt-üst oluşun, ya da bir halk hareketinin, ayaklanmanın "devrim" olarak nitelenip nitelendirilmemesi, nesnel kıstaslar üzerinden yapılır. Bu "kıstaslar"dan uzak, duygusal ya da yüzeysel bir şekilde yapılan değerlendirmeler, gerçeği yansıtmayan öznel-subjektif değerlendirmeler olarak kalırlar. Dolayısıyla şu anda asıl ihtiyaç, devrimi, devrim yapan özelliklerin neler olduğunu, hem teorik hem de somut örnekler üzerinden incelemektir. Devrim kavramının içinin boşaltılmasına, çarpıtılmasına ve her gelişmede

(*) Sözkonusu tartışmalar, Grup Yorum'u "boykot" etme çağrısıyla atbaşı gitmiş ve Van'daki konseri, salt bu yüzden engellenmeye çalışılmıştır. Rojava'yı devrim olarak görmeyenlerle ideolojik mücadele vermek başkadır, onları protesto etmeye, tecride kalkışmak başka bir şeydir. Ne yazık ki yapılan, ideolojik mücadele sınırlarının çok ötesine çıkmıştır.

yeniden benzer yüzeysel tartışmaların yaşanmasına meydan vermemektir.

Marksist devrim anlayışının gelişimi

Devrim, her şeyden önce "niteliksel" bir dönüşümü ifade eder. Bu "niteliksel" dönüşüm, önceki sistemden köklü bir kopuş anlamına gelir. Onu "evrimsel" değişikliklerden, birtakım iyileştirmelerden ayıran temel fark buradadır. Herhangi bir hükümet değişikliği veya varolan sistem içindeki bazı anayasal değişimler (şimdilerde sıkça tartışılan 'parlamentar' sistem ya da 'başkanlık' sistemi gibi) "devrim" olarak adlandıırılamaz.

Buna karşın, egemen sınıflar, sistemdeki en küçük değişikliği bile "devrim" diye niteler ve öyle sunarlar. Bu durum, bir yandan "devrim" kavramının içini boşaltmayı hedefler; bir

yandan da kitlelerin gerçekten radikal bir değişime duyduğu özlemi, gereksinimi sömürmeyi...

Bunu son olarak Yunanistan seçimlerinde Syriza'nın başarısının ardından bunu gördük. Syriza üzerinden İspanya'ya, oradan Türkiye'ye uzanan, seçimlerde genç ve yeni bir lide-rin ve "sol'un yükselişi" senaryosu allanıp pullanarak servis edildi. **Parlamentoda çoğunluğu ele geçirerek istenilen değişikliğin gerçekleşebileceği düşüncesi, "devrim" kavramının en fazla deforme edildiği ve kökleri oldukça eskiye dayanan bir düşüncedir.** Marksizm bir bilim olarak ortaya çıkmadan önce de "ütopik sosyalist"lerin bu tür görüşleri savunduklarını biliyoruz. Lenin bu düşüncüyü şöyle özetliyor:

"Küçük-burjuva demokratları, sınıf mücadelesi yerine sınıfların uyumuna dair düşleri koyan bu sözde sosyalistler, sosyalist dönüşümü de düşü bir biçimde tasarlıyorlardı. Sömüren sınıfın egemenliğinin yıkılması olarak değil, azınlığın görevlerinin bilincine varmış çoğunluğa barçıl biçimde boyun eğmesi olarak tasarlıyorlardı... Bu küçük-burjuva ütopya, pratikte emekçi sınıfların çıkarlarına ihanete götürdü." (Devlet ve Devrim, İnter yayınları, sf 36)

Marksizm öncesi bu tür görüşlerin olması, bir ölçüde anlaşılır. Fakat Marksizm sonrası, hatta Marksizm adına bu görüşlerin savunulması, Marksist devrim fikrinin en açık biçimde tahrif edilmesidir.

Marks ve Engels 1847'de kaleme aldıkları "Komünist Manifesto" da -ki bu metin aynı zamanda komünistlerin ilk programı kabul edilir- **sosyalist devrimi, kapitalist devletin yerine "egemen sınıf olarak proletaryanın örgütü"nü başa geçmesi şeklinde ifade etmişlerdir.** Bunun somut biçimlenişi ise, ancak 1871'de gerçekleşen Paris Komünü'nde görülecektir ve Manifesto'daki tek düzeltmeyi de onun üzerinden yapacaklardır.

Paris Komünü'nün ardından Marks, "şimdiye kadar olduğu gibi bürokratik-askeri mekanizmayı bir elden diğerine geçirmeyi değil, bilakis onu paramparça etmek" gerekliliği sonucuna ulaşır ve bunu, "her gerçek halk devriminin önkoşulu" sayar.

Ulaşılan bu sonuç, (varolan devlet mekanizmasının paramparça edilmesi) Marksist devrim anlayışını ete-kemiğe

Marks ve Engels 1847'de kaleme aldıkları "Komünist Manifesto" da -ki bu metin aynı zamanda komünistlerin ilk programı kabul edilir- sosyalist devrimi, kapitalist devletin yerine "egemen sınıf olarak proletaryanın örgütü"nü başa geçmesi şeklinde ifade etmişlerdir. Paris Komünü'nün ardından Marks, "şimdiye kadar olduğu gibi bürokratik-askeri mekanizmayı bir elden diğerine geçirmeyi değil, bilakis onu paramparça etmek" gerekliliği sonucuna ulaşır ve bunu, "her gerçek halk devriminin önkoşulu" sayar.

bürünmesini sağlar ve her tür reformist ya da ütöpik anlayıştan ayırır. Aynı zamanda sosyalist devletin, sosyalist yönetim anlayışının nasıl olacağına dair önemli ipuçlarını da verir.

Marks'ın "devrim" anlayışını geliştiren Lenin, *"Komün, proleter devrimin burjuva devlet mekanizmasını ilk parçalama girişimidir, parçalanmış yerine konabilecek ve konmak zorunda olan 'nihayet keşfedilmiş' politik biçimdir"* diyecektir. (age sf 71)

Elbette Paris Komünü öncesinde de birçok devrim gerçekleşti. Ve Marks ile Engels bu devrimleri bilimsel bir tarzda inceleyerek "proleter devrim" sonucuna ulaştılar. Özellikle de kendi dönemlerinde, 1848-1871 yılları arasında gerçekleşen burjuva devrimlerine yakın bir mercek tuttular.

Bunların hepsinde "yeni" doğmakta olan sömürücü bir sınıf, "eski" sömürücü sınıfı devirmişti. (Köle sahiplerinin, feodal ağalar tarafından yıkılması, feodallerin burjuvazi tarafından alaşağı edilmesi gibi.) Yani sömürünün biçimleri değişmiş, fakat sömürünün özü aynı kalmıştı. Sosyalist devrim ise, daha önceki devrimlerden çok farklı olacaktı. Çünkü o, bir bütün olarak sömürü sistemini ortadan kaldırmayı hedefliyordu. Komün, bunun anahtarını sundu, Ekim devrimi ise daha gelişmiş haliyle pratiğini ortaya koydu.

Ayrıca diğer devrimlerden farklı olarak "sosyalist devrim"de (ya da kesintisiz sosyalizme geçişi hedefleyen demokratik halk devrimlerinde), ona önderlik edecek tek sınıf olan proletaryanın, kendinden önceki toplumsal dönüşümlerde olduğu gibi, önce ekonomik alt yapıyı ele geçirme durumu yoktu. Bu nedenle, varolan devlet mekanizmasını şiddete dayanan bir devrimle yıkmak dışında bir seçeneği kalmıyordu. Marks'ın ifadesiyle *"şimdiye kadar olduğu gibi bürokratik-askeri mekanizmayı bir elden diğerine geçirmeyi değil, bilakis onu paramparça etme"*yi gerektiriyordu.

Burjuva devrimler dahil önceki devrimlerde, devlet mekanizması "bir elden diğerine geçerek" gerçekleşebildi. Bunların içinde 1789 Fransız Devrimi'nin ayrı bir yeri vardır.

Devrimlerin farklı ve ortak özellikleri

1789 Fransız Devrimi, "burjuva devrimleri"nin başlangıç vuruşunu yapan, son derece şiddetli ve büyük bir sarsıntı yaratarak, etkisini tüm dünyada

Devrimler, eski sosyo-ekonomik sistemin yerine yeni sosyo-ekonomik sistemin ve ona bağlı olarak yeni bir yönetim şeklinin, kültürün, ahlakın, ideolojinin egemen olmasıdır.

Bu da sınıfsal bir farklılaşma demektir. Yani egemen sınıfın değişmesi, daha önce "ezilen" durumunda olan sınıfın "egemen" hale gelmesidir. Dolayısıyla devrimler, sınıfsal bir değişimi ifade ederler.

Ve tabi ki, her devrimin temel sorunu "iktidar"dır. İktidarı hangi biçimde, hangi sürede, hangi koşullar altında, ne tür yöntemlerle ele geçirdiği tali bir durumdur. Önemli olan iktidarın ele geçirilmesidir. Ama onu bir "darbe"den, herhangi bir "hükümet değişikliği"nden ayıran temel kıstas, varolan sistemden-rejimden niteliksel bir kopuş yaşamasıdır.

hissettiren büyük bir devrimdir. Sadece ilk burjuva devrimi olmakla kalmaz; ilk "devrim" diye de geçer. Böyle nitelenmesi, ondan önceki toplumsal dönüşümlerin "devrim" olmadığı anlamına gelmez. Fakat Fransız Devrimi'nde ilk kez "yeni" doğan bir sınıf, iktidardaki sınıfı, şiddete dayanan bir ayaklanma ile yıkmıştır. Önceki sınıflarda olduğu gibi, burjuvazi de ekonomik alt yapıyı ele geçirmesine rağmen, üst yapıda yeterince temsil edilmemenin sıkıntısını yaşamıştır. Ama ne saray darbesiyle ne de tedrici geçişi bekleyerek iktidara geçmek yerine, arkasına "eski" düzene karşı olan geniş bir kitleyi toplayarak ve "zor" yoluyla, iktidarı yerle bir ederek kendi düzenini kurmuştur.

Fransa'da yeni olmakla birlikte en güçlü ve örgütlü durumda olan burjuvazi, ezilen-sömürülen tüm sınıf ve kesimleri kendi bayrağı altında toplamayı başarmıştır. Onların da desteği ile feodalitenin yönetim biçimi olan monarşiyi kanlı bir şekilde devirir. Ve iktidarı ele geçirdiği andan itibaren de gericileşir. Daha ileriye gitmek isteyen ve o ana kadar "ittifak" halinde olduğu diğer sınıf ve katmanları da kanla bastırır. Aynı zamanda kendi mezarını da kazmaya başlamıştır. Kendinden sonra gelecek sınıflara yol göstermiş, şiddete dayanan devrimin önünü açmıştır. Bu, tarihe "jakoben tarzı" olarak geçecektir.

Burjuvazi, sınıf olarak Fransız Devrimi'nden aldığı dersle, daha sonraki burjuva devrimlerde (başta Almanya olmak üzere) iktidarı varolan sınıflarla uzlaşma yoluyla ele geçirmeye çalışacaktır. Zaten ekonomik alt yapıyı ele geçirmiş durumda olduktan sonra, adım adım üst yapıda da ilerleyecek ve belli bir zaman içinde tüm iktidarı almayı başaracaktır. "Prusya tipi" olarak yaşanan bu dönüşümde de hiç şüphesiz varolan düzen "niteliksel" olarak değişime uğrar. Ama daha sancılı ve uzun bir dönemi kapsayacaktır.

Fransız Devrimi, öncesi ve sonrasıyla bir "milat"tır. Öncesi büyük toplumsal dönüşümler, yani köleci toplumdan feodalizme geçiş gibi dünya ölçeğinde yaşanan büyük dönüşüm, Fransız Devriminde olduğu gibi, "yeni" doğan sınıfın tüm topluma önderlik ederek bir ayaklanmasıyla gerçekleşmemiştir. Fakat köleci toplum boyunca binlerce köle ayaklanmasının gerçekleştiğini biliyoruz. Her ne kadar bu ayaklanmalar

kölelik sistemini o anda yıkmayı başaramadıysa da, önemli gedikler açmış, zayıf düşürmüştür. Ama asıl dönüşüm, altyapıda gerçekleşen ekonomik dönüşümdür ve köleci sistemin yıkılışı da bunun üzerinden gerçekleşmiştir.

Dolayısıyla devrimler, sosyo-ekonomik yapıdaki değişimin politik, sosyal, kültürel her alana doğru yansımaları ve "niteliksel" bir dönüşümü ifade ederler. Bu, her zaman tek bir hamlede, bir çırpıda gelişecek, olup-bitecek birşey değildir. Fransız Devrimi'nde olduğu gibi bir ayaklanma ile gerçekleştiğinde bile, o zamana dek altyapıda gerçekleşen bir dizi evrimsel gelişimin üzerinden yükselmektedir ve zaten yıkılmakta olana "son darbe"nin indirilmesinden ibarettir. Buna karşın Fransız Devrimi bile, Napolyon dönemi gibi 'ara rejimler' dahil birçok aşamadan geçmek zorunda kalmıştır.

Devrimler; eski sosyo-ekonomik sistemin yerine, yeni sosyo-ekonomik sistemi ve ona bağlı olarak yeni bir yönetim şeklini, kültürünü, ahlakını, ideolojini egemen hale getirirler. **Bu da sınıfsal bir farklılaşma demektir. Yani egemen sınıfın değişmesi, daha önce "ezilen" durumunda olan sınıfın "egemen" hale gelmesidir.**

Ve tabi ki, her devrimin temel sorunu "iktidar"dır. İktidarı hangi biçimde, hangi sürede, hangi koşullar altında, ne tür yöntemlerle ele geçirdiği, tali bir durumdur. Aslolan iktidarın el değiştirmesidir. Ama onu bir "darbe"den, herhangi bir "hükümet değişikliği"nden ayıran temel kıstas, varolan sistemden-rejimden niteliksel bir kopuş yaşamasıdır. **Başta üretim ilişkileri olmak üzere yönetim sisteminde radikal bir değişikliğe gidilmesidir. Bu da iktidarın kliksel değil, sınıfsal bir ele geçiriliş olduğunu gösterir.**

Lenin; *"devrim, eski üstyapının parçalanmasından, farklı sınıfların yeni üstyapıyı kendi yolundan kurmaya çalışan bağımsız eylemlerinden başka bir şey değildir"* demiştir.

Özcesi; proleter devrimler, kendinden önceki devrimlerden özsel bir farklılık taşımakla birlikte (tüm sömürüyü ortadan kaldırma hedefi) tüm devrimleri kesen ortak özellikler vardır. Bu da Lenin'in en özlü haliyle belirttiği gibi, "eski üstyapı"nın parçalanıp "yeni üst yapı"nın kurulmasıdır.

Ancak her devrimin kendine özgü yanları da vardır. Sadece burjuva

devrimlerle proleter devrimler arasında görülen temel farklar değil; **ulusal kurtuluşçu, halkçı demokratik devrimlerle, sosyalist devrimler arasında da farklar vardır. Bunları gözardı ederek, hepsini aynı potada değerlendirmek ya da “sosyalist devrim” dışında başka devrim biçimini tanımamak da aynı derecede yanlış sonuçlar doğurur.**

Hatta Lenin “burjuva devrimleri” içinde bile sınıfsal olarak aynı olmakla birlikte “halkçı” özellikleri itibarıyla farklılaşan devrimleri şu şekilde karşılaştırmaktadır:

“Örneğin 20. yüzyıl devrimleri alındığında, doğal olarak gerek Portekiz, gerekse de Türk devrimini (1908 Jön-Türk hareketi kastediliyor-nba) burjuva devrimler olarak kabul etmek gerekecektir. Fakat bunlardan ne biri ne de diğeri bir “halk devrimi”dir. Çünkü halk kitlesi, halkın muazzam çoğunluğu ne birinde ne de diğerinde herhangi bir hissedilir biçimde aktif, bağımsız, kendine ait ekonomik ve politik taleplerle ortaya çıkmıyor. Buna karşılık 1905-1917 (Şubat devrimi kastediliyor-nba) Rus burjuva devrimi, Portekiz ve Türk devrimlerine zaman zaman nasip olan “parlak” başarılar gösterememiş olsa da, hiç kuşkusuz gerçek bir halk devrimi idi.” (Devlet ve Devrim, İnter yay. Sf. 53)

Bu yaklaşım; her devrimi kendi tarihsel, ekonomik, sosyal, sınıfsal koşulları içinde değerlendirmek gerektiğini, ama bunu devrimin nesnel kıstaslarını baz alarak, bu kıstaslarda nereye tekabül ettiğini somut biçimde göstererek yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Rojava’da devrim nasıl gerçekleşti

Devrimler üzerine bu genel yaklaşımdan sonra Rojava’ya dönebiliriz.

Rojava’daki gelişmeler, Suriye’de patlak veren muhalif hareketin, başta ABD olmak üzere emperyalistler tarafından desteklenmesiyle ortaya çıkan iç savaş koşullarında doğdu.

Suriye sınırları içinde bulunan **Kürtler, yıllardır Esad rejiminin baskısı altındaydı. Fakat ABD’nin silahlandırdığı radikal dinci muhalefetin içinde yer almadılar. Esad rejimi de “düşman cephesi”ni büyütmemek için başta PYD olmak üzere Kürt örgütlerini karşısına almadı.**

PYD Avrupa temsilcisi Zuhad Kobani, İsveç’te katıldığı bir konferansta; “bize ısrarla ‘ya rejimden yanasınız, ya da bizden

19 Temmuz, Rojava’da bir dönüm noktasıdır. Yaklaşık 3.5 milyon civarında olan Suriye’deki Kürt halkı, bu tarihten itibaren kendi bulundukları bölgede, kendi iktidarlarını kurmaya başlamışlardır. Daha önce varolan Esad rejimine ait devlet sistemi yıkılmış, yerine yeni bir sistem inşa edilmeye başlanmıştır. O güne dek ezilen bir ulus olan Kürt ulusu yönetimi ele geçirmiştir. Bu yönüyle ulusal bir devrim olmuştur. İkincisi; bölgedeki farklı ulusal toplulukların da temsili gözönüne alınmış, onların da içinde yer aldığı meclisler yönetim organı haline gelmiş, ayrıca kadınların önündeki gerici engeller kaldırılarak her alanda görev almaları sağlanmıştır. Bunlar da devrimin demokratik bir karakterde geliştiğinin göstergeleridir.

yana’ diyerek savaşa sokmaya çalışan kesimler oldu. Tüm baskı ve suçlamalara karşın çizgimizde ısrar ettik. Çünkü olanları devrim olarak görmüyorduk, amaçları sistemi yıkmak değil, ele geçirmektir” diyordu. (8 Ağustos 2012, Gündem)

Elbette Suriye’de bulunan bütün Kürt örgütleri, PYD ile aynı görüşte değillerdi. Barzani’ye bağlı Kürt grupları, Suriye muhalefetine daha yakındılar ve o dönem güçlü olan “Özgür Suriye Ordusu”na (ÖSO) katılmayı savunuyorlardı. **PYD, uzunca bir süre “üçüncü yol” dediği, iki tarafa da (Esad rejimine ve ABD’ci muhalefete) mesafeli tutumunu sürdürdü. Türkiye, Öcalan üzerinden PYD’ye ulaştırdığı mesajlarda, ÖSO’ya katılmalarını zorladı. PYD’nin de bu yönde girişimleri oldu. Fakat Kürtlerin özerklik talebini, ÖSO dahil hiçbir muhalif grup onaylamıyordu. Buna karşın Esad rejimi varolan durumu kabul edeceğine dair örtülü bir onay vermişti. Gelişmeler, PYD’yi yeniden eski konumuna getirdi.**

Esad rejimine karşı savaş, 2011 yılında başladı. Kürtler, Irak’takine benzer bir sürecin yaşanacağı beklentisiyle bir yıl kadar savaşın içine girmedi. Bu süre boyunca “*rejim yıkılacak, bölge bize kalacak*” diye düşündüklerini sonradan açıkladılar. Bununla birlikte PYD’nin silahlı gücü YPG (Halk Savunma Birlikleri) kırsal kesimde konumlanmıştı, kentlerin belli başlı yerlerine güç yığmışlardı vb... Yani belli bir hazırlıkları vardı, fakat yönetimi ele geçirme teşebbüsleri olmadı. Ta ki, 18 Temmuz 2012’de bölgeye bir saldırı gerçekleşene değin...

“O gün Kobane’de, devletin karar organlarının bulunduğu kriz merkezinde büyük bir patlama meydana geldi ve birçok yönetici öldü. Bölge yönetiminde bir boşluk oluştu. Devlet, yöneticisiz kaldı. Ve bu boşluğu ÖSO doldurmaya kalkınca, 19 Temmuz’da PYD, kentin yönetimini ele geçirdi.” (KCK Yürütme Konseyi üyesi Şahin Cilo’nun 23 Temmuz 2013 tarihli Gündem gazetesi’nde yayınlanan röportajı)

Kobane’yi diğer şehirler izledi. Ardından bu yerlerde kurumsallaşma çalışmaları başladı. Diğer Kürt partileriyle birlikte Kürt Yüksek Konseyi (KYK) oluşturuldu. Değişik ulusal toplulukların temsilcilerinden oluşan kent ve köy halk meclisleri kuruldu. Ayrıca kentlerde güvenliği sağlamak amacıyla “asayiş güçleri” oluşturuldu. Yüzlerce okul açıldı ve buralarda anadilde eğitime başlandı

vb... Yani **19 Temmuz, Rojava’da bir dönüm noktasıdır. Yaklaşık 3.5 milyon civarında olan Suriye’deki Kürt halkı, bu tarihten itibaren kendi bulundukları bölgede, kendi iktidarlarını kurmaya başlamışlardır. Daha önce varolan Esad rejimine ait devlet sistemi yıkılmış, yerine yeni bir sistem inşa edilmeye başlanmıştır. O güne dek ezilen bir ulus olan Kürtler yönetimi ele geçirmiştir. Bu yönüyle ulusal bir devrim olmuştur.**

İkincisi, bölgedeki farklı ulusal toplulukların da temsili gözönüne alınmış, onların da içinde yer aldığı meclisler yönetim organı haline gelmiş, ayrıca kadınların önündeki gerici engeller kaldırılarak her alanda görev almaları sağlanmıştır. **Bunlar da devrimin demokratik bir karakterde geliştiğinin göstergeleridir.**

Tehlikeler ve kaygılar...

PYD, 18-19 Temmuz 2012 tarihinden itibaren bu yönde adımlar atmakla birlikte, hemen bölgenin özerkliğini ilan etmedi. Birçok dengeleri hesaba katarak bir yılı aşkın süre bölge ülkeleri ve emperyalistlerle adeta bir mekik diplomasisi yürüttü. Özellikle Türkiye’nin böyle bir ilana karşı çıkacağını bildiğinden, adımlarını oldukça temkinli attı.

Zaten dönemin Dışişleri Bakanı Davutoğlu, “sınırlarımızda farklı siyasi oluşumların ortaya çıkmasına izin veremeyiz” demişti. Bir yandan Barzani aracılığıyla PYD’yi sıkıştırmaya çalıştılar, bir yandan da “tampon bölge”den, “askeri müdahale”ye kadar birçok tehdit savurdular.

2013 yılının Temmuz ayında PYD Başkanı Salih Müslim iki kez Türkiye’ye geldi. Tam da **Rojava’daki meclis seçimleri, anayasa hazırlığı ‘dönemsel Rojava yönetimi’ nin oluşturma aşamasında gerçekleşen bu görüşmelerde, Türkiye, Rojava’da yönetimin oturmasını ve resmileşmesini engellemeye çalıştı.**

Görüşmelerin ardından S. Müslim, “özerk yönetimin ilan edilmesi gibi bir durum yok” dedi. Suriye’yi parçalamak gibi bir niyetlerinin olmadığını, seçimleri kim kazanırsa yönetimi onların oluşturmaya çalıştığını söyleyerek Türkiye’yi yatıştırmaya çalıştı. “Siyasi bir çözüm buluncaya kadar herkesin yer alacağı geçici bir yönetim kurulmasını istediklerini” söyledi.

Bir yandan bu temkinlilik ile uzunca bir dönem belirsizliğin

sürmesi, bir yandan da yönetimin Kürtlerin eline geçirilmesine, Esad rejiminin göz yumması, hatta uzunca bir süre bölgedeki giriş-çıkışlarda Suriye askerinin bulunması, Rojava'da yaşananlar hakkında soru işaretlerini doğurdu. Esad, o dönemde yapılan bir röportajında, "PYD kontrolü, çatışma olmadan ele aldı... Askeri üsler PYD'ye bırakıldı... PYD dışında bir partinin kontrol noktası kurmasına izin verilmez" diyordu. Esasında Türkiye'ye sınır olan bölgelerin Kürtlerin eline geçmesi, Esad'ın da işine geliyordu. Böylece Türkiye'yi en çok korktuğu yeni bir Kürt devleti ile karşı karşıya bırakmış, ayrıca radikal-dinci grupların sınırı rahatça geçmesini de engellemiş oluyordu.

Savaş anlarında bazen iktidarın istemediği halde, o kesitte işine geldiği için rıza göstermek zorunda kaldığı gelişmeler olur. Ayrıca savaş ortamının yarattığı boşluklar çıkar. Zaten devrimler de daha çok savaş dönemlerinde yaşanır. Çünkü rejim krizinin en derin yaşandığı anlar, savaşlardır. Ve savaşların doğurduğu fırsatlardan devrimci bir partinin yararlanması kadar, doğal bir şey olamaz. Hangi parti daha örgütlü ve hazırlıklı ise, varolan durumdan onlar yararlanacaktır. PYD'nin yaptığı da budur.

Bunlar, devrimin niteliği ve geleceği hakkında kimi haklı kaygılara da yolaçabilir. Fakat varolan nesnelliği ortadan kaldırmaz. Bu nesnellik; Rojava'da son 3 yıldır Esad rejimine ait "eski üstyapı"nın yıkılmış ve yerine, bölgede yaşayan başta Kürt ulusu olmak üzere diğer toplulukların oluşturduğu yeni bir iktidarın geçmiş olduğudur. Sosyo-ekonomik yapıda nelerin değiştiğini ayrıntılı bir şekilde bilemiyoruz. Zaten savaş halen sürüyor. Bu koşullar altında üretimde ve ekonomik yapıda değişikliklerin yaşama geçmesi de kolay değildir. Dolayısıyla bitmiş bir süreç değil, sürmekte olan ve daha tamamlanmamış bir devrim söz konusudur.

Biz bunu Ekim 2013 tarihli dergimizde şöyle ifade etmiştik:

"Rojava'da Baas rejimi yıkılmış, yerine Kürtlerin ağırlığında yeni bir yönetim şekillenmeye başlamıştır. Bu yönüyle bir "devrim"den söz etmek mümkündür. Ancak henüz tamamlanmamış bir süreçten geçilmektedir. Savaşın halen sürüyor olması, ekonomik ve sosyal dönüşümlerin gerçekleşebilmesini zorlamaktadır. Ve bu sürecin

Rojava'da ulusal-demokratik içeriğe sahip bir devrim gerçekleşmiştir. Bundan sonrasının nasıl şekilleneceğini bilemezsek de kesin olan budur. Fakat bırakalım sosyalist devrimi, sosyalizmi hedefleyen bir demokratik devrim de değildir. Bunu devrime önderlik yapan parti de açıkça söylemektedir.

Rojava'da sosyalist bir devrim olmadığından hareketle, orada yaşananları "devrim" olarak nitelememek, sosyalist devrim dışında başka bir devrim tanımamak demektir. Ya da Esad rejiminin zayıflıklarından yararlanmış olması, Esad'ın bu duruma göz yumması da, orada yaşananların "devrim" olmadığı anlamına gelmez.

başını çekenler, birçok dengeyi gözeterek hareket etmektedir. Örneğin "geçici yönetim" oluşturma ve özerkliği resmileştirme yönündeki adımlar bile, bundan dolayı atılamamıştır... Daha da önemlisi, bir devrim girişimi ya da tamamlanmamış bir devrim olarak kalma tehlikesi de vardır." (PDD Ekim 2013)

Bu tehlike halen bitmiş değildir. Ama Kobane'de IŞİD işgaline karşı gösterilen büyük direniş, Kürt halkının kendine güvenini daha da arttırdı. Ve Rojava'da yeniden inşa sürecinin başlamasına, devrimin artık ete-kemiğe bürünmesine hizmet etti.

Bu olumlu gelişmelerin yanı sıra IŞİD işgaline karşı ABD emperyalizmiyle birlikte hareket edilmesi, yeni tehlikeleri de beraberinde getirdi. Esasında yönetimi ele geçirdiği 2012 Temmuz'undan bu yana PYD'nin emperyalist ülkelerle çeşitli ilişkileri hep oldu. Başlangıçta Rusya ve Çin'e daha yakın durdular. Rusya, Kürt yönetiminin Cenevre'de yapılan görüşmelere katılmasını bile istedi. Keza Çin de diplomatik ilişkileri başlattı. Rusya ve Çin'in bölgedeki en büyük destekçisi İran da PYD lideri Müslim ile görüşmeler yaptı.

Esad rejiminin arkasında duran bu güçler, ABD ve Türkiye'yi zor durumda bırakacak bir Kürt özerk devletinin yanında yer aldılar. Bu, PYD'nin tutumundan bağımsız olarak böyle gelişti. IŞİD işgali sonrasında tüm dünya halklarında ABD'ye olan tepkilerin büyümesi ve ABD'nin bölgedeki inisiyatifi kaçırmaya başlaması üzerine, ABD sınırlı bir destek verdi. Fakat bu sınırlı destek, Kürt burjuvazisi tarafından büyük bir sevinçle karşılandı. "Biji Obama" sloganı bile atıldı.

Kıscacası Rojava'daki yönetimin ABD dahil olmak üzere pekçok emperyalistle ilişkileri sürüyor. Elbette bu durum, devrimin geleceği hakkında kaygıları arttırıyor. Henüz şu ya da bu emperyalistin hegemonyasından söz edilemez. Ancak yönetimin burjuva karakteri düşünüldüğünde, bağımsız bir çizgi izlemesinin çok da mümkün olmadığı, emperyalistlerle bir biçimde ilişkileneceği bilinmelidir.

Devrimin niteliği

Rojava'da ulusal-demokratik içeriğe sahip bir devrim gerçekleşmiştir. Bundan sonrasının nasıl şekilleneceğini bilemezsek de, kesin

olan budur. Fakat bırakalım sosyalist devrimi, sosyalizmi hedefleyen bir demokratik devrim bile değildir. Bunu devrime önderlik yapan parti de açıkça söylemektedir.

Ocak 2014'te kabul edilen Rojava anayasası da bunu teyid ediyor. 93 maddeden oluşan anayasanın 2. maddesinde; "iktidarın kaynağı halktır, halk iktidarın sahibidir" diyor. Ama bu, ikinci emperyalist savaş sonrası kurulan "halk iktidarları"ndan çok farklı. Çünkü o ülkeler, sosyalizm hedefini önlerine koymuş ve kendilerini "sosyalist blok" içinde görmüşlerdi. Şimdi elbette koşullar çok farklı. Ve Rojava anayasasında "sosyalizm" kelime olarak bile geçmiyor. Buna karşılık "özel mülkiyet hakkı güvence altına alınır... Hiç kimsenin toprağı ve mülkü elinden alınamaz" denilerek (madde 41) özel mülkiyetle ve dolayısıyla kapitalizmin esasıyla bir sorunları olmadığını ortaya koyuyor. **Demokratik devrimin en önemli yanını oluşturan "toprak devrimi"ne bile uzak duruyor.**

Üç kantona ayrılan (Cizire, Kobane, Afrin) özerk yönetimlerde resmi dil olarak Kürtçe, Arapça, Süryanice'nin belirlenmesi, bunun yanı sıra diğer dillerin de güvence altına alınması, ayrıca özerk yönetimlerde yüzde 40 oranında kadınların yer alması gibi, demokratik maddeler de bulunuyor. Ancak yukarıda belirttiğimiz gibi kapitalizm sınırlarını aşmayan haklardır bunlar.

Bu yönüyle demokratik yönleri sınırlı olan, ulusal bir burjuva devrimi denilebilir. Hal böyleyken Rojava Devrimi'ni sosyalist devrimin bile ilerisinde göstermeye kalkanlar olmaktadır. Zaten "demokratik özerklik" ya da "demokratik konfederalizm" gibi kavramları, sosyalizmden daha ileri bir sistem diye sunanların, onu minyatür bir şekilde yaşama geçirmeye çalışan "kanton"lara bu tür övgüler yağdırmasına şaşmamak gerekir. Ancak bu tür kof sözlerin gerçek hayatta karşılığı yoktur.

Rojava devrimi üzerine böylesine abartılı değerlendirmeler yapan bu kişi ve yapıların, 1923'te Türkiye yaşananları "Osmanlı'nın devamı" olarak göstermesi, Türkiye'de hiç devrim olmamış gibi davranmaları, içlerine düştükleri subjektivizmin bir diğer göstergesidir. Lenin'in 1908 Jön-Türk hareketini bile "burjuva devrim" olarak nitelediği, 1923'te maddi-manevi desteklediği bir

devrimi, bu şekilde görmezden gelirler.

Türkiye'deki devrimin cılız bir anti-emperyalist yön taşıması ya da önderliğin Türk ticaret burjuvazisinde olması, onun tamamlanmamış bir "burjuva demokratik devrim" olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz. Benzer bir durum bugün Rojava için de geçerlidir. O da **Kürt burjuvazisinin önderliğinde, emperyalistlerle belirli ilişkiler içinde devrimini yapmıştır.**

İçinde bulunulan konjonktürde Rojava devrimi, kuşkusuz anlamlı bir gelişmeyi ifade etmektedir. Yaklaşık yüzyıldır 4 ayrı parçaya bölünmüş "ezilen bir ulus" olan Kürt ulusunun, bir bölgede özerkliği ilan etmesi, başlı başına bir öneme sahiptir. **Irak'tan farklı olarak emperyalist işgalin bir parçası olmamış, hatta ona karşı hep mesafeli durmuştur. PYD önderliği, Barzani gibi işbirlikçi bir yönetim de değildir. Bölgede artan dinci-gericilik karşısında, laik ve demokratik yapıyla gözleri üzerine çeviren, parlayan bir devrim olmuştur. Özellikle İŞİD gericiliğine karşı direnci, onu daha fazla öne çıkarmıştır. Bunlar, Rojava devriminin lehinde olan, önemli gelişmelerdir.**

Rojava'da sosyalist bir devrim olmadığından hareketle, orada yaşananları "devrim" olarak nitelememek; sosyalist devrim dışında başka bir devrim olasılığını baştan reddetmek, günümüzde farklı devrimler olacağı gerçeğini yok saymak, bu gerçeklere sırt çevirmek anlamına gelir. Ya da Esad rejiminin zayıflıklarından yararlanmış olması, Esad'ın bu duruma göz yumması da, orada yaşananların "devrim" olmadığı anlamına gelmez.

Devrim, herhangi bir zamanda, her hangi bir yerde, birinin keyfine göre gerçekleştirilemez. Devrimin patlaması ve zafere ulaşması için uygun nesnel ve öznel koşullar var olmalı ve devrime başlamak için en eleverişli an bulunmalıdır. Lenin bu an'ı şöyle tanımlıyor: *"Egemen sınıfları içeren derin bunalıma, ezilen sınıflar arasında hoşnustuzluğa ve öfkeye yol açan bir bunalıma bağlı olarak, iktidardaki sınıflar için değişikliğe gitmeden iktidarlarını sürdürmek olanaksız olduğu zaman..."*

Esad için durum tam da buydu. Buna karşın objektif durum ne denli elverişli olsa da, devrimlerini gerçekleştiremeyen ülkeler olmuştur. Burada öncü güçlerin örgütlülük düzeyi ve hazırlığı, gerekli yer ve zamanda doğru taktiklerle harekete geçmesi gibi, son derece önemli faktörler devreye girmektedir. Yani subjektif faktör, belirleyici bir hal alır.

PYD, 2004 yılında kurulmasına karşın, yaşanan boşluğu iyi bir şekilde değerlendirmesini bilmiştir. ABD'den Türkiye'ye, Barzani'den Öcalan'a kadar değişik düzeylerde baskı altına alınmasına karşın, doğru taktikler uygulayarak, süreçten başarıyla çıkmıştır. Ve son olarak, İŞİD saldırısına karşı geliştirdiği direniş ile, kendine duyulan güveni daha da arttırarak, devrimi sağlamlaştırmaya yolunda önemli bir merhale katetmiştir.

Sadece Rojava'yı değil, her toplumsal olayı, kendi koşulları içinde ve nesnel kriterleri esas alarak değerlendirmek gerekir. Aksi bir yaklaşım, gerçeklere gözlerini kapamak, subjektivizmin batağına saplanmak olur. Rojava'yı "devrim" olarak görmeyenler kadar, ona Ekim Devrimi'nden daha büyük bir paye verenler de aynı subjektivizmin içindedirler. Ayrıca herkes için geliştirici olan "ideolojik mücadele" yerine, onu bir saldırı ve tecridin parçası haline getirmek de, bir o kadar yanlıştır.

YEDİVEREN YAYINLARI

KÖKLERİMİZ TOPRAKTA TARİHTEN GELİYORUZ

Şehitler Albümü

Derleyen: Devrim Zafer

Her bir mücadelenin farklı bir cephesinde şehit düşmüş komünistlerin, rehber olan yaşamları.

YOL AYRIMI

Derleyen: Osman Fatih

Komünist bir örgütün tarihinde yaşanan tasfiyecilik ve buna karşı ideolojik, siyasal, örgütsel olarak gerçekleştirilen çökün siyasal belgesi. Tasfiyeciliğin çözümünü.

İLK KURŞUN

Derleyen: A. İsmail

12 Eylül'den 17 gün sonra, faşist cuntaya ilk kurşun olan komünist önder Osman Yaşar Yıldız'ın biyografisi. Ölümsüz proletarya kahramanının öğretici yaşamı.

İN ANCI SINANDIĞI ZOR MEKANLAR: HÜCRELER

Derleyen: Nevin Berktaş

12 Eylül yıllarında faşist yaptırımlara ve hücre saldırısına karşı en zor koşullarda bile demerin onurunu anlatan kitap.

DUVARLARINIZIN HÜKMÜ YOK

Derleyen: Mehmet Fatih Öktülmüş

19 Aralık 2000 tarihindeki cezaevleri katliamı ve hücre saldırısına karşı yürütülen büyük ölüm orucu direnişinin siyasal dersleri. Tutsakların direniş güçlerini.

SAVAŞ VE DEVİRİMCİ DURUŞ

Derleyen: Sezai Ekinçi

11 Eylül saldırısıyla birlikte başlayan yeni emperyalist paylaşım savaşının ilk aşamasının ekonomik, siyasal ve sosyal koşullarının çözümlemeleri, emperyalistlerin hazırlık düzeyleri.

TİKB(B) I. KONGRE BELGELERİ

Derleyen: İsmail Cüneyt

TİKB(B)'nin yeni emperyalist paylaşım savaşının örgütünde yaptığı ve örgütsel-siyasal hattını gözden geçirip, programı ve tüzüğünü oluşturarak yeni döneme hazırladığı I. Kongre'nin belgeleri.

STALİN ÜZERİNE GERÇEKLER

Derleyen: Alman Komünist Partisi

Almanya'da 1970'li yıllarda yayınlanan ve Stalin'e dönük karıştırmaları önemli cevaplar veren kitabın Türkiye baskısı.

SAVAŞ HAZIRLIKLARINDA BİR DÖNÜMÜÇ 3 KASIM SEÇİMLERİ

Derleyen: Azmi Akan

Türkiye'de savaş hükümeti kurulması için yapılan 3 Kasım 2002 seçimi ve Türkiye Devrimci Hareketi'nin "Taktik", "Devlet" ve "Demokrasi" konusundaki yanlış yaklaşımları.

İŞKENCEDE DİRENME SAVAŞI

Derleyen: Ramzi Basalak

Adresiz Sorgular kitabının devamı... Son yıllarda işkencede direnme oranının düşme nedenlerini, yeniden direniş yükseltilmenin gereklerini ve şehit komünistlerin direnişleri.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİ ve Görevler

Derleyen: Hamit Tekin

İşçi sınıfının tarihsel deneyimlerini ve gerçek gücünün bu deneyimlerde yitliğini anlatan kitap, işçi sınıfı hareketinin tikanma noktalarını ve açma yönünü ortaya koyuyor.

PİŞMANLIK YASALARI ve İTİRAFÇILIĞA KARŞI MÜCADELE

Derleyen: Osman Akın

"Topluma kazandıma" adı altında karıştırmaya çalışılan pişmanlık yasalarına, itirafçılık ve hainlik olgusuna yaklaşım, komünistlerin bu konudaki teneke tutum ve belgeleri.

Yeni emperyalist SAVAŞIN EKONOMİ POLİTİKASI

Derleyen: Selma Aybal

Savaş ve Devrimci Duruş kitabının devamı... ABD emperyalizminin yeni emperyalist savaşa başlamaya olan ekonomik ve siyasal koşullar ile Irak'ta derinleşen ABD baskısı.

KUTUP YILDIZI

Derleyen: İsmail Gökhan Edge

Bulunduğu her alanda kitlelerin büyük sevgisini ve saygısını kazanan, Türkiye Devrimci Hareketi'nin dinleme geleneğinin oluşmasında tarihsel bir rol üstlenen komünist önder Mehmet Fatih Öktülmüş'ün yaşamı öyküsü.

Emperyalist Savaş ve KÜRT SORUNU

Derleyen: Nilgün Gök-Eralp Yazar

Komünistlerin ulusal soruna bakışı ve Kürdistan'a temel yaklaşımlarıyla birlikte, emperyalist savaş koşullarında Kürt hareketinin önemi.

TİKB(B) 4. KONGRESİ BELGELERİ

Derleyen: Ataman İnce

TİKB(B)'nin örgütsel durumunu, emperyalist paylaşım savaşını ve Türkiye'nin savaşa karşı konumunu değerlendirdiği 4. Konferansı.

İNANCI SINANDIĞI ZOR MEKANLAR: HÜCRELER kitabı DAVA DOSYASI

Derleyen: Nevin Berktaş

"Hücreler" kitabının ve yazarının ceza almasının ardından, kitabın dava süreci ve yürütülen kampanya ile birlikte yayınlanan son hali.

Bir Yeniliği Hastalığı TASFIYECİLİK

Derleyen: Osman Yaşar Yıldız

12 Eylül'den bu yana süregelen ve devrimci harekette büyük tahribatlar yaratan tasfiyeciliğe karşı bir mücadele kılavuzu.

Darbe, Yenili, Direniş 12 EYLÜL

Derleyen: Nevin Berktaş

12 Eylül sadece bir yenili değil, aynı zamanda bir direniş destanıdır da. Kitap, 12 Eylül, direnişin gözünden anlatılmaktadır.

Kriz, Savaş ve DEĞİŞEN DENGELER

Derleyen: Metin Aydın

ABD ile Çin arasındaki dünya hegemonyasını ele geçirme savaşı, bunun Türkiye'ye yansımaları, 2008'de başlayan ekonomik krizin, savaşı kaçınılmaz hale getirmesi.

PROLETER KÜLTÜR: PROLETER YAŞAM

Derleyen: Hacı KÖSE

"Yeni İnsan" yaratmak, insani değerleri öne çıkarmak için, kapitalist ideolojik bombardmana karşı, sosyalizmin savunması.

BU DAHA BAŞLANGIÇ

Derleyen: M. Ali DOĞAN-Aslan TEL

Taksim Gezi Parkı'nda başlayıp Üsküdar'da Haziran Ayaklanması'na, yargıların gözünden objektif bir bakış.

**Uyan artık uykudan uyan
Uyan esirler dünyası
Zulme karşı hincımız volkan
Kavgamız ölüm dirim kavgası...
Tanrı, paşa, bey, ağa, sultan
Bizleri nasıl kurtarır
Bizleri kurtaracak olan
Kendi kollarımızdır...**

Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık

Enternasyonalle kurtulur insanlık!